

דוח תקופתי לשנת 2013

תוכן העניינים

תיאור עסקי התאגיד	פרק א.
דוח הדירקטוריון על מצב ענייני המבטח	פרק ב.
דוחות כספיים	פרק ג.
פרטים נוספים על המבטח	פרק ד.
הצהרת האקטואר בענפי הביטוח	פרק ה.

שירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק א'

**תיאור עסקי התאגיד
ליום 31 בדצמבר, 2013**

תוכן עניינים

<u>5</u>	<u>1. חלק א' – פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה</u>
5	1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה
6	1.2 תחומי פעילות
6	1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה
6	1.4 חלוקת דיבידנדים
<u>8</u>	<u>2. חלק ב' – תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות</u>
8	2.1 ביטוח רכב חובה
8	2.1.1 מוצרים ושירותים
13	2.1.2 תחרות
14	2.1.3 לקוחות
15	2.2 ביטוח רכב רכוש
15	2.2.1 מוצרים ושירותים
18	2.2.2 תחרות
20	2.2.3 לקוחות
<u>21</u>	<u>3. חלק ג' – מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות</u>
21	פירוט עסקי ביטוח כללי שלא נכללו בתחומי הפעילות
<u>29</u>	<u>4. חלק ד' – מידע נוסף ברמת כלל החברה</u>
29	4.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה
31	4.2 חסמי כניסה ויציאה
31	4.3 גורמי הצלחה קריטיים
32	4.4 השקעות
32	4.5 ביטוח משנה
37	4.6 הון אנושי
38	4.7 שיווק והפצה
40	4.8 ספקים ונותני שירותים
40	4.9 רכוש קבוע
41	4.10 עונתיות
42	4.11 נכסים בלתי מוחשיים
42	4.12 גורמי סיכון
44	4.13 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה
<u>45</u>	<u>5. חלק ה' – היבטי ממשל תאגידי</u>
45	5.1 מידע אודות הדירקטורים החיצוניים
45	5.2 מידע אודות מבקר הפנים
47	5.3 מידע אודות רואה החשבון המבקר
47	5.4 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי
48	5.5 היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי דירקטיבת Solvency II

שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה")

שם החברה:

51-2904608

מס' החברה ברשם:

Office@Shirbit.co.il

כתובת הדואר האלקטרוני :

יד חרוצים 18, נתניה 42161

כתובת:

076-8622202

טלפון:

076-8622209

פקסימיליה:

31 בדצמבר 2013

תאריך המאזן:

27 במרץ 2014

תאריך הדוח:

1. חלק א: פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1. תיאור כללי

1.1.1.1. שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה"), הינה חברה בבעלותו המלאה של מר יגאל רב נוף, המוחזקת על ידו באמצעות חברה פרטית בבעלותו המלאה.

1.1.1.2. החברה נתאגדה כחברה פרטית ביום 15.2.2000 והחלה את פעילותה ביום 1.4.2000.

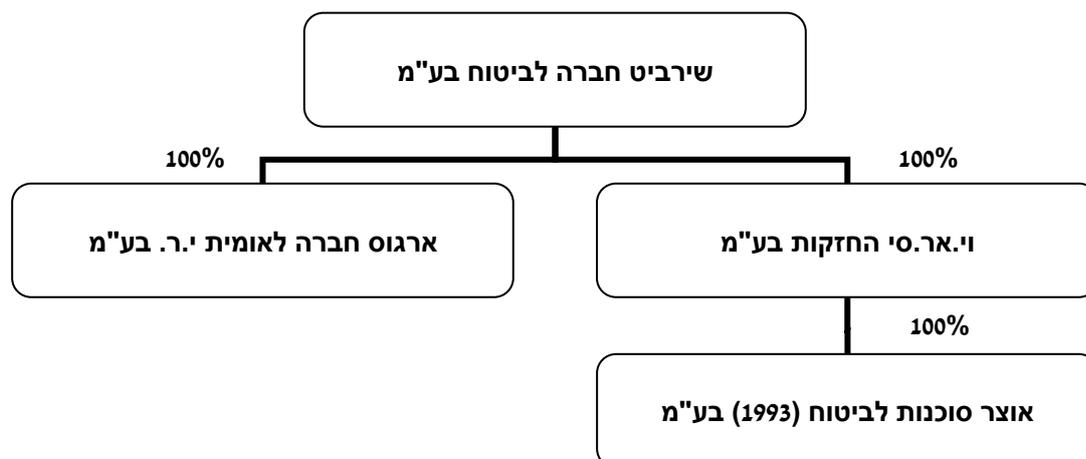
1.1.1.3. החברה הינה חברת ביטוח הפועלת כמבטח ישיר ובאמצעות סוכנים. החברה פועלת בענפי הביטוח הכללי ובעיקר, בענפי רכב רכוש, רכב חובה, וכן בביטוח דירות, בתי עסק, תאונות אישיות, בריאות, נסיעות לחו"ל, ביטוח ימי וענפים נוספים אחרים.

1.1.1.4. עד לסוף חודש ספטמבר 2013, פעלה החברה בתחום ביטוח חיים אשר כלל כיסוי ביטוחי במקרי מוות, נכות ואובדן כושר עבודה. היקף פעילות החברה בתחום ביטוח זה לא היה משמעותי יחסית לכלל פעילות החברה. בחודש אוקטובר 2013, הושלמה מכירת כל פעילות החברה בתחום ביטוח חיים לפסגות בית השקעות בע"מ וחברה נוספת בבעלותה המלאה (להלן יחדיו: "פסגות"; לפרטים נוספים ראו סעיף 4.13.1 להלן). נכון למועד דוח זה, לחברה אין כל פעילות בתחום ביטוח חיים.

1.1.1.5. הנהלת החברה ומשרדיה הראשיים ממוקמים באיזור התעשייה הדרומי בנתניה, במבנה אשר זכויות החכירה בו מוחזקות על ידי חברת בת. לחברה 6 סניפים הפרוסים ברחבי המדינה: ירושלים, באר שבע, אשדוד, חיפה, תל אביב ונתניה.

1.1.1.6. פעילותה העסקית של החברה מתרכזת בענפי הביטוח הכללי (אלמנטרי), ובעיקר בשני תחומי פעילות: ביטוח רכב רכוש וביטוח רכב חובה.

תרשים מבנה ההחזקות של החברה

1.1.1.7. **וי.אר.סי. החזקות בע"מ** (להלן: "**וי.אר.סי.**") הינה חברה-בת בבעלותה המלאה של החברה, אשר מחזיקה בצי רכבים ומספקת לחברה שירותי רכב שונים. עד לחודש יוני 2013, סיפקה וי.אר.סי, בנוסף, שירותי רכב חליפי למבוטחי החברה. במהלך שנת 2013, נמכרו 28 רכבים מתוך צי רכבים זה והחל מאותו מועד, החברה מספקת שירותי רכב חלופי, באמצעות חברות השכרת רכב, בפריסה ארצית. צעד זה נועד לייעל ולשפר את השרות ללקוחות החברה ולייעל את התנהלות החברה בפעילות זו.

וי.אר.סי. מחזיקה בזכויות החכירה במבנה משרדים באזור התעשייה הדרומי של נתניה, המשמש את מטה החברה והנהלת הקבוצה. בנוסף, בבעלותה של וי.אר.סי. נדל"ן מניב (לפרטים נוספים אודות נכסי הנדל"ן, ראו סעיף 4.9 להלן).

1.1.1.8. **ארגוס חברה לאומית י.ר. בע"מ** (להלן: "**ארגוס**") - פעילותה היחידה של ארגוס הינה החזקת נכס נדל"ן בתל-אביב, המניב לה הכנסות.

1.1.1.9. **אוצר סוכנות לביטוח (1993) בע"מ** (להלן: "**אוצר**") - עד לשנת 2003 שימשה אוצר כסוכנות ביטוח. נכון למועד זה, פעילותה של אוצר מתמצה בגביית עמלות בגין פוליסות משנים קודמות. אוצר אינה עוסקת במכירות פוליסות ביטוח.

1.2. תחומי פעילות

החברה פועלת במסגרת שני תחומי פעילות עיקריים:

1.2.1. ביטוח רכב חובה

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח לכיסוי נזקי גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה.

1.2.2. ביטוח רכב רכוש

שיווק ומכירת פוליסות ביטוח לכיסוי נזקי רכוש שנגרמו לרכב המבוטח ונזקי רכוש שנגרמו לצד שלישי (להלן: "**צד ג'**").

1.2.3. בנוסף, נכון למועד הדוח, פועלת החברה בתחומי ביטוח נוספים, שאינם עיקריים, כגון: דירות, בתי עסק, בריאות ונסיעות לחו"ל, חבויות, תאונות אישיות, ביטוחי בריאות משלמי שב"ן וביטוח ימי (כלי שיט).

1.3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

בשנתיים האחרונות לא בוצעו השקעות בהון החברה ו/או עסקאות במניות החברה.

1.4. חלוקת דיבידנדים

1.4.1. החברה לא קבעה מדיניות חלוקת דיבידנד. במהלך שנות פעילותה של החברה, לא חולקו על ידי החברה דיבידנדים לבעלי מניותיה, ורווחיה, ככל שנצברו, הושקעו בחברה.

1.4.2. לפרטים אודות מגבלות על חלוקת דיבידנד והתנאים לחלוקתו, ראו באור 12 לדוחות הכספיים - "הון עצמי ודרישות הון".

הערה:

בדוח זה הכולל תיאור עסקי התאגיד ליום 31 לדצמבר 2013, כללה החברה, ביחס לעצמה וביחס לחברות המוחזקות על-ידיה, מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968. מידע כאמור כולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים, המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה וודאית ואינה בשליטת החברה. מידע צופה פני עתיד בדוח זה יזוהה בדרך כלל באופן ספציפי, או באמירות כמו "החברה צופה", "החברה מעריכה", "בכוונת החברה", וביטויים דומים.

מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי, שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונותו או שלמותו של המידע הכלול בהם ונכונותו לא נבחנה על-ידי החברה באופן עצמאי.

בנוסף התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריךם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה ובכללם, גורמי הסיכון המאפיינים את פעילות החברה כמפורט בסעיף 4.12 להלן בדוח זה וכן מההתפתחויות בסביבה הכללית ובגורמים החיצוניים המשפיעים על פעילות החברה, כמפורט בסעיף 2 לדוח הדירקטוריון.

לפיכך, על אף שהחברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שאין כל וודאות כי תוצאותיה בפועל של החברה בעתיד תהיינה בהתאם לציפיות אלה והן עשויות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח זה.

2. חלק ב': תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

2.1. ביטוח רכב חובה

תחום ביטוח החובה הינו תחום מרכזי בפעילותן של מרבית חברות הביטוח ומהווה כ-25% מסך פעילות הביטוח האלמנטארי בישראל. המקור החוקי של ביטוח החובה הינו **חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975** (להלן: "הפלת"ד), המעגן את מושג האחריות המוחלטת (אחריות ללא אשם) בתחום זה. בניגוד לפוליסות ביטוח אחרות, השימוש ברכב מנועי ללא פוליסת ביטוח חובה ברת תוקף מהווה עבירה פלילית. למרות העובדה שפוליסת ביטוח החובה נועדה להעניק הגנה לנפגעי גוף בתוך או מחוץ לרכב מנועי, נוסחה פוליסת ביטוח החובה במתכונת "חוק סוציאלי".

בעידוד המפקח על הביטוח (להלן: "המפקח"), הפך הענף לתחרותי בשנים האחרונות ומאפשר קביעת מחירים דיפרנציאליים בהתאם למאפיינים שונים, כגון גיל הנהג, היסטוריית תאונות, מאפייני הרכב (כגון, קיומן של כריות אוויר) וכו'.

2.1.1. מוצרים ושירותים

2.1.1.1. ענפי הפעילות, המוצרים העיקריים הכלולים בתחום הפעילות, שימושיהם ומהות הכיסויים הביטוחיים

1. בתחום פעילות ביטוח רכב חובה קיים מוצר אחד בלבד - פוליסת ביטוח רכב חובה, אשר נותנת כיסוי ביטוחי לנזקי גוף של המשתמשים בכלי רכב, של המבוטח ושל הולכי רגל שנפגעו, עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה.
2. תחום פעילות זה מתמקד בשיווק ומכירת פוליסות ביטוח על-פי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970 (להלן: "פקודת רכב מנועי"). על-פי פקודת רכב מנועי, כל אדם המשתמש או המתיר לאחר להשתמש ברכב מנועי מחויב להחזיק פוליסת ביטוח ברת תוקף.
3. הכיסוי הביטוחי כולל את כל ההוצאות הרפואיות של הנפגע; פיצוי בגין אובדן השתכרות, עד תיקרה של שלוש פעמים השכר הממוצע במשק; ופיצוי בגין כאב וסבל. סכום הכיסוי הביטוחי אינו מוגבל, למעט בראש נזק של כאב וסבל. מימון עלות ההוצאות הרפואיות הינו באחריות קופות החולים, המתוקצבות מפרמיה המועברת אליהן באמצעות קרנית¹ והביטוח הלאומי.
4. על-פי הוראות הפלת"ד, זכאי הנפגע לפיצויים ממבטח הרכב, ללא צורך בהוכחת מידת האשם (אחריות מוחלטת), וזאת בכפוף לחריגים המנויים בפלת"ד.
5. "הפול" הינו התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה שליד איגוד חברות הביטוח בישראל, המנהל את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי שלא הצליחו לרכוש פוליסת ביטוח באופן ישיר אצל מבטחים בישראל (להלן: "הפול"). כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח רכב חובה, נושאות מדי שנה בחלקן היחסי (בהתאם לנתח השוק היחסי שלהן בענף ביטוח רכב חובה) ברווחי או בהפסדי הפול.

¹ הפלת"ד, והצווים שהוצאו מכוחו, קבעו את הקמתה של קרנית - קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן: "קרנית"), כתאגיד שתפקידו לפצות נפגעים הזכאים לפיצויים לפי הפלת"ד, אך נבצר מהם לתבוע פיצויים מאחת הסיבות המנויות בו, ביניהן: הנהג האחראי לפיצויים אינו ידוע; אין לנהג האחראי לפיצויים ביטוח; הנפגע הינו הולך רגל או נוסע ברכב בו נהג אדם ללא רישיון נהיגה תקף; המבטח נמצא בפירוק ועוד.

6. תחום ביטוח החובה הינו משמעותי ביותר עבור חברות הביטוח ומהווה מקור עיקרי לרווחיות ענף הביטוח האלמנטארי. בשנים האחרונות גדלה השפעתו של תחום ביטוח רכב חובה על רווחיותו הכוללת של ענף הביטוח האלמנטארי בישראל. נכון למועד הגשת הדו"ח, תרומתו של ביטוח החובה לרווחיות הביטוח האלמנטארי עולה על חלקו בפרמיה. ב-9 החודשים הראשונים של שנת 2013, עמד הרווח בתחום זה על כ-671.3 מיליון ש"ח, והיווה כ-58% מרווחי ענף הביטוח האלמנטארי (בעוד חלקו בפרמיה מסך פעילות הביטוח האלמנטארי עמד על כ-25%).
7. ענף ביטוח רכב חובה הינו עתיר כספי השקעה, בהשוואה ליתר ענפי הביטוח האלמנטארי. עקב כך, רווחיות התחום מושפעת בצורה ניכרת ממצב השווקים הפיננסיים. לתקופות בהן שוק ההון מניב תשואות חיוביות, העולות על התשואה הנדרשת בהתאם לדרישות הפיקוח, השפעה חיובית ישירה על תחום ביטוח החובה, וכפועל יוצא, על תוצאות הענף האלמנטארי בכללו. בדומה, לתקופות בהן מצוי שוק ההון בשפל, השפעה שלילית ישירה על התחום האמור ועל תוצאות הענף האלמנטארי בכללו.
8. לדעת החברה, התעריפים הנוכחיים בתחום זה אינם מביאים לידי ביטוי, בצורה הולמת, את הסיכון החיתומי הגלום בו. מרבית חברות הביטוח אינן מרוויחות חיתומית בתחום ביטוח רכב החובה ורווחיהן נובעים, בעיקר, מהשקעת כספי הצבירה בשוק ההון.
9. שנת 2013 התאפיינה ביציבות ברווחיות במרבית חברות הביטוח, ביחס לתוצאות שנת 2012, וזאת כתוצאה מרווחי השקעות חברות הביטוח בשוק ההון. יצוין, כי בתוצאות החיתומיות של חברות הביטוח בתחום זה לא חל שינוי משמעותי.
10. הקיטון ברווחי ההשקעה של החברה בשנת 2013, ביחס לשנת 2012 בלט. רווחי ההשקעה של החברה לא נתנו מענה הולם לעליית המדד, בנוסף לריבית הריאלית בשיעור 3% המהווה תשואה נדרשת² על כספי הצבירה³. השינוי ברווחיות בשנת 2013, נבע מירידות בשוק האג"ח, שלא הניב תשואה ראוייה, ומניהול שמרני של מערך ההשקעות בחברה.
11. החברה צופה, כי שנת 2014 תתאפיין במיעוט רווחים בתחום ההשקעות, מה שעלול להשפיע לרעה על תוצאות ביטוח החובה. עם זאת, שינוי מגמת שוק ההון, ביחס לציפיות החברה, עשוי לגרום להיפוך המגמה ברווחיות התחום. כמו כן, המשך מגמת התחרות בשוק ביטוח החובה עלול לפגוע חיתומית ברווחיות הענף.

² בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984.

³ בענף ביטוח רכב חובה, בשלוש שנות החיתום הראשונות ("השנים הפתוחות"), עודף ההכנסות על ההוצאות אינו נרשם כרווח אלא נזקף לתביעות תלויות.

2.1.1.2 מאפייני המוצרים

1. פוליסות הביטוח המשווקות על ידי החברה, כמו גם על ידי יתר חברות הביטוח בתחום ביטוח רכב חובה, מתבססות על הפוליסה התקנית הקבועה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010, אשר נוסחה וסדר סעיפיה מחייבים את כל חברות הביטוח. בהתאם לתקנות האמורות, רשאיות חברות הביטוח לערוך שינויים בפוליסה התקנית ולהוסיף לה נספח הרחבות לכיסויים נוספים ובלבד שאלו מיטיבים את תנאיה.
2. במהלך השנים האחרונות עבר תחום ביטוח רכב חובה תהליך התמקצעות, המוצא ביטוי, בין היתר, במעבר לקביעת פרמיה באופן דיפרנציאלי, בהתבסס על מאפיינים שונים של הנהג ורכבו, כדוגמת: נפח מנוע; מין הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע; גיל הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע; ותק רישיון הנהיגה של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע; מספר תביעות קודמות בשלוש השנים האחרונות של כל הנהגים ברכב דרך קבע; ועוד. מגמות אלו באו לידי ביטוי גם בשנת 2013.
3. חברות הביטוח קובעות את דמי הביטוח בענף זה, בהסתמך על המלצות המפעיל⁴, שהינו בעל הזיכיון מטעם המפקח לבדיקה ומתן המלצות ביחס לתעריפי החובה, ויוצרות תעריף דיפרנציאלי על-פי פרמטרים שונים, כאמור לעיל, המאושרים על-ידי המפקח. נכון למועד זה, אחד הפרמטרים העיקריים אשר הותוו על ידי המפקח, ואשר מגביל את שיקול דעת חברות הביטוח בקביעת פרמיות ביטוח החובה הינו, כי פרמיות אלו לא תהיינה גבוהות מתעריפי הפול (לכל היותר 90% מתעריפי הפול).
4. תחום ביטוח רכב חובה מתאפיין במשך זמן ארוך אשר עשוי לחלוף בין מועד קרות האירוע לבין מועד הגשת התביעה לכיסוי הביטוחי ("זנב תביעות ארוך").

2.1.1.3 השווקים העיקריים של מוצרי התחום מגמות ושינויים בביקוש ובהיצע

1. החברה משווקת ומוכרת פוליסות ביטוח חובה בעיקר למגזר הפרטי ולמגזר המוסדי, הכולל קולקטיבים המחזיקים בציי רכב פרטיים.
2. במהלך שנת 2013, מחד גיסא, חל קיטון יזום בתיק המוסדי, ומאידך גיסא, חל גידול בפעילות החברה בערוצי ההפצה האחרים, דוגמת סוכנים ומכירות ישירות, בהשוואה לפעילות החברה בשנת 2012. היקף פעילותה של החברה בשנת 2013 בענף ביטוח רכב חובה עמד על כ-167.6 מיליון ש"ח, לעומת 189.5 מיליון ש"ח בשנת 2012.
3. בשנת 2013 השתנה מעט תמהיל התיק לעומת שנת 2012, לאור הקיטון שחל בחלקם של המוסדיים (קולקטיבים) (מ-42% ל-26% מסה"כ התיק) והגידול שחל בחלק הסוכנים בתמהיל התיק (מ-40% ל-54%).

⁴ חברת רון בינה אקטוארית בע"מ (להלן: "המפעיל").

4. בשנת 2013 חל קיטון של כ-18% במספר הרכבים אותם ביטחה החברה בביטוח חובה, בהשוואה למספר הרכבים אותם ביטחה בשנת 2012. השינוי נובע מירידה משמעותית במספר פוליסות עובדי מדינה, (קיטון של כ-77% במספר הרכבים המבוטחים).

2.1.1.4. נתונים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח רכב חובה

שנת חיתום							לשנה שהסתיימה ביום :2013
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
אלפי ש"ח							
202,689	222,498	205,800	171,651	190,440	189,544	167,615	פרמיות ברוטו
21,269	30,642	30,089	28,053	-	-	-	רווח בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
				22,584	14,504	8,102	עודף הכנסות על הוצאות בשייר
41,786	44,192	31,279	21,071	18,658	11,395	3,540	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

2.1.1.5. הרכב הרווח (הפסד) בשייר בענף ביטוח רכב חובה:

רווח	פעילות שלא נכללת בחישוב העתודות (2)	התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים קודמות	רווח בגין שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדוח (1)	רווח (הפסד) בגין השנים הפתוחות	לשנה שהסתיימה ביום:
אלפי ש"ח					
6,269	(9,848)	(11,936)	28,053	-	2013
15,529	6,742	(27,593)	36,380	-	2012
16,341	(31,558)	(22,551)	70,450	-	2011

- (1) שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדוח הינה שנת 2010. כמו כן, באופן חד-פעמי, בעקבות המעבר לשיטה תלת שנתית לעניין חישוב עודף הכנסות על הוצאות (צבירה), שחררה החברה בשנת 2011 את הצבירה של שנת חיתום 2008 (בסך אלפי ש"ח) בנוסף לשנת חיתום 2007.
- (2) סכומים אשר לא נכללו בעתודה הינם בעיקר עודף (חסר) בהכנסות מהשקעות, יחסית לתשואה הנדרשת בהוראות תקנות הפיקוח וכן הוצאות העולות על המגבלה הקבועה בתקנות הפיקוח.

2.1.1.6. שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים ובתמהיל המוצרים

1. בשנת 2013 חלה ירידה בחלקם של ביטוחי החובה של החברה בקרב קולקטיבים בתמהיל פעילות החברה בתחום, בין היתר, עקב הקטנה יזומה בחלקה של החברה בקרב ביטוחי עובדי המדינה, והם היוו כ-26% מסך פרמיות החובה (מתוכם היווה קולקטיב עובדי המדינה כ-27%) ו-7% מסה"כ תחום החובה. נכון למועד פרסום דו"ח זה, ביצעה החברה הקטנה יזומה נוספת בחלקה בקרב ביטוחי עובדי המדינה, לכ-2% (בשנת חיתום 2014).
2. במהלך שנת 2013 חל קיטון בהיקף פעילות החברה בתחום ביטוח רכב חובה בענפי נישות ביטוחיות כגון משאיות ומוניות, ובמקביל, חל גידול מסוים בפרמיה של אוטובוסים זעירים.
3. החברה צופה, כי בשנת 2014 לא יחול שינוי בחלקה של החברה בשווקים העיקריים ובתמהיל המוצרים וצופה המשך גידול פעילותה בקרב הסוכנים⁵.

2.1.1.7. מגבלות, חקיקה, אילוצים שונים

1. פעילות החברה בתחום זה כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, לרבות לפקודת רכב מנועי ולפלת"ד, כמו גם להוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת. פעילות החברה בתחום זה ממוקחת על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.
2. בנוסף, תחום פעילות זה מחויב ברמת דיווח גבוהה לצורך שמירה על שקיפות מלאה. כך, בנוסף לדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים, מחויבת החברה בדיווחים חודשיים בעניינים כספיים שונים. החברה אף מחויבת בדיווח רבעוני למפעיל, אשר רשאי להטיל קנסות על חברות שדיווחיהן לא עמדו בדרישות שנקבעו.
3. ביום 28 בפברואר 2012, נכנס לתוקפו החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 20), התשע"ב-2012, על פיו הסכום שעל מבוטח, שלא במסגרת הפול, לשלם כתוצאה מעלויות ההשתתפות של מבוטח במסגרת הפול ("מרכיב ההעמסה"), ישונה מ-6% ל-5.5%-6.5%.
4. ביום 28 בינואר 2013, פרסם המפקח את חוזר ביטוח מספר 1-1-2013, שעניינו "חישוב עתודות ביטוח כללי", על פיו, בין היתר, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2014, החברה לא תידרש עוד לבצע חישוב של עתודת עורף הכנסות על הוצאות.
- ביום 20 בינואר 2014, פורסם חוזר ביטוח 1-1-2014 "חישוב עתודות בביטוח כללי - עדכון", לפיו נדחה תוקף ההוראה שלעיל ליום 31 בדצמבר 2014. להערכת החברה, ביטול חובת הצבירה צפוי להביא לרווח חד-פעמי בסוף שנת 2014.

⁵ יובהר, כי הערכות החברה בדבר חלקה בשווקים העיקריים בתחום ובדבר גידול פעילותה בקרב הסוכנים כאמור לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות החברה מתבססות על נסיון העבר, היכרותה את השוק בו היא פועלת ועל המגמות בשוק זה. עם זאת, יתכן והערכות אלה של החברה לא תתממשנה, הואיל והן תלויות בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, ובין היתר, שינוי במבנה השוק, שינויים אצל מתחרים ו/או ספקים ו/או לקוחות, שינויים רגולאטוריים, ולאור השפעתם של גורמי הסיכון שהחברה חשופה להם.

5. ביום 3 ביולי 2013, פרסם המפקח את חוזר ביטוח מספר 3-1-2013 "משתנים בענף רכב חובה", הקובע את המשתנים והקטגוריות בהם ניתן להשתמש בקביעת דמי ביטוח בענף ביטוח רכב חובה.
6. ביום 3 באוקטובר 2013, פורסם חוזר ביטוח 7-1-2013 "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה" שמטרתו, בין היתר, לעדכן את הנוהל לקביעת דמי ביטוח שרשאית חברת ביטוח לגבות ממבוטחים.
7. ביום 21 בינואר 2014, פורסם חוזר "עדכון הוראות בדוח תקופתי של חברות הביטוח", שעניינו עדכון דוח תיאור עסקי התאגיד ודוח הדירקטוריון, הכלולים בדוח התקופתי של חברות ביטוח, כך שיהיו ממוקדים, עדכניים ובמבנה אחיד.
8. ביום 21 בינואר 2014, פורסם חוזר "עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות הביטוח בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS)". החוזר מעדכן את מבנה הגילוי בדוחות הכספיים השנתיים של חברות ביטוח.

לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח על התאגיד, ראו סעיף 4.1 להלן.

2.1.2. תחרות

- 2.1.2.1. בתחום ביטוח רכב חובה קיימת בשוק תחרות משוכללת בין חברות הביטוח השונות. כל חברות הביטוח העוסקות בתחומי האלמנטארי, פועלות בענף ביטוח רכב חובה ובכל החברות מדובר בענף משמעותי והרווחי ביותר. על-פי הנתונים של שלושת הרבעונים הראשונים לשנת 2013, התפלגות ענף ביטוח רכב חובה בין חברות הביטוח הינו כדלקמן: כלל (12.5%), מגדל (12.2%), הראל (11.1%), מנורה-סולו (10.1%), איילון (9.7%), פניקס (9.1%), הכשרה (8.8%), ביטוח ישיר (7.3%), שומרה (6.4%), שלמה (4.8%), שירביט (3.7%), אי.איי.ג'י (2.8%) וביטוח חקלאי (1.7%). ענף זה מתאפיין בתחרותיות גדולה. 5 החברות הגדולות (כלל, הראל, מגדל, פניקס ומנורה) מהוות כ-55% מהשוק. חברות הביטוח הקטנות והבינוניות מהוות כ-45% מהתחום והנן גורם תחרותי משמעותי בתחום.
- 2.1.2.2. התחרות הקשה בין חברות הביטוח השונות המאפיינת את תחום הפעילות, באה לידי ביטוי, בין היתר, בקיצוץ תעריפי הביטוח, מתן אשראים ארוכים והטבות נוספות.
- 2.1.2.3. כתוצאה מפתיחת תחום ביטוח רכב החובה לתחרות, קיים כיום מספר לא מבוטל של כלי רכב המבוטחים בביטוח מקיף בחברות שאינן אותן החברות בהן הם מבוטחים בביטוח חובה – עובדה שלא הייתה מוכרת כמעט בעבר. לטובת הציבור הרחב, הוקם על ידי המפקח, במהלך שנת 2004, אתר אינטרנט המספק מידע השוואתי של תעריפי פוליסות ביטוח חובה המוצעים על ידי חברות הביטוח, בהתאם לפרמטרים אשר משליכים על גובה הפרמיה, דבר המגביר את התחרות. במהלך השנים 2011-2013 התמקדה התחרות בקבוצת הנהגים המבוגרים. שחיקת הפרמיה הממוצעת התמתנה והתחום חזר לאיזון מסוים, לאחר ירידות תעריפים דרסטיות בשנים קודמות.

2.1.2.4. העובדה ששוק ההון, ככלל, לא הניב תשואות מספקות, גרמה לחברות הביטוח להיות שמרניות יותר בתהליך התאמת הפרמיות, וניתן לומר שבמהלך השנים 2011 עד 2013 ניכרה מגמה של התמתנות בתחרותיות הקשה המאפיינת שוק זה ובשחיקת המחירים המואצת שאפיינה את השנים האחרונות. ראוי לציין, שמרבית חברות הביטוח מגדילות, בצורה מבוקרת, את הפערים בתעריף בין נהגים צעירים לנהגים מבוגרים, עובדה המלמדת על תחרות משוכללת, אך יחד עם זאת, נבלמה במידת מה מגמת ההורדה הדרסטית בתעריפי רכב חובה, שאפיינה את השנים האחרונות.

2.1.2.5. חלקה של החברה בענף ביטוח החובה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, עמד על כ-3.7% מכלל שוק ביטוח החובה לעומת כ-4.4% בשנת 2012. החברות העיקריות המתחרות בחברה על נתח השוק הן "שומרה", "שלמה", "ביטוח חקלאי" וחברות הביטוח הישיר "אי.איי.ג'י" ו-"ביטוח ישיר". יחד עם זאת, וכפי שצוין לעיל, כל החברות מתחרות ביניהן בענף רכב החובה, וההבדלים בין חברות גדולות לבין חברות קטנות אינו בא לידי ביטוי, מאחר שאין יתרון לגודל החברה בתחום זה.

2.1.2.6. החברה מתמודדת עם התחרות בתחום ביטוח זה, מול כל חברות הביטוח הפועלות בו (12), ופועלת להגדלת חלקה בשוק ולשיפור מעמדה התחרותי בשווקים כדאיים מבחינת הרווחיות, תוך ניצול הידע בכל הקשור בדיפרנציאציה.

2.1.2.7. השיטות העיקריות של החברה להתמודדות עם התחרות הינן:

1. קביעת תעריף דיפרנציאלי בהתבסס, בעיקר, על גיל וותק הנהג;
2. תודעת שירות גבוהה ומתן שירות איכותי למבוטחים;
3. תגמול סוכנים בעלי תיק איכותי;
4. פרסום בערוצי התקשורת השונים.

2.1.3. לקוחות

2.1.3.1. לחברה אין לקוח אחד אשר הכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה.

2.1.3.2. להלן פילוח נתונים עבור שיעור מסך הפרמיה ברוטו של החברה ביחס לכל קבוצת לקוחות החברה בתחום:

פרמיה ברוטו (באלפי ש"ח)	שיעור מסך פרמיה ברוטו של החברה	לקוח
43,580	26%	קולקטיבים ומפעלים גדולים
124,035	74%	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
167,615	100%	סך הכל

2.1.3.3. להלן פירוט בדבר הפלח המשותף של לקוחות החברה המבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכוש, על-פי ערוצי השיווק של החברה:

1. ביטוח באמצעות סוכנים: כ-48% מהמבוטחים הרוכשים ביטוח באמצעות סוכנים אותם מפעילה החברה, מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכוש.

2. ביטוח ישיר: כ-86% מהמבוטחים המתקשרים עם החברה באמצעות מכירה ישירה של החברה, מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכוש.

3. ביטוח מוסדי: כ-100% מהמבוטחים המוסדיים של החברה מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכוש.

2.1.3.4. נתונים אודות ותק והתמדת לקוחות:

1. להלן נתונים אודות ותק והתמדת לקוחות במונחי מחזור פרמיות ברוטו (במיליוני ש"ח):

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	80.6	28.6	21.3	37.1	167.6

2. שיעור החידושים בשנת 2013 עמד על כ-50%. הפוליסות החדשות מהוות כמחצית מהתיק, דבר הנובע בעיקר מהתחרות הקשה בשוק בשל התעריף הדיפרנציאלי. המידע אודות התעריפים השונים של חברות הביטוח, כפי שמופיע באתר האינטרנט של המפקח, תורם לתופעה זו של תנודתיות תיק ביטוח רכבי החובה בשוק.

2.2. ביטוח רכב רכוש

2.2.1. מוצרים ושירותים

2.2.1.1. ענפי הפעילות, המוצרים העיקריים, שימושיהם ומהות הכיסויים הביטוחיים, הכלולים בתחום הפעילות

1. ביטוח רכב רכוש הינו ביטוח הרשות הנפוץ ביותר בתחום פעילות ביטוח כללי. ביטוח רכב רכוש כולל כיסוי לנזקי רכוש לכלי הרכב המבוטח ולנזקי רכוש הנגרמים על-ידי כלי הרכב המבוטח לצד שלישי, וכולל שני כיסויים עיקריים: א) נזקים הנגרמים כתוצאה מתאונה. ב) גניבה. תחום ביטוח רכב רכוש הינו תחום הפעילות הגדול והמשווק ביותר בכל חברות הביטוח העוסקות בביטוח האלמנטארי. בשנת 2012 הגיע היקפו לכ-6 מיליארד ש"ח.

2. בתחום פעילות ביטוח רכב רכוש קיימים שני מוצרים עיקריים, כדלקמן:

א. **ביטוח רכב מקיף** - ביטוח רכב רכוש הכולל בתוכו ביטוח צד ג', אשר נועד לכיסוי כל סוגי הנזק הנגרמים לרכוש המבוטח וכן לכיסוי כל סוגי הנזק שהרכוש המבוטח גורם לרכוש אחר. במסגרת זו נכללים: תאונות, נזקים עצמיים שנגרמו לרכוש המבוטח עצמו, גניבה, שריפה ועוד.

ב. **ביטוח רכב צד ג'** - ביטוח רכב רכוש הנועד לכיסוי כל סוגי הנזקים שגרם הרכוש המבוטח לרכוש של צד שלישי, ובכללם, נזקים הנגרמים לרכב אחר וכן נזקים עקיפים הנגרמים לרכוש אחר. גובה הכיסוי מוגבל לסכום הנקוב בפוליסה. ביטוח זה משמש בעיקר לכלי רכב ישנים ששוויים נמוך.

3. בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2013, ייצרו מרבית חברות הביטוח רווחים בתחום הפעילות, אשר עבר מהפסד לרווח כתוצאה משיפור משמעותי בפעילות החיתום. הרווח הכולל של ענף הביטוח בישראל בתחום רכב רכוש, בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2013, עמד על סך של כ-199.1 מיליון ש"ח, (לעומת הפסד של כ-22.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנת 2012) ובניכוי רווחי השקעות, אשר עמדו על סך של כ-150.4 מיליון ש"ח – הגיע הרווח החיתומי לכ-48.7 מיליון ש"ח.
4. בשנת 2013 הגיע היקף פעילות החברה בתחום זה לכ-286.7 מיליון ש"ח (לעומת 303 מיליון ש"ח בשנת 2012). תחום ביטוח רכב רכוש מהווה כ-55% מהפעילות הכוללת של החברה בענף הביטוח האלמנטארי. תרומתו של התחום לרווחיות הכוללת של החברה בשנת 2013 הייתה שלילית, והסבה הפסד של כ-8.6 מיליון ש"ח לעומת הפסד של כ-23.5 מיליון ש"ח בשנת 2012. עיקר השינוי ברווחיות התחום נובע משיפור בתוצאות החיתומיות, מקיטון הרווח שמקורו בהשקעות וייקור הפרמיות במטרה לשפר את תוצאותיה החיתומיות של החברה.
5. בשנת 2013 המשיכה מגמת הירידה בהיקף גניבות כלי רכב (19,605 אירועי גניבה בשנת 2013 לעומת כ-21,157 אירועי גניבה בשנת 2012, ירידה של כ-7%). חרף נתון זה, שאמור היה לסייע לתוצאות החיתומיות של חברות הביטוח בתחום, ספגה החברה הפסדים חיתומיים, העולים על השפעת ירידת גניבות הרכב.
6. החברה פועלת לשיווק ומכירת פוליסות ביטוח רכב רכוש באמצעות מספר ערוצי שיווק, וביניהם: ביטוח באמצעות סוכני ביטוח (משווקים); ביטוח מוסדי (קולקטיבים); שיווק ישיר – ללקוחות פרטיים ומוסדיים. שנת 2013 התאפיינה בקיטון משמעותי יזום בתיק המוסדי, עקב זכיית החברה בכ-13% ממכרז עובדי המדינה לעומת 76% בשנת 2012. בשנת 2013 הגדילה החברה, בצורה משמעותית, את ערוץ שיווק הסוכנים, תוך הקטנת תת-תחום הנישות ובעיקר מוניות ומשאיות, בהמשך לפעילותה בהיבט זה בשנת 2012. בנוסף, הערוץ הישיר של החברה גדל בצורה מבוקרת בשנת 2013. מגמות אלו מאפשרות לחברה להמשיך במדיניות של פיזור סיכונים התיק הביטוחי וחלוקת פעילות השיווק למספר ערוצי שיווק שאינם תלויים זה בזה, ובאופן ספציפי, מאפשרות לחברה למזער את הסיכון של נטישת לקוחות, נוכח העדר התלות בין לקוחות המתקשרים עם החברה באמצעות סוכנים (בשונה מאופי התקשרות החברה עם קולקטיבים). נכון למועד דוח זה, מהווה ערוץ שיווק הסוכנים את צינור השיווק המרכזי של החברה בתחומי רכב רכוש.
7. למרות התחרות ועקב הקיטון שחל בחלקה של החברה במכרז עובדי המדינה בשנת 2013, מקווה החברה לשיפור בתוצאות החיתומיות בשנים הבאות. תחום ביטוח רכב רכוש הינו תחום פעילות חשוב מאחר והוא משמש כפלטפורמה ומסייע לפעילות החברה בתחומים רווחיים כגון ביטוח חובה, ביטוח דירות וביטוח תאונות אישיות.

2.2.1.2 מאפייני המוצרים

1. ביטוח רכב רכוש הינו אחד מתחומי הביטוח השכיחים ביותר והתחום הגדול ביותר מבין תחומי הביטוח הכללי במונחי פרמיה, בכל חברת ביטוח העוסקת בביטוח אלמנטארי. בכל אחת מהשנים 2003-2013 ייצר תחום ביטוח רכב רכוש בישראל פרמיה בשיעור של כ-30% מתוך כלל הפרמיה בענף הביטוח האלמנטארי בישראל. אשר על כן, תחום ביטוח רכב רכוש הינו גורם המשפיע באופן משמעותי על הרווחיות והתוצאות של החברה, וזאת מאחר שברמת השייר, שיעורו גדול משמעותית מהאמור לעיל.
2. בביטוח רכב רכוש קביעת סכום הנזק והפיצוי בגינו, נעשית על-פי רוב, בסמוך למועד התביעה (להלן: "זנב תביעות קצר").
3. לאור שכיחות הנזקים הגבוהה יחסית, קיימת מודעות צרכנית גבוהה ביותר ביחס לביטוח רכב רכוש, ועל כן מתאפיין מוצר זה בפעילות מכירה פשוטה יחסית, שאינה דורשת פעולות שכנוע מצד המשווק בנחיצותו.
4. פוליסות ביטוח רכב רכוש מבוססות על נוסח פוליסה תקנית הקבוע בתקנות שהותקנו מכוחו של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "הפוליסה התקנית" ו-"חוק הפיקוח", בהתאמה). בכפוף לאישור המפקח, רשאיות חברות ביטוח לשנות מנוסח הפוליסה התקנית, ובלבד ששינויים אלו מטיבים את תנאיה.
5. התעריף לביטוח רכב רכוש הינו תעריף אקטוארי דיפרנציאלי, הכפוף לאישור המפקח. תעריף כאמור, נקבע על בסיס מספר פרמטרים הכוללים, בין היתר: דגם הרכב, נפח מנוע, שנת ייצור, סוג מיגון, מספר נהגים ברכב, מין וגיל הנהגים, ניסיון תביעות בעבר וכיוצא באלה. בתהליך ההפקה והחיתום של פוליסת ביטוח רכב רכוש משולבים הן התעריף הדיפרנציאלי והן נהלים שונים שנועדו לבחון את ניסיון תביעות העבר של המבוטח (לדוגמא: דרישת הצגת אישור היעדר תביעות במהלך שלוש השנים האחרונות ממבטח קודם).
6. ביטוח צד ג' מכסה נזקים שנגרמו לרכוש צד ג', עד לגובה הסכום הנקוב בפוליסה כגבול האחריות.
7. לאחר הפעלת פוליסת הביטוח על-ידי המבוטח, ולאחר שהחברה פיצתה את המבוטח בהתאם לתנאי הפוליסה, רשאית החברה להיכנס בנעלי המבוטח ולתבוע בשמו את הגורם שהסב את הנזק ולהיפרע ממנו בגין הנזק - תביעת שיבוב.
8. תחום ביטוח רכב רכוש הינו תחום עתיר הוצאות. כך לדוגמא, מספר העובדים המוקצה לפעילות בתחום (כ-60 עובדים, המהווים כ-25% מכלל עובדי החברה) והיקף הוצאות התפעול שנובעות מדרישות חוזר יישוב תביעות.

2.2.1.3. השווקים העיקריים של מוצרי התחום מגמות ושינויים בביקוש ובהיצע

1. עיקר פעילות החברה בתחום ביטוח רכב רכוש הינה בביטוח מקיף של רכבים פרטיים ומסחריים עד 3.5 טון. החברה משווקת ומוכרת את פוליסות הביטוח בעיקר למגזר הפרטי ולמגזר המוסדי, הכולל קולקטיבים ומפעלים גדולים המחזיקים בצי רכב פרטיים. כן פעילה החברה בנישות ייעודיות למגזר העיסקי כגון אוטובוסים זעירים, מוניות ומשאיות.
2. כאמור לעיל [ראו סעיף 2.2.1.1 (6)], חל קיטון בחלקה של החברה בקרב ביטוחי עובדי המדינה, כתוצאה ממהלך יזום של החברה, אשר מטרתו העיקרית הינה התאמת פרמיית הסיכון למאפייני המרכז, הנהגים והרכבים המבוטחים. לקראת סוף שנת 2013, ביצעה החברה קיטון יזום נוסף בחלקה וזכתה במכרז החשכ"ל לשנת 2014, בשיעור של כ-2% בלבד, בהמשך למגמה של שנים קודמות. לאור האמור, חל שינוי בתמהיל התיק של החברה בשנת 2013. החברה חידשה במהלך שנת 2013, חוזים עם גופים מוסדיים אחרים בתיק הביטוח שלה.

2.2.1.4. שינויים מהותיים הצפויים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים ובתמהיל המוצרים

הקיטון המשמעותי בזכיית החברה במכרז לביטוח הרכבים של עובדי המדינה (ראו לעניין זה סעיף 2.2.1.1 (6) לעיל), נובע אף הוא ממהלך יזום של החברה, אשר נועד לשפר את ריווחיות התיק. החברה אינה צופה או מתכננת שינויים מהותיים בפעילות ובתמהיל המוצרים במהלך שנת 2014.

2.2.1.5. מגבלות, חקיקה, אילוצים שונים

פעילות החברה בתחום זה כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, לרבות חוק הפיקוח ופקודת רכב מנועי, כמו גם להוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת. פעילות החברה בתחום זה מפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

1. ביום 30 באפריל 2012 פרסם המפקח טיוטת חוזר הכרעות עקרוניות, שעניינה "השבה מערכתית בעקבות הפרת חוזר 2000/12", וכן "בקשה לקבלת מידע על אופן יישום חוזר ביטוח 2000/12". טיוטת החוזר עוסקת בהשבת תגמולי ביטוח למבוטחים בביטוח רכב (רכוש) במקרה של אובדן גמור לרכב, תוך קביעה, כי מבטח שלא פעל בהתאם להוראות החוזר ישיב למבוטחיו את יתרת תגמולי הביטוח בצירוף ריבית והצמדה.

2. ביום 3 באוקטובר 2012 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) (תיקון), התשע"ב-2012, במסגרתן נקבעו הוראות שונות שעניינן התנאים והנוסח של חוזה לביטוח רכב פרטי.

לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בענף זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

2.2.2. תחרות

2.2.2.1. בענף ביטוח רכב רכוש, שהינו ענף ביטוח עיקרי עבור מרבית חברות הביטוח, מתחרות כל חברות הביטוח העוסקות בביטוח אלמנטארי. כל חברות הביטוח מתחרות ביניהן על בסיס רמות שונות של תעריף דיפרנציאלי, הנקבע בהתבסס על פרמטרים שונים של הנהג ורכבו, כגון שכיחות הגניבות של דגם הרכב המסוים; מספר תביעות קודמות בשלוש השנים האחרונות של כל המורשים לנהוג ברכב דרך קבע ועוד, אשר נועדו לבדל סקטורים שונים ולתת להם עדיפות במסגרת אותו תעריף.

2.2.2.2. תחום ביטוח רכב רכוש מתאפיין ברמת תחרות גבוהה ביותר בין המשווקים וזאת הואיל וכאמור לעיל, תחום זה מהווה עיסוק עיקרי עבור מרבית חברות הביטוח (בביטוח אלמנטארי) והמשווקים. פעילות חברות הביטוח הישיר בענף משמעותית יותר מאשר בענפים אחרים, תוך ניצול היתרון שיש להן באי תשלום עמלות למשווקים. להערכת החברה, תחום ביטוח רכב רכוש ימשיך להיות תחום עיקרי בביטוח אלמנטארי ויתאפיין בתחרות משוכללת גם בעתיד⁶. למרות שתחום פעילות זה אינו רווחי בשנים האחרונות, בשל בעיות חיתומיות, קיימת תחרות עזה בין כל חברות הביטוח, להשגת נתחי שוק גדולים יותר ולשימוש בפלטפורמת ביטוח רכב רכוש להשגת לקוחות בתחומי ביטוח אחרים שמקורם בביטוח רכב רכוש (כגון רכב חובה).

2.2.2.3. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 החזיקו 4 קבוצות הביטוח הגדולות בנתח שוק של כ-51% מענף ביטוח רכב רכוש בישראל. בתקופה זו, נתח השוק של "הראל" היה הגדול ביותר והכנסותיה מדמי ביטוח עמדו על כ-759 מיליון ש"ח. שנייה הייתה "הפניקס" עם דמי ביטוח בסך של כ-642 מיליון ש"ח, לאחריה "מנורה" (סולו) עם דמי ביטוח בסך של כ-598 מיליון ש"ח ו-"כלל" עם דמי ביטוח בסך של כ-596 מיליון ש"ח. חלקה של החברה בתקופה זו עמד על כ-4.6% משוק ביטוח רכב רכוש (לעומת 5.3% בשנת 2012) והכנסותיה הסתכמו בסך של כ-231.3 מיליון ש"ח. נתחי השוק של חברות הביטוח הקטנות והבינוניות (תוצאות 9 חודשי פעילות) היו כדלקמן: "איי.די.איי"-9.4%, "איילון"-7.9%, "מגדל"-9.3%, "שומרה"-5.6%, "הכשרה"-4.9%, "איי.איי.ג'י"-3.4%, "ביטוח חקלאי"-1.9% ו-"שלמה"-2.0%. נתוני נתח השוק מלמדים, כי בניגוד למקובל בתחומי ביטוח אלמנטארי או ביטוח חיים, יתרון הגודל של חברות הביטוח הגדולות, אינו בא לידי ביטוי באופן מלא.

לפירוט אודות רווחיות תחום רכב רכוש בישראל ראו סעיף 2.2.1.1 (3) לעיל.

⁶ יובהר, כי הערכות החברה בדבר ענף ביטוח רכב רכוש כאמור לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות החברה מתבססות על היכרותה את השוק בו היא פועלת ועל המגמות בשוק זה. עם זאת, יתכן והערכות אלה של החברה לא תתממשה, הואיל והן תלויות בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, ובין היתר, שינוי במבנה השוק, שינויים אצל מתחרים ו/או ספקים ו/או לקוחות, שינויים רגולאטוריים, ולאור השפעתם של גורמי הסיכון שהחברה חשופה להם.

2.2.2.4. בעקבות הקיטון היזום שביצעה החברה בחלקה בביטוח רכבי עובדי המדינה, חל קיטון בנתח השוק של החברה בתחום ביטוח רכב רכוש, אשר בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2013 עמד על כ-4.6% לעומת כ-5.3% בשנת 2012. במקביל גיונה החברה את פעילות השיווק וההפצה שלה באמצעות פעולות שונות שביצעה, כגון: פרסום באמצעי התקשורת, גיוסי סוכני ביטוח חדשים המהווים ערוצי הפצה נוספים וכיוצ"ב. למרות הקשיים האובייקטיביים ביכולת ליצור רווחיות בתחום, משקיעה החברה משאבים ומבצעת פעולות שונות במטרה לייצר תיק רווחי, איכותי וגדול ככל הניתן, ואולם הבעיות החיתומיות המאפיינות את התחום מקשות על מעבר לאפיק רווחי.

2.2.2.5. השיטות העיקריות של החברה להתמודדות עם התחרות הן:

1. קביעת תעריף דיפרנציאלי;
2. שיווק ישיר;
3. ביטוחים מוסדיים – התמחות בביטוחים מוסדיים;
4. תודעת שירות גבוהה ומתן שירות איכותי למבוטחים, לסוכנים ולמוסדות;
5. תגמול מיוחד לסוכנים בעלי תיק איכותי;
6. פרסום בערוצי התקשורת השונים.

2.2.3. לקוחות

2.2.3.1. לחברה אין לקוח אשר שיעור ההכנסות ממנו בשנת 2013 מהווה 10% או יותר מסך הכנסות החברה. למרות המספר הגדול יחסית של לקוחות המרוכזים תחת גופים מוסדיים כדוגמת החשכ"ל, אין באבדנו של לקוח מוסדי כזה או אחר כדי להשפיע בצורה משמעותית על החברה.

2.2.3.2. להלן פילוח פרמיות ברוטו בתחום הפעילות ושיעורן מסך הפרמיות ברוטו של החברה, של לקוחות החברה בהתאם לסוגם, לשנת 2013:

פרמיה ברוטו (באלפי ש"ח)	שיעור מסך פרמיה ברוטו של החברה	לקוח
77,403	27%	קולקטיבים ומפעלים גדולים
209,276	73%	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
286,679	100%	סך הכל

2.2.3.3. להלן פירוט בדבר הפלח המשותף של לקוחות החברה המבוטחים הן בביטוח חובה הן בביטוח רכב רכוש, על-פי ערוצי השיווק של החברה:

1. ביטוח באמצעות סוכנים: כ-48% מהמבוטחים הרוכשים ביטוח באמצעות סוכנים אותם מפעילה החברה, מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכב רכוש.

2. ביטוח ישיר: כ-86% מהמבוטחים המתקשרים עם החברה באמצעות מכירה ישירה של החברה, מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכב רכוש.

3. ביטוח מוסדי: כ-100% מהמבוטחים המוסדיים של החברה מבוטחים הן בביטוח חובה והן בביטוח רכב רכוש.

2.2.3.4. להלן נתונים אודות ותק והתמדת לקוחות במונחי מחזור פרמיה (במיליוני ש"ח):

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	145.5	53.6	32.2	55.4	286.7

שיעור החידושים בשנת 2013 עמד על כ-61%. בשנה זו, חל קיטון של כ-9% במצבת כלי הרכב המבוטחים על ידי החברה, אשר נבע בעיקרו מהקיטון המשמעותי היזום בתיק המוסדי.

3. חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות

להלן יובא פירוט עסקי הביטוח אשר לא נכללו בתחומי הפעילות המדווחים:

3.1 ביטוח דירות

3.1.1 מהות הכיסוי הביטוחי – ביטוח רכוש הכולל אחת מהחלופות הבאות:

- א. כיסוי לנזקים למבנה;
- ב. כיסוי לנזקים שנגרמו לתכולת המבנה;
- ג. כיסוי לנזקים למבנה ולנזקים שנגרמו לתכולת המבנה.

ביטוח זה עשוי לכלול כיסויים נוספים, כגון חבויות (בעיקר צד שלישי וביטוח חבות מעבידים).

3.1.2 מאפיינים ייחודיים של המוצרים – על-פי תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986, פוליסה בתחום ביטוח דירות הינה פוליסה תקנית, בהתאם לנוסח ולתנאים המפורטים בתוספת לתקנות. לפוליסה התקנית ניתן להוסיף הרחבות ולערוך שינויים כל עוד הם לטובת המבוטח.

הגורמים העיקריים המשפיעים על רווחיות תחום זה הינם: הפרמיה שגובה החברה, עלות ביטוחי המשנה, ערוצי השיווק וכמות הפריצות.

רווחיות תחום ביטוח זה בשוק הביטוח נמצאת במגמת ירידה, כתוצאה מהיותו עתיר עמלה ומהתחרות הקיימת בו והורדת המחירים שבעקבותיה.

החברה זיהתה את התחום כגורם המשפיע לחיוב על רווחיותה, ובמהלך השנים האחרונות פעלה להגדלתו, בין היתר, באמצעות הצבת מספר מוקדים שיווקיים. מאחר שחלק ניכר מבעלי הדירות אינם מבטחים את רכושם בביטוח דירות, זיהתה החברה את התחום כתחום אשר עשוי להוות עבודה מנוע צמיחה ולשפר את רווחיותה בעתיד. בנוסף, במרבית המקרים ערוצי שיווק שאינם עתירי עמלה מתאפיינים בשכיחות וחומרת תביעות נמוכים מאלו של ערוצי הפצה באמצעות סוכנים. בשנת 2013 גדל היקף פעילות החברה באמצעות ערוצי שיווק אלו.

הוצאות המושתות על החברה – התחום עתיר הוצאות כגון סקרים, רכישת ביטוח כנגד קטסטרופה על השיירים של החברה וכן תשלום לנותני שירות מכוח כתבי שירות המהווים חלק מפוליסת דירות בגין נזקי מים וחשמל.

עמלות - התחום עתיר עמלה בערוץ שיווק סוכנים, מאפיין אשר הביא את חברות הביטוח לפעול להפחתת עמלות השיווק. נכון למועד זה, פעילות החברה בתחום ביטוח הדירות באמצעות ערוץ שיווק סוכנים, אינה מהותית, והחברה מתמקדת, כאמור לעיל, בערוצי השיווק הישירים. יחד עם זאת, בשנת 2014 מתכוונת החברה לחזור ולשווק גם באמצעות סוכנים.

פריצות - גידול בכמות הפריצות משפיע על מספר התביעות המוגשות ועל רווחיות התחום.

בנוסף, החברה פעלה בתחום ביטוחי ריסק למשכנתאות. במסגרת מכירת תיק ביטוח החיים לפסגות, נמכרה פעילותה בתחום זה, ובין הצדדים סוכם על שיתוף פעולה למכירת ביטוחי המבנה אגב שיווק רכיב ריסק משכנתא, על ידי פסגות. החברה מעריכה שבשנת 2014 יחול גידול בתחום ביטוח הדירות אגב שיתוף הפעולה.⁷

למרות שהתחום עתיר ביטוח משנה, הרווחיות החיתומית של התחום נשמרת לאורך זמן. התחום היווה בשנת 2013 כ-4% מהיקף הפעילות של החברה, ותרומתו לרווחיות עמדה על סך של כ-3.1 מיליון ש"ח, לעומת 4.9 מיליון ש"ח בשנת 2012. לחברה יתרון חיתומי בתחום זה, והיא פועלת לשימורו תוך הגדלת תיק המבוטחים.

3.1.3 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

פעילות החברה בתחום זה כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, כמו גם לרישוי בהתאם לחוק הפיקוח ולהוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת. פעילות החברה בתחום מפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

1. ביום 30 בינואר 2013, פרסם המפקח את טיוטת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן) (תיקון), התשע"ג-2013. הטיוטה מתקנת את הפוליסה התקנית לביטוח דירות ותכולתן.

2. לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בתחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

3.1.4 תחום ביטוח דירות אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם ענפים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".

3.2 ביטוח עסקים

3.2.1 **מהות הכיסוי הביטוחי** – ביטוח עסקים מספק מענה לנזקי תכולה ורכוש אחרים, הישירים והעקיפים, של בית העסק. הכיסוי הביטוחי הינו כנגד סיכונים אש וסיכונים אחרים, כגון רעידות אדמה, נזקי טבע ופריצות. ביטוח זה אינו כולל חבויות. ניתן להרחיב את הכיסוי הביטוחי גם לנזקים תוצאתיים כגון אובדן רווחים (כתוצאה משריפות או רעידות אדמה).

הכיסוי הביטוחי בתחום זה נמכר במסגרת אוגדן ביטוחי המכיל חבילת כיסויים תחת פוליסה אחת לבית העסק, אשר כולל גם ביטוח חבויות.

3.2.2 **מאפיינים ייחודיים של המוצרים** – תחום ביטוח זה מתאפיין בתחרותיות עזה ובשונות גדולה מאד בין חוזי הביטוח השונים, הנובעת ממאפייניו הספציפיים של הנכס המבוטח. בנוסף, קיימת בתחום זה תלות בביטוחי משנה, מאחר שהענף עתיר ביטוחי משנה (למעלה מ-90% מהפרמיה נטו, וכ-65% מהפרמיה ברוטו).

⁷ יובהר, כי הערכות החברה בדבר הגידול בתחום ביטוח הדירות כאמור לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות החברה מתבססות על הוראות הסכם מכירת פעילות ביטוח החיים לפסגות ומימושן, על טיב שיתוף הפעולה בין הצדדים, על היכרותה את שוק ביטוח זה ועל המגמות בשוק זה. עם זאת, יתכן והערכות אלה של החברה לא תתממשנה, הואיל והן תלויות בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, ובין היתר, שיתוף הפעולה עם פסגות ומימושן של הוראות הסכם המכירה, שינוי במבנה השוק, שינויים אצל מתחרים ו/או ספקים ו/או לקוחות, שינויים רגולאטוריים, ולאור השפעתם של גורמי הסיכון שהחברה חשופה אליהם.

הגורמים העיקריים המשפיעים על רווחיות תחום ביטוח העסקים הינם: עלות ביטוחי המשנה, היקפי הפריצות, נזקי האש והמצב הכלכלי במשק. פרמיות הביטוח נקבעות בהתאם לרמת הסיכון של כל בית עסק באופן פרטני.

היקף הפעילות בתחום ביטוח העסקים בחברה בשנת 2013 הסתכם בכ-3.9 מיליון ש"ח, לעומת כ-4 מיליון ש"ח בשנת 2012 (קיטון של כ-4% בהיקף הפעילות).

בשנת 2013 הסתכמה פעילות החברה בתחום בהפסד בסך של כ-1.4 מיליון ש"ח, הנובעת בעיקרה מהתפתחות בתביעות התלויות ומתביעות חדשות. גודלו הקטן יחסית של הענף גרם לתביעות לעלות על סך הפרמיה. בשנת 2014 החברה מתעתדת לשווק פוליסות עסקיות קטנות ובינוניות לעסקים שאינם עתירי חבויות, כאשר הערוץ השיווקי המרכזי בתחום זה צפוי להיות סוכנים.

3.2.3. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

הפעילות בתחום עסקים כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, וכן להוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת. כמו כן טעונה הפעילות בתחום זה רישוי בהתאם לחוק הפיקוח ומפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

3.2.4. תחום ביטוח עסקים אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם ענפים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".

3.3. ביטוחי חבויות

3.3.1. מהות הכיסוי הביטוחי – ביטוחים המספקים מענה לאחריותם של מבוטחים כלפי צדדים שלישיים, בגין נזקים שנגרמו להם כתוצאה מרשלנותם של המבוטחים, כגון:

1. ביטוח צד ג' - מספק כיסוי ביטוחי כנגד חבות כלפי צד שלישי. תעריפי פוליסות הביטוח מותאמים לסיכונים הכלליים בהתאם למאפייני בית העסק המבוטח ולסיכוניו.

2. חבות מעבידים - מספק מענה למבוטח מפני תביעה של עובד הנפגע בשל עיסוקו.

3. ביטוחים הנדסיים - ראו סעיף 3.3.3 להלן.

ביטוחי החבויות כוללים ביטוחים נוספים כגון, אחריות מקצועית, חבות המוצר וכיוצ"ב.

3.3.2. מאפיינים ייחודיים של המוצרים - ביטוחי החבויות הינם ביטוחים מורכבים, הדורשים התמחות ספציפית. תחום ביטוח זה מתאפיין בזמן תביעות ארוך יחסית, כאשר על-פי רוב, כרוך יישוב נושא האחריות בנקיטת הליכים משפטיים. קיימת תלות בין תחום ביטוחי זה לביטוחי משנה, בעיקר בתביעות בעלות היקף כספי גדול.

ביטוחי החבויות משווקים כחלק מאוגדן הכיסויים של בית העסק, וקשורים בקשר הדוק עם ביטוח העסקים. אשר על כן, מושפע תחום זה מהתחרות הקיימת בין חברות הביטוח בענף ביטוחי עסקים. במהלך השנים האחרונות, הסתכמה הפעילות בתחום בהפסדים בשיעור גבוה ביחס לפרמיה. בשנת 2013 נזקף לחברה הפסד בתחום החבויות בסך של כ-8.1 מיליון ש"ח (לעומת הפסד של כ-1.4 מיליון ש"ח בשנת 2012 וכ-3.9 מיליון ש"ח בשנת 2011). עקב כך, נקטה החברה במספר מהלכים בשנים האחרונות שמטרתם שיפור החיתום בתחום פעילות זה, לרבות היערכות להקטנה משמעותית של הפעילות בתחום. בין היתר, נמנעה החברה מלחדש פוליסות הפסדיות והתמקדה בשיווק פוליסות ביטוח עסקים קטנים. בשנת 2013 לא חל שינוי משמעותי בתפוקה בהשוואה לשנת 2012 (7.3 מיליון ש"ח בשנת 2013 לעומת 7.1 מיליון ש"ח בשנת 2012). החברה מעריכה, כי פעולותיה כאמור לעיל יביאו בשנים הקרובות לשיפור בשיעור הרווחיות בתחום⁸.

3.3.3 ביטוחים הנדסיים – עיקר הכנסותיה של החברה מביטוחים הנדסיים נובע בעיקרו משני תתי תחומים ביטוחיים: ציוד מכני הנדסי וביטוחי קבלנים. במהלך השנים האחרונות, התאפיין תחום זה ברווחיות, ועל כן הקצתה החברה משאבים לפיתוח ופעלה להגברת קצב המכירות של פוליסות הביטוח ההנדסי. יצוין, כי תחום הביטוחים ההנדסיים הינו עתיר ביטוח משנה. בשנת 2013 סך הפרמיה עמד על כ-14.8 מיליון ש"ח, לעומת כ-13.9 מיליון ש"ח בשנת 2012 – גידול של כ-6.5%. הרווח שנזקף לחברה בגין פעילותה בתחום בשנת 2013 עמד על כ-1.6 מיליון ש"ח לעומת כ-2.5 מיליון ש"ח בשנת 2012 – ירידה של כ-36%.

3.3.4 **נתונים בדבר שנות חיתום בענפי ביטוח חבויות אחרים (*):**

שנת חיתום							
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום :2013
13,770	17,445	24,056	16,847	8,459	9,607	9,889	פרמיות ברוטו
(5,806)	(15,379)	(6,998)	(4,783)	(994)	(789)	(443)	רווח (הפסד) בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
				504	608	481	עודף הכנסות על הוצאות בשייר
2,419	3,065	2,893	1,526	658	570	145	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר ענפי ביטוח צד שלישי, חבות מעבידים וביטוח ימי.

⁸ יובהר, כי הערכות החברה בדבר שיפור הרווחיות בתחום ביטוחי החבויות כאמור לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות החברה מתבססות על נסיון העבר, היכרותה את השוק בו היא פועלת ועל המגמות בשוק זה. עם זאת, יתכן והערכות אלה של החברה לא תתממשנה, הואיל והן תלויות בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, ובין היתר, שינוי במבנה השוק, שינויים אצל מתחרים ו/או ספקים ו/או לקוחות, שינויים רגולאטוריים, ולאור השפעתם של גורמי הסיכון שהחברה חשופה להם.

3.3.5 **הרכב הרווח (הפסד) בשייר בענפי ביטוח חבויות אחרים (*):**

הפסד	פעילות שלא נכללת בחישוב העתודות	התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים קודמות	הפסד בגין שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדוח	הפסד בגין השנים הפתוחות	
		אלפי ש"ח			
					לשנה שהסתיימה ביום:
(7,480)	(277)	(5,158)	(1,753)	(292)	2013
(785)	502	279	(584)	(982)	2012
(3,605)	(1,247)	1,717	(4,072)	(3)	2011

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר ענפי ביטוח צד שלישי, חבות מעבידים וביטוח ימי.

3.3.6 **מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים**

הפעילות בתחום חבויות כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, וכן להוראות המפקח כפי שמתפרסמות מעת לעת, כמו כן טעונה הפעילות בתחום זה רישוי בהתאם לחוק הפיקוח ומפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

לפרטים אודות חוזרי ביטוח 2013-1-1 ו-2014-1-1, שעניינם "חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי", ראו סעיף 2.1.1.7 (4) לעיל. לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בתחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

3.3.7 תחום ביטוח חבויות אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם תחומים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".

3.4 **ביטוח בריאות ונסיעות חר"ל**

3.4.1 **ביטוח בריאות**

בתחום ביטוח בריאות, משווקת החברה פוליסות ביטוח המשפות את המבוטח בגין הוצאות רפואיות וכן פוליסות המפצות את המבוטח במקרה של גילוי מחלות קשות. תחום תאונות אישיות בחברה, אשר נמנה אף הוא בתחום ביטוח בריאות, הינו בעל היקף נמוך יחסית ואינו מהותי לעסקי החברה.

3.4.1.1 **מהות הכיסוי הביטוחי - הכיסוי בביטוחי הבריאות נועד לשפות או לפצות**

את המבוטח בגין הוצאות רפואיות, במקרים של פגיעה בבריאותו כתוצאה ממחלה או מתאונה. בארץ קיימים מספר רבדים המקנים כיסוי עבור שירותי הבריאות: רובד ראשון הינו סל הבריאות הבסיסי (להלן: "סל הבריאות"), הניתן לכל תושבי המדינה מכח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, והמסופק בעיקר על ידי קופות החולים. הרובד השני, שהינו מרחיב או תחליפי לסל הבריאות הוא שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן), הניתנים על ידי קופות החולים בלבד תמורת תוספת תשלום. הרובד השלישי, הינו ביטוחי בריאות פרטיים הנרכשים מחברות ביטוח, ובכללן החברה.

3.4.1.2. **מאפיינים יחודיים של המוצרים** - מוצרי ביטוחי הבריאות הפרטיים המשווקים על ידי חברות הביטוח, מאופיינים בתקופות ביטוח ארוכות למשך כל חיי המבוטח או עד להגיעו לגיל שנקבע מראש. בשל תקופת הביטוח הממושכת והעובדה כי הסיכונים עשויים להשתנות באופן מהותי במהלך תקופת הביטוח, ניתנה לחברות הביטוח האפשרות, במסגרת פוליסת הביטוח, לשנות את תעריף הפרמיות למבוטחים קיימים, בכפוף לאישור המפקח. נכון למועד זה, החברה משווקת תוכנית בריאות אחת הכוללת ארבעה כיסויים עיקריים לבחירת המבוטח, הכוללים: כיסוי להשתלות ותרופות מחוץ לסל הבריאות, כיסוי תאונות אישיות לכל המשפחה, כיסוי לגילוי מחלות קשות למבוגרים וכיסוי לגילוי מחלות קשות לילדים. בשנת 2013 שיווקה החברה פוליסות אלו באמצעות מוקד מכירות ישיר שהוקם במיוחד למטרה זו.

3.4.1.3. **מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים**

הפעילות בתחום ביטוח הבריאות כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, לרבות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, וכן להוראות המפקח, כפי שמתפרסמות מעת לעת. הפעילות בתחום מפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

1. ביום 8 ביולי, 2013 פורסמה טיוטת עמדת ממונה שה. 2013-31033, שעניינה **"פיצוי בכיסוי לניתוחים פרטיים בישראל – עמדת ממונה"**. בטיטת העמדה, הבהיר הממונה כי החל ממועד הפרסום, לא תאושר תכנית ביטוח המכסה ניתוחים פרטיים בישראל שתאפשר למבוטח לבחור בין שיפוי עלויות ניתוח על ידי המבטח לבין פיצוי כספי לניתוח שבוצע בשב"ן או במערכת הציבורית.

2. ביום 31 בינואר 2014, פורסמה טיוטת קודקס הרגולציה העתידי **"הוראות לתוכניות ופוליסות ביטוח בריאות"**, המרכזת את ההוראות בנושא תוכניות ביטוח בריאות.

לפרטים אודות חוזרי ביטוח 2013-1-1 ו-2014-1-1, שעניינם **"חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי"**, ראו סעיף 2.1.1.7 (4) לעיל. לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בתחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

3.4.1.4. תחום ביטוח בריאות אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם תחומים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".

3.4.2. **ביטוח נסיעות לחו"ל**

3.4.2.1. **מהות הכיסוי הביטוחי** - ביטוח נסיעות לחו"ל מספק מענה לבעיות רפואיות המתעוררות במהלך שהות המבוטח בחו"ל, ואשר מצריכות טיפול רפואי. הביטוח מפצה את המבוטח במקרה שנאלץ, מסיבות רפואיות, לבטל את נסיעתו לחו"ל ומספק מענה לנזקי רכוש העשויים להתעורר במהלך נסיעת המבוטח לחו"ל.

3.4.2.2. **מאפיינים ייחודיים של המוצרים - תחום ביטוח זה מתאפיין בתקופת ביטוח קצרה ביותר, בערוצי שיווק ייחודיים, ובעונתיות משמעותית (מרבית הפעילות מתרכזת במהלך עונת הקיץ, החגים ועונת הסקי). החברה מאפשרת רכישת פוליסות ביטוח נסיעות לחו"ל באמצעות אתר האינטרנט שלה.**

3.4.2.3. **בשנת 2013 לא חל שינוי משמעותי בסך הפרמיה בגין מוצר זה, בהשוואה לסך הפרמיה בשנת 2012 (כ-12.6 מיליון ש"ח בשנת 2013 לעומת כ-12.1 מיליון ש"ח בשנת 2012). מאחר שתחום זה עתיד הוצאות, שולי הרווח של החברה בשנים האחרונות היו קטנים ביותר ובשנת 2013 אף ספגה החברה הפסד של כמיליון ש"ח בעקבות שלוש תביעות בסכומים גבוהים. החברה פועלת לפיתוח מוצר זה ולהגדלת היקף הפעילות ונתח השוק שלה, תוך הקטנת הוצאותיה, ובפרט עלויות השיווק.**

3.4.2.4. **מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים**

הפעילות בתחום נסיעות לחו"ל כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, לרבות חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, ולהוראות המפקח כפי שמתפרסמות מעת לעת. כמו כן טעונה הפעילות בתחום זה רישוי בהתאם לצו הפיקוח על עסקי ביטוח (תכניות ביטוח חדשות ושינוי תכניות), תשמ"ב-1981 והיא מפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בתחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

3.4.2.5. **תחום ביטוח נסיעות לחו"ל אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם תחומים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".**

3.5. **ביטוח חיים**

3.5.1. **כאמור לעיל, בחודש אוקטובר 2013, הושלמה מכירת כל פעילות החברה בתחום ביטוח חיים (להלן: "מכירת הפעילות") לפסגות (לפרטים נוספים ראו סעיף 4.13.1 להלן). נכון למועד דוח זה, לחברה אין כל פעילות בתחום ביטוח חיים.**

להלן יובא מידע אודות פעילות החברה בתחום ביטוח חיים במהלך שנת הדוח עד למועד השלמת מכירת הפעילות.

3.5.2. **מהות הכיסוי הביטוחי**

תחום ביטוח החיים מספק כיסוי ביטוחי מפני סיכונים שונים, כגון מוות, נכות ואובדן כושר עבודה. כחלק מפעילותה של החברה בתחום ביטוח החיים, פיתחה החברה מספר מוצרים ייחודיים, כדלקמן:

א. **ביטוח חיים המעניק כיסוי ביטוחי במקרי מוות מכל סיבה שהיא.**

ב. **ביטוח חיים לנוטלי הלוואה לדירור כנגד משכנתא, המיועד לסילוק הלוואה במקרה של מות הלווה.**

- ג. ביטוח חיים, מגן מיוחד, המקנה כיסוי מדורג בשנתיים הראשונות של תקופת הביטוח. ביטוח זה מחויב בהליך מינימאלי של חיתום (קבלה לתכנית הביטוח) ומיועד לשיווק באמצעות האינטרנט או מוקדי מכירות.
- ד. ביטוח חיים ללא חיתום רפואי המקנה כיסוי למקרה מוות מכל סיבה, לאחר תקופת אכשרה של 24 או 36 חודשים מיום תחילת הביטוח, לפי בחירת המועמד לביטוח.
- תוכניות הביטוח כוללות אפשרויות לכיסויים ביטוחיים נוספים, למקרה מוות ונכות מתאונה, הכוללים כיסוי אף למקרה טרור. כן מציעה החברה כיסוי ביטוחי למקרה אובדן כושר עבודה, המותאם למאפייני העובד.
- במהלך השנים האחרונות ועד למועד השלמת מכירת הפעילות, התמקדה פעילות החברה בתחום ביטוח חיים, בשיווק ביטוחי חיים מסוג ריסק למשכנתאות בשילוב פוליסות לביטוח מבנה, המשועבדות לבנק הממשכן.
- החברה שיווקה ביטוח חיים קבוצתי הכולל כיסוי למקרי מוות ונכות מתאונה למבוטחי ביטוחי רכב (עובדי המדינה). בשנת 2013, עקב זכיית החברה במכרז החשב הכללי ביחס לכ-13% בלבד מכלל עובדי המדינה (לעומת כ-76% בשנת 2012), צומצמה פעילות החברה בענף זה, וסך הפרמיה שהתקבלה בגינו, בגין התקופה שעד למועד השלמת מכירת הפעילות, עמד על כ-5.1 מיליון ש"ח (לעומת כ-10.1 מיליון ש"ח בשנת 2012).

3.5.3. מאפיינים ייחודיים של המוצרים

- החברה מיקדה פעילותה בתחום זה במוצרי הפרט, להבדיל ממוצרי הביטוח הפנסיוני עתיר החיסכון. מיקוד זה נועד לאפשר לחברה להתמודד עם התחרות הקשה בתחום, בהתרכזה במוצרים ביטוחיים המעניקים כיסוי לסיכונים (ריסק) בלבד. המיקוד כאמור איפשר לחברה מחד גיסא, תחשיב אמין וברור של רווחיות המוצר, ומאידך גיסא, תפעול פשוט ללא צורך בהשקעות עצומות של משאבים בתפעול ומחשוב.
- בשנת 2013 נזקף לחברה רווח לפני מס מביטוח חיים, בגין התקופה שעד למועד השלמת מכירת הפעילות, בסך של כ-1.7 מיליון ש"ח, הכולל עמלת רווחים ממבטחי משנה בסך של כ-2.2 מיליון ש"ח (לעומת רווח לפני מס בסך של כ-1.3 מיליון ש"ח בשנת 2012).

3.5.4. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

- הפעילות בתחום ביטוח חיים כפופה להוראות הדין החלות על מבטחים הפועלים בתחום, לרבות חוק הפיקוח, הקובע דרישת רישוי לפעילות בתחום, וכן להוראות המפקח כפי שהן מתפרסמות מעת לעת. הפעילות בתחום מפוקחת על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

1. ביום 4 בינואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012, המטילות על גוף מוסדי חובות עדכון פרטי עמיתים לשם איתור עמיתים שהקשר עימם נותק ועדכונם אודות כספים וזכויות להם הם זכאים.

2. ביום 5 בפברואר 2012 פרסם המפקח חוזר גופים מוסדיים מספר 1-9-2012, שעניינו "נוהל איתור עמיתים ומוטבים", המחייב גוף מוסדי לנקוט בפעולות לאיתור מבוטחים ומוטבים של מבוטחים שנפטרו, לשם קבלת נתונים מעודכנים אודות עמיתים וקביעת נוהל לאיתור עמיתים שהקשר עימם נותק.

לפרטים נוספים אודות מגבלות ופיקוח החלים ברמת כלל התאגיד, לרבות בתחום זה, ראו סעיף 4.1 להלן.

3.5.5. תחום ביטוח חיים אינו מהווה, בנפרד ובמקובץ עם תחומים בעלי מאפיינים דומים משמעותית, רכיב עסקי מהותי של החברה, ואינו עולה כדי "תחום פעילות".

3.6. החברה פועלת בתחומי ביטוח אלמנטרי נוספים, בעלי היקף פעילות נמוך יחסית, כגון: ביטוח ימי, ביטוחי בריאות משלימי שב"ן, ביטוחי תאונות אישיות ועוד.

3.7. במהלך שנת 2013, לא חל שינוי מהותי בתמהיל תחומי הביטוח המתוארים לעיל בהשוואה לשנים 2012 ו-2011.

4. חלק ד': מידע נוסף ברמת כלל התאגיד

4.1. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות התאגיד

לפרטים בדבר עודף ההון הקיים מעל להון הנדרש וכן החלופה לפיה חושב ההון הנדרש, ראו באור 12 לדוחות הכספיים.

כפיפות הפעילות לחוקים ספציפיים

נוסף על המגבלות, החקיקה והאילווצים השונים המפורטים בסעיפי פעילויות החברה השונות לעיל (ראו סעיפים 2.1.1.7, 2.1.1.5, 3.1.3, 3.2.3, 3.3.6, 3.4.1.3, 3.4.2.4 ו-3.5.4 לעיל), כפופות כלל פעילויות החברה להוראות הדין החלות על מבוטחים הפועלים בתחומי פעילות החברה, לרבות חוק הפיקוח, חוק חוזה הביטוח, חוק איסור הלבנת הון, וכן להוראות המפקח כפי שמתפרסמות מעת לעת. פעילויות החברה מפוקחות על-ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

להלן יובא תיאור תמציתי של הוראות הדין החלות על החברה ואשר הינן בעלות השלכה מהותית על דוחותיה הכספיים:

4.1.1. **תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1988** – תקנות אלו קובעות את ההוראות החלות על מבטח בדבר תוכנם ופרטיהם של הדוחות הכספיים השנתיים והתקופתיים, ואת העקרונות החשבונאיים לעריכתם.

4.1.2. **תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998** (להלן: "תקנות הון מינימלי") - בהתאם לתקנות אלה, מחויב המבטח בהחזקת הון ראשוני והון עצמי מינימליים, כקבוע בתקנות. התקנות אף מתייחסות לחלוקת דיבידנד ומוסיפות קובעות את אופן חישוב דרישות ההון השונות.

4.1.3. **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012** - התקנות קובעות מסגרת אחידה לכללי השקעה החלים על כל הגופים המוסדיים, לרבות כספי נוסטרו. במסגרת זו בוטלו ההבחנות בין כללי השקעה החלים על נכסי קופות גמל וקרנות פנסיה לבין אלו החלים על כספי פוליסות שמשותפות ברווחים וכן שונו חלק מכללי השקעה הקיימים, כדי להתאימם לדרכי פעילות שוק ההון ופעילות המשקיעים המוסדיים. בין היתר, נקבעו קווים מנחים בדבר השקעות מבטח כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה וכן כללים פרטניים לגבי כל אחד מאפיקי ההשקעה האפשריים למבטח.

- 4.1.4 ביום 14 באוגוסט 2013, פורסם חוזר גופים מוסדיים 2013-9-13 "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" אשר, בין היתר, קובע הוראות בנושאי חריגה משיעורי השקעה; מסלול השקעה מתמחה; מסלול השקעה מתמחה מחקה מדד; השקעה בשותפות ובזכות מקרקעין באמצעות תאגיד שאינו שותפות; מתן הלוואות, השאלת ניירות ערך והשקעה בנכסי חוב לא סחירים; עסקה עם צד קשור או באמצעותו; השקעה בצד קשור ובבעל עניין; שליטה והחזקת אמצעי שליטה על ידי מבטח.
- 4.1.5 **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013** – תקנות אלו מחליפות את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, ועניינן בעדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. השינוי העיקרי על פי התקנות וחוזרים 2013-1-1 ו-2014-1-1, הינו ביטול עתודות עודף הכנסות על הוצאות, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 (לפרטים נוספים ראו סעיף 2.1.1.7 (4) לעיל).
- 4.1.6 **חוזר "הרכב הון עצמי מוכר של מבטח" 2011-1-3** - חוזר זה קובע כללים ועקרונות להרכב הונו העצמי ("הון ראשוני", "הון משני", "הון שלישוני" וכיוצ"ב) של מבטח ולמאפייני רכיביו, לרבות קביעת שיעוריהם המזעריים והמירביים של הרכיבים השונים, העולים בקנה אחד עם עקרונות דירקטיבת Solvency II (להלן: "הדירקטיבה"), אשר ישמשו בסיס לקביעת הרכב ההון העצמי של המבטח, עם יישומה של הדירקטיבה בישראל. כמו כן, כולל החוזר הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח, אשר תחול עד ליישומה של הדירקטיבה כאמור.
- 4.1.7 ביום 12 בפברואר 2012 הוגשו המלצות ועדת זליכה, אשר נועדו להגביר את התחרותיות בשוק הרכב, וכללו המלצות שתיקרן בנושאים כגון הגבלים עסקיים, מיסוי בינלאומי, שילוח וייבוא.
- 4.1.8 בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטה שלישית לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות), התשע"ב-2012, שעניינה הסדרת מבנה דמי העמילות המשולמים לסוכני ביטוח.
- 4.1.9 ביום 7 ביוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי ההשקעה החלים על חברות מנהלות ומבטחים), התשע"ב-2012, הקובעות הוראות בדבר הגברת מעורבות ועדת ההשקעות בכלל הקשור לתיקון חריגות משיעור ההשקעה המותר בנכס, עסקאות עם צדדים קשורים, עסקאות מחוץ לבורסה, והשקעות בתאגידים, באמצעי שליטה של תאגידים ובאיגרות חוב סחירות.
- 4.1.10 ביום 15 בינואר 2013 פרסם המפקח את חוזר גופים מוסדיים מספר 2013-9-2, שעניינו "רשימת נכסי הנוסטרו של הגופים המוסדיים ברמת הנכס הבודד", המסדיר את הדיווח של גופים מוסדיים על אופן השקעת כספי הנוסטרו שבניהולם, באמצעות דיווח רשימת נכסים רבעונית ברמת נכס בודד.
- 4.1.11 ביום 29 במאי 2013, פרסם הממונה בשיתוף המפקח על הבנקים בבנק ישראל (להלן: "המפקח על הבנקים"), טיוטה להערות הציבור "מתווה לשינוי מבני בביקורת החיצונית של הגופים הפיננסיים", שעניינה חלופות שהממונה והמפקח על הבנקים שוקלים לעשות בהן שימוש, לצורך חיזוק מעמדם ואי תלותם של רואי החשבון המבקרים, טיוב עבודתם וצעדים מוצעים לשיפור המבנה הקיים של הביקורת החיצונית בגופים פיננסיים בישראל.

4.1.12. ביום 8 באוגוסט 2013, פורסם חוזר גופים מוסדיים 2013-9-12 "דוח שנתי על יישום הוראות הדין על ידי גופים מוסדיים" אשר קובע כי בדיווחים הנלווים לדוח כספי שנתי, גופים מוסדיים יעבירו גם מידע הנוגע ליישום הוראות הדין בנושאים כמפורט בחוזר.

4.1.13. ביום 28 לאוגוסט 2013, פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דינים וחשבונות כספיים) (תיקון), התשס"ז-2007, שעניינה הקדמת מועדי הפרסום של דוחות כספיים של חברות ביטוח שתתבצע באופן הדרגתי על פני ארבע שנים.

4.1.14. ביום 20 באוקטובר 2013, פורסמה טיוטת חוזר גופים מוסדיים שה. 2013-45424 "החוזר המאוחד - מדידה". הטיטה מתייחסת לעקרונות עריכת דוח כספי ומדידת התחייבות.

4.1.15. ביום 30 בדצמבר, 2013 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2013-9-22 "הוראות בדבר חישוב שווי נכסים לא סחירים של גוף מוסדי", שקובע עקרונות לאופן חישוב שווי נכסים המוחזקים על ידי גופים מוסדיים. ביום 1 בינואר 2014, פורסמה טיוטת חוזר ביטוח 2013-158 "העברת כספים למבטח משנה מחוץ לישראל - טיוטה", הקובעת תנאים להעברת כספים למבטח משנה בחו"ל, לרבות קבלת בטוחות ממבטח המשנה בשל חלקו בהתחייבויות ביטוח.

4.2. חסמי כניסה ויציאה

4.2.1. חסמי הכניסה העיקריים בפעילות החברה הינם: דרישות הרישוי על-פי הוראות חוק הפיקוח; דרישות הדין בעניין ההון העצמי הנדרש ממבטח (ראו סעיפים 4.1.2 ו-4.1.6 לעיל וכן באור 12 לדוחות הכספיים); הקמת מערכות מידע תומכות (ראו סעיפים 4.9.5 ו-4.9.6 להלן); הקמת מערך מכירות ושירות; התקשרויות עם מבטחי משנה (ראו סעיף 4.5 להלן).

4.2.2. בחודש מאי 2000, ניתן על ידי המפקח היתר להחזקת אמצעי שליטה במבטח לבעל השליטה, המתיר לו להחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי השליטה בחברה, בהתאם לתנאים שנקבעו בהיתר השליטה. בהיתר השליטה נקבעו, בין היתר, תנאים ומגבלות ביחס לאופן החזקת אמצעי השליטה בחברה; ביחס להעברה או מכירה או הנפקה של אמצעי שליטה; ביחס לשיעור ההחזקה המינימלי של בעל השליטה בחברה; ביחס לאופן מימון החזקת אמצעי השליטה; וביחס לדמי הניהול שבעל השליטה יהא רשאי לקבל מהחברה.

כמו כן, במסגרת ההיתר וכתב ההתחייבות מכוחו, התחייב בעל השליטה להשלים את ההון העצמי הנדרש מהחברה בהתאם לתקנות הון מינימלי או כל תקנה אחרת שתבוא במקומן.

4.2.3. חסמי היציאה העיקריים בפעילות החברה הינם: התחייבויות החברה כלפי לקוחותיה (במוצרים שונים התחייבויותיה הינן בעלות אופי ארוך טווח) ומשך הזמן הארוך הנדרש בחלק מהענפים לסילוק תביעות עבר (ראו סעיפים 2.1.1.20 (4) ו-3.3.2 לעיל).

4.3. גורמי הצלחה קריטיים בפעילות החברה ושינויים החלים בהם

4.3.1. פעילות בתחומים נוספים לתחומי הפעילות (ראו סעיף 3 לעיל);

4.3.2. פעילות בנישות ביטוחיות ליצירת בידול מול יתר חברות הביטוח, תוך התמקצעות בנישות האמורות (ראו סעיף 3.6 לעיל);

- 4.3.3 מערך השיווק של החברה - פעילות במספר ערוצי שיווק; פעילות מחלקת השיווק; פיתוח מערכות שיווק חדשניות (ראו סעיף 4.7 להלן);
- 4.3.4 התאמת מוצרים קיימים לצרכי הלקוחות ופיתוח מוצרים חדשים, לרבות בתחום ביטוח הפרט (ראו סעיף 3.6 לעיל);
- 4.3.5 מתן שירות איכותי ללקוחות ולסוכנים (ראו סעיף 2.1.2.7 לעיל);
- 4.3.6 פיתוח מערכות מידע תומכות למערכת המחשוב הביטוחית אשר ברשות החברה (ראו סעיפים 4.9.5 ו-4.9.6 להלן);
- 4.3.7 שימור ופיתוח הון אנושי איכותי, ובכלל זה הדרכות מקצועיות בכל הרמות (ראו סעיף 4.6 להלן);
- 4.3.8 פעילות שימור לקוחות תת-מחלקתית, במסגרת מחלקת המכירות והחידושים;
- 4.3.9 תעדוף לקוחות ותיקים ואיכותיים;
- 4.3.10 הקטנת פעילות בעסקים עתירי חבויות אשר לא ייצרו רווח לאורך זמן (ראו סעיף 3.3.2 לעיל);
- 4.3.11 הקפדה על חידושי פוליסות איכותיות;
- 4.3.12 שיפור תדמית.

4.4 השקעות

- 4.4.1 ועדת ההשקעות של החברה מוסמכת להמליץ לדירקטוריון על מדיניות ההשקעה של החברה במסגרת המדיניות העסקית הכוללת, לאשר עסקאות מסוימות והחזקה בניירות ערך מסוגים שונים, להנחות את מנהל ההשקעות ביישום מדיניות ההשקעות בתוך המסגרת שאושרה על ידי ועדת ההשקעות, לקבוע אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות ולערוך ביקורת על יישום המדיניות שנקבעה.
- 4.4.2 ההשקעות הלא סחירות של החברה, המהוות כ-8.6% מסך תיק ההשקעות של החברה ואשר הינן, ברובן, צמודות למדד המחירים לצרכן, מופקדות ומורכבות מפיקדונות בבנקים ואגרות חוב לא סחירות של חברות ממשלתיות וחברות ציבוריות, הנושאות ריבית שנתית צמודה בשיעורים ממוצעים של 4% ומעלה. יתר ההשקעות מנוהלות בחלקן על-ידי החברה ובחלקן על-ידי בתי השקעות מובילים, ומושקעות בעיקר באג"ח ממשלתי, באג"ח קונצרני ובמניות, בארץ ובחו"ל. מעת לעת, משתמשת החברה בנגזרים פיננסיים לצורך הגנה וגידור מפני תנודות בשער החליפין של הדולר ובמדד המער"ף בארץ.
- 4.4.3 החברה מחזיקה זכויות במקרקעין שונים ברחבי הארץ (וכן נכס מקרקעין אחד בחו"ל) לצורכי השקעה. לפרטים נוספים ראו סעיף 4.9 להלן ובאור 7 לדוחות הכספיים.
- 4.4.4 פעילות ההשקעה והרווחים בגינה מהווים חלק מרכזי ברווחיות חברות הביטוח. בשנת 2013 קטן רווח החברה הנובע מפעילות השקעה של החברה, כאשר מרבית הרווח נבע כתוצאה מהשקעה באפיקי האג"ח הממשלתי והקונצרני הסחיר והלא סחיר. עיקר ההפסדים נבעו מהשקעה באפיקי המט"ח.

4.5 ביטוח משנה

4.5.1 כללי

4.5.1.1 ביטוח משנה משמש מכשיר עיקרי לפיזור הסיכונים הביטוחיים שהחברה נוטלת על עצמה ולהגנה על הונה.

4.5.1.2 מדיניות החברה בתחום זה הינה שמרנית, הן ביחס להיקף כיסוי ביטוח המשנה והן ביחס לבחירת מבטחי המשנה. החברה קשורה בחוזה ביטוח משנה עם מבטחי משנה המדורגים בדרגה A- ומעלה על-פי דירוג Standard & Poor's ועל-פי דירוג AM Best, וזאת לצורך ניהול וגידור הסיכונים הכרוכים בפעילותה. החברה ממשיכה לרכוש הגנה למצב של רעידת אדמה לפי תרחיש נזק גבוה של 3.5% מסך כל תיק הרכוש בשייר.

4.5.1.3 החברה מתקשרת עם מבטחי משנה בחוזה ביטוח משנה משני סוגים, כדלקמן:

1. ביטוח משנה חוזי (Treaty) – בראשית כל שנה מתקשרת החברה עם מבטחי משנה בחוזה ביטוח משנה שנתיים, שעניינם כיסוי הפוליסות המשוקות על ידה, בהתאם לענפי הביטוח השונים. חוזה ביטוח המשנה נחלקים לשני סוגים עיקריים: (א) ביטוח משנה יחסי בענפי ביטוח רכוש (Proportional Reinsurance); (ב) ביטוח משנה לא יחסי לכיסוי נזקים בענפי ביטוח חבויות והגנה מפני קטסטרופות, דוגמת אסונות טבע ורעידת אדמה (Excess of Loss).

2. ביטוח משנה פקולטטיבי – חוזה ביטוח עם מבטחי משנה לכיסוי חשיפה ספציפית. השימוש בכיסוי פקולטטיבי נועד לתת מענה במקרים של סכומי ביטוח החורגים ממגבלות החוזה או כאשר הסיכון המבוטח אינו מכוסה במסגרת החוזה.

4.5.1.4 מבטח המשנה העיקרי עימו נקשרה החברה בשנת 2013 הינו Swiss Re.

4.5.1.5 מרבית חוזה ביטוח המשנה הינם חוזים המתחדשים מדי שנה, ומיעוטם הינם הסדרי ביטוח משנה פקולטטיבי.

4.5.1.6 מבטחי המשנה המשתתפים בחוזים היחסיים לכיסוי ענפי ביטוח הרכוש, חשופים לסיכון רעידת אדמה על פי חלקם היחסי בחוזה ובסיכון, בכפוף למגבלות הנוגעות לסכום ביטוח מקסימאלי מצטבר וחשיפה מקסימאלית לאירוע ביטוח אחד. שיעור החשיפה האפקטיבי נקבע בהתאם להסתברות לנזק מקסימאלי (MPL). בנוסף, מגנה החברה על השייר העצמי מפני אירוע קטסטרופאלי באמצעות ביטוח משנה לא יחסי.

4.5.1.7 ביטוח המשנה אשר מספק כיסוי במקרה רעידת אדמה, נותן מענה לחשיפת החברה ברמת השייר, בשלושה ענפי ביטוח בהם פעילה החברה:

1. ביטוח דירות (כולל ביטוח משכנתאות).

2. ביטוח בתי עסק.

3. ביטוח הנדסי.

4.5.1.8 שיעור ההסתברות לנזק המקסימאלי בנזקי קטסטרופה ורעידת אדמה בשנת 2013, עמד על כ-3.5% מסכום הביטוח בשייר, באופן התואם את מדיניותה השמרנית של החברה בנושא זה.

4.5.1.9 סכום הביטוח (לפני שקלול השתתפות עצמית של המבוטחים) אליו היו חשופים מבטחי המשנה נכון ליום 31.12.2013, הינו כדלקמן:

1. בביטוח יחסי דירות (כולל משכנתאות) ועסקים - כ-8,822 מיליון ש"ח.
2. בביטוח יחסי הנדסי וקבלנים - כ-2,873 מיליון ש"ח.
3. בביטוח לא יחסי - כ-100 מיליון ש"ח.

4.5.1.10 מבטחי המשנה המשתתפים בכיסוי רעידת אדמה הינם:

1. חוזה לא יחסי: Swiss Re.
2. חוזה יחסי: Hannover ,GIC RE ,Shelter Re ,Swiss Re, Korean Re, R&V, Re.

4.5.1.11 בכיסוי רעידת אדמה קיימת מגבלה לחשיפה של מבטח המשנה, בשיעור מקסימלי של 3.9% מסך סכומי הביטוח שנמסרו לחוזה ולא יותר מ-556,554,404 ש"ח.

4.5.1.12 הפוליסות הכוללות כיסוי במקרה רעידת אדמה, אותן משווקת החברה, כוללות סעיף השתתפות עצמית לכל מבוטח, עד לשיעור של 10% מסכום הביטוח בכל מקרה נזק.

להלן ריכוז תוצאות ביטוח משנה בביטוחי חבויות לשנים 2011-2013, באלפי ש"ח:

סה"כ			שאר ענפי חבויות			רכב חובה			
2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
7,529	7,332	6,557	2,770	2,009	2,305	4,759	5,323	4,252	פרמיות ביטוח משנה
6,528	1,410	(3,312)	1,217	920	1,379	5,311	490	(4,691)	תוצאות

להלן ריכוז תוצאות ביטוח משנה בביטוחי רכוש לשנים 2011-2013 באלפי ש"ח:

סה"כ			שאר ענפי רכוש			רכב רכוש			
2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
19,760	23,908	24,985	19,328	23,389	24,609	432	519	376	פרמיות ביטוח משנה
16,851	3,316	(10,617)	16,627	2,410	(9,885)	224	906	(732)	תוצאות

להלן ריכוז פרמיות ביטוח משנה יחסי ולא יחסי בביטוחי רכוש לשנים 2011-2013 באלפי ש"ח:

סה"כ			שאר ענפי רכוש			רכב רכוש			
2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
4,611	5,520	5,602	4,611	5,520	5,602	--	--	--	רעידת אדמה
1,151	2,345	2,107	719	2,015	1,787	254	330	320	ביטוח משנה לא יחסי
13,999	16,043	17,276	13,999	15,854	17,220	178	189	56	ביטוח משנה יחסי

4.5.2. ביטוח רכב חובה

4.5.2.1. בתחום ביטוח רכב חובה מתקשרת החברה עם מבטחי משנה בחוזה לא יחסי (Non Proportional Treaty), שהינו חוזה ביטוח משנה המאופיין על-ידי חלוקה של החבות בין המבטח ומבטח המשנה, על בסיס הנזקים ולא על בסיס סכומי הביטוח, כפי שהדבר נעשה בחוזים יחסיים.

4.5.2.2. חוזי ביטוח המשנה הבלתי יחסיים הנפוצים הינם משני סוגים: 1. הפסד יתר לסיכון (Per Risk Excess of Loss), אשר נועד להגן על המבטח מפני החשיפה לסיכון בודד. 2. הפסד יתר לאירוע (Catastrophe Excess of Loss), המגן על המבטח מפני הצטברות חשיפות באירוע אחד (רעידת אדמה, שיטפונות וכיוצ"ב). בחוזה הפסד יתר, המבטח נושא בעצמו בסכום קבוע מראש מכל נזק. הסכום הראשוני המשולם על-ידי המבטח נקרא השתתפות עצמית. חוזה ביטוח המשנה נכנס לפעולה לאחר שסכום ההשתתפות העצמית שולם במלואו. חלקו המירבי של מבטח המשנה בתשלום הנזק מוגדר בחוזה, הן ברמת התביעה הבודדת והן כסכום מצטבר שנתי.

4.5.2.3. בהתאם להסכמי ביטוח המשנה, מקבל מבטח המשנה פרמיה הנקבעת בחוזה ביטוח המשנה בהתאם לכמות הרכבים המבוטחים בענף ביטוח חובה. על פי תנאי החוזה, משלמת החברה למבטח המשנה פרמיה מינימאלית (Minimum Deposit Premium), ולאחר סיום השנה מבוצעת התאמה (Adjustment). בחוזים מסוג זה לא משולמות עמלות בגין פרמיות ביטוח משנה.

4.5.2.4. על-פי הסכמי ביטוח המשנה בתחום ביטוח חובה, לחברה כיסוי למקרה עד לסכום של 200 מיליון ש"ח, בהשתתפות עצמית בסך של 4 מיליון ש"ח. מאחר וכאמור לעיל, התקשרות החברה עם מבטחי משנה בתחום זה הינה על בסיס הסכם מסוג Excess of Loss, הרי שכל הנזקים עד לסך של 4 מיליון ש"ח מכוסים על-ידי החברה. השתתפות מבטח המשנה הינה במקרי נזק העולים על סכום זה.

4.5.2.5. מבטח המשנה העיקרי עימו נקשרה החברה בשנת 2013 הינו Swiss Re. בשנת 2013 היה חלקה של Swiss Re בחוזי הביטוח הלא יחסי בתחום ביטוח רכב חובה בחברה כ-65%, וכ-1.49% מפרמיה נטו בתחום זה. היקף הפרמיה אשר הועברה על-ידי החברה ל-Swiss Re במהלך שנת 2013 עמד על סך של כ-2,153 אלפי ש"ח (לא כולל התאמות בגין שנים קודמות), המהווה כ-7.10% מסך הפרמיות ששולמו על ידי החברה למבטחי משנה.

4.5.2.6. כמו כן, במהלך שנת 2013 התקשרה החברה עם מבטח המשנה R&V. בשנת 2013 היה חלקה של R&V בחוזי הביטוח הלא יחסי בתחום זה כ-20%. היקף הפרמיה אשר הועברה על-ידי החברה ל-R&V במהלך שנת 2013 עמד על סך של כ-662 אלפי ש"ח (לא כולל התאמות בגין שנים קודמות), המהווה כ-2.18% מסך הפרמיות ששולמו על ידי החברה למבטחי משנה. חלקם של מבטחי המשנה: CCR, ו-Aspen Re בתחום ביטוח רכב חובה בחוזי הביטוח הלא יחסי, בשנת 2013, עמד על 15%, וסך-כל הפרמיה ששולמה על ידי החברה לחברות הנ"ל היתה 475 אלף ש"ח, המהווים כ-1.56% מסך הפרמיות ששולמו על ידי החברה למבטחי המשנה.

4.5.2.7. במהלך שנת 2013 לא הופעל ביטוח המשנה על-ידי החברה.

4.5.2.8. החברה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופות המדווחות וכמו כן, אין לחברה תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

4.5.3. ביטוח רכב רכוש

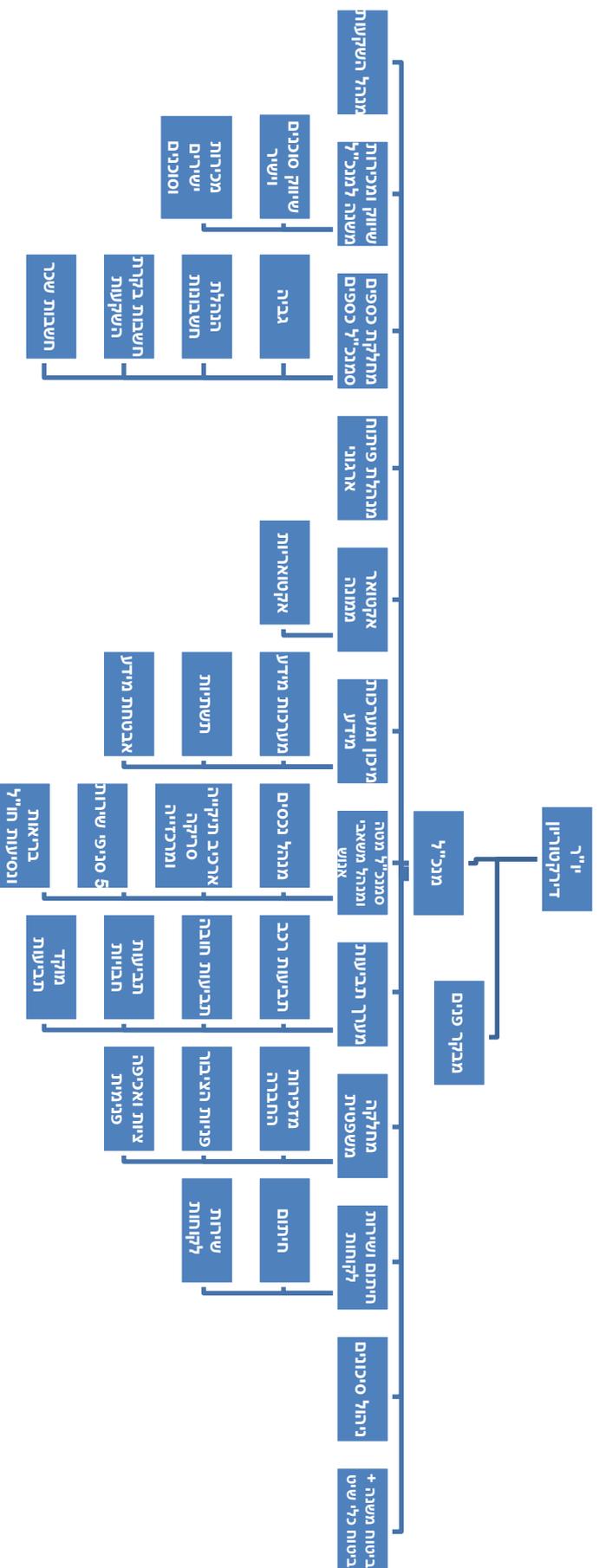
4.5.3.1. החברה מתקשרת עם מבטחי משנה בתחום ביטוח רכב רכוש בחוזי ביטוח משנה מסוג לא יחסי מסוג Excess of Loss לצורך כיסוי ביטוחי מפני נזקי טבע, כגון, ברד, שיטפון וכיוצ"ב. הכיסוי הביטוחי על-פי הסכמי ביטוח המשנה האמורים הינו בסכום של עד 10 מיליון ש"ח למקרה ביטוח, בהשתתפות עצמית של החברה בסך של עד 1 מיליון ש"ח. במהלך שנת 2013 הופעל ביטוח זה פעם אחת בלבד.

4.5.3.2. בהתאם להסכמי ביטוח המשנה, מקבל מבטח המשנה פרמיה הנקבעת בהתאם לכמות הרכבים המבוטחים בענף ביטוח רכב רכוש. על-פי תנאי החוזה, משלמת החברה למבטח המשנה פרמיה מינימאלית (Minimum Deposit Premium). בתום הרבעון הראשון של כל שנה, מתבצעת התאמה בהתאם לכמות הרכבים שהיו מבוטחים במהלך שנת החיתום הקודמת. בחוזים מסוג זה לא משולמות עמלות בגין פרמיות ביטוח משנה.

4.5.4. לפרטים נוספים בדבר ביטוח משנה ראו באור 26(ו)5 לדוחות הכספיים.

4.6 הון אנושי

מבנה ארגוני – להלן תרשים המבנה הארגוני בחברה:

- 4.6.1 בשנת 2012 מונו לחברה יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חדשים.
- 4.6.2 בחודש פברואר 2013 החלה החברה בביצוע שינוי ארגוני, במסגרתו, בין היתר, צומצם משמעותית מספר נושאי המשרה הכפופים למנכ"ל החברה; אוחדה מחלקת החיתום עם מחלקת שירות הלקוחות; הוקמה מחלקה משפטית אשר כוללת ייעוץ משפטי, מזכירות חברה, רגולציה ופניות ציבור; והוקם מערך תביעות. השינוי הארגוני הסתיים בהצלחה והחברה פועלת במבנה החדש. במצבת כוח האדם בחברה לא חל שינוי מהותי.
- 4.6.3 מספר העובדים אשר הועסקו על-ידי החברה נכון ליום 31.12.2013, הינו 239 עובדים.

4.6.4 להלן פילוח העובדים על-פי מחלקות:

מחלקה	כמות עובדים 2013	כמות עובדים 2012
ביטוח כללי	58	62
תביעות ושירות לקוחות	103	96
הנהלה ומטה	19	22
שיווק	27	40
חשבונות והשקעות	25	22
ביטוח חיים ובריאות	2	3
חברה בת	5	5
סה"כ	239	250

- 4.6.5 **תגמול לעובדים** – החברה מתקשרת עם עובדיה באמצעות הסכמי העסקה אישיים. העובדים מתוגמלים על בסיס משכורת קבועה ותנאים סוציאליים כמקובל. עובדים בכירים בחברה זכאים, בנוסף למשכורתם הקבועה, גם לרכב ומכשיר סלולארי. לפרטים נוספים אודות תגמולים לנושאי המשרה הבכירה, ראו תקנה 21 לחלק ד' לדוח התקופתי – "פרטים נוספים על התאגיד" (להלן: "חלק ד' לדוח התקופתי").
- 4.6.6 **הדרכה** – החברה מעסיקה מנהלת פיתוח ארגוני והדרכה הפועלת בהסתמך על תוכנית הדרכה מפורטת. הדרכות מבוצעות, בין היתר, באמצעות נותני שירותים חיצוניים, באמצעות הדרכה לעובדי החברה במחלקות השונות, וכן באמצעות סדנאות בנושאים מגוונים לעובדים, למנהלים ולסוכנים. בשנת 2013, התקיימו הדרכות ייעודיות בנושא בניית תוכניות עבודה לשנת 2014, הדרכות דירקטורים, בין היתר, בנושאי ציות וממשל תאגידי והדרכות שוטפות בנושאי מכירות ושרות.
- 4.6.7 לפרטים אודות ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, ראו תקנה 29 לחלק ד' לדוח התקופתי.

4.7 **שיווק והפצה**

4.7.1 **כללי**

- 4.7.1.1 לחברה מחלקת שיווק עצמאית המתמחה בשיווק מרבית מוצריה. עיקר פעילותה של מחלקת השיווק בשנת 2013 התבצע מול סוכני החברה. במהלך השנים 2012 ו-2013, הגדילה החברה את פעילות הסוכנים באופן יזום. עיקר הגידול בפרמיה היה בתחום ביטוחי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, והוא נמשך בצורה מבוקרת בכל שנת 2013. באוקטובר 2013 הסתיימה פעילותה של החברה בתחום ביטוח החיים, אשר נמכרה לפסגות.

4.7.1.2. פעילות השיווק וההפצה של החברה מתבצעת באמצעות 3 ערוצים, כדלקמן:

1. **ביטוח באמצעות סוכנים** - לצורך הגדלת צמיחת החברה והיקף מכירותיה, מגייסת החברה סוכנים המקושרים באופן ישיר למערכת המחשב המרכזית שלה, ופועלים לשיווק ומכירת מוצרי החברה.

2. **ביטוחים ישירים במכירה ישירה** - החברה מבצעת פעילות שיווק ומכירה טלפונית ישירה, המפורסמת באמצעי התקשורת.

3. **ביטוח מוסדי (בעיקר רכב רכוש חובה)** - החברה מבצעת פעילות שיווק ומכירה לקולקטיבים ומפעלים גדולים המחזיקים בציי רכב, באמצעות סוכנים ובאמצעות מכירה ישירה על-ידי החברה.

4.7.1.3. לחברה אין תלות בגורם שיווק והפצה בודד. החלטה של החברה בדבר הפסקת הפעילות עם אחד מצינורות השיווק שלה, לא תשפיע מהותית לרעה על פעילות החברה וכן לא תשית על החברה תוספת עלות מהותית כתוצאה מהצורך להחליפו.

4.7.1.4. בחברה פועלת מחלקת שיווק סוכנים, אשר עיקר תפקידיה לגייס סוכנים ולטפל במערך הסוכנים הקיים. גיוס הסוכנים מתבצע באמצעות פעילות שיווק של מפקחי רכישה שכירים, ועל בסיס היכרות אישית של גורמים שונים בחברה את הסוכנים. במהלך השנים האחרונות, הגדילה החברה את מספר הסוכנים העובדים עימה בענפי הפרט ובעיקר בתחום רכב רכוש.

4.7.1.5. הסוכנים עימם עובדת החברה הינם סוכנים חיצוניים, המתקשרים עם החברה על בסיס הסכמי מסגרת ארוכי טווח, שאינם מקנים בלעדיות למי מהצדדים.

4.7.1.6. הסוכנים נמדדים על בסיס ביצועיהם בגיוס מבוטחים חדשים וכן על בסיס ביצועיהם בשימור תיק המבוטחים. התקשרות החברה עם סוכנים אשר החברה סבורה, כי אינם עומדים ביעדים נדרשים, אינה מחודשת. במהלך שנת 2013 סיימה החברה התקשרויות עם סוכנים אשר לא עמדו ביעדי היקף הפעילות ו/או ביעדי רווחיות שהוגדרו על-ידי החברה ו/או לא הקפידו לפעול על-פי הנחיות החיתום של החברה. תהליך טיוב מערך הסוכנים של החברה ימשך באופן רציף כחלק מתכנית העבודה לשנים הקרובות. בענפי הנישות (מוניות ומשאיות) חל קיטון יזום בפעילות החברה עם סוכנים.

4.7.1.7. הסוכנים מתקשרים עם לקוחות בתמורה לעמלה בשיעור משתנה, אשר משולמת על ידי החברה, ונקבעת בהתאם לתחום ובהתאם לעסקה. בעסקאות מיוחדות (כגון, עסקאות עם קולקטיב) משולמת על ידי החברה עמלה מיוחדת, שהינה נמוכה, לרוב, מהעמלה השוטפת. על עמלות הסוכנים משולם מע"מ שאינו מקוזז, היות שהחברה מוכרת לעניין זה כמוסד כספי.

4.7.1.8. במהלך שנת 2013, פעלה החברה להרחבת היקף השיווק באמצעות סוכנים ובאופן ישיר. בנוסף, בחודש אוקטובר 2013 הסתיימה פעילותה של החברה בתחום ביטוח החיים, אשר נמכרה לפסגות. הסכם מכירת הפעילות כולל סעיף של שיתוף פעולה בין הצדדים ביחס למכירת ביטוחי דירות (לפרטים נוספים ראו סעיף 3.1.2 לעיל).

4.7.2. ביטוח רכב חובה

4.7.2.1. מבנה העמלות בתחום ביטוח רכב חובה, הינו כדלקמן:

1. ביטוח ישיר וביטוח מוסדי ישיר – לא משולמת עמלה.
 2. ביטוח מוסדי באמצעות סוכנים – שיעור עמלה ממוצע של כ-2.2%.
 3. ביטוח באמצעות סוכנים – שיעור עמלה ממוצע של כ-4.0%.
שיעור העמלה הממוצע בתחום זה, כולל מע"מ, הנו כ-2.8%.
- 4.7.2.2. לחברה סוכן אחד אשר היווה כ-13.9% מתפוקת התחום בשנת 2013. למרות היקף פעילותו, לחברה אין תלות בפעילותו.

4.7.3. ביטוח רכב רכוש

4.7.3.1. מבנה העמלות בתחום ביטוח רכב רכוש, הינו כדלקמן:

1. ביטוח ישיר במכירה ישירה – לא משולמת עמלה.
 2. ביטוח מוסדי (באמצעות סוכנים) – שיעור עמלה ממוצע של כ-5.6%.
 3. ביטוח באמצעות סוכנים – שיעור עמלה ממוצע של כ-20%.
- 4.7.3.2. פעילות השיווק וההפצה של החברה בתחום ביטוח רכב רכוש, באמצעות מכירה ישירה, היוותה כ-14.5% מתפוקת התחום לשנת 2013. כמו כן, לחברה שני סוכנים אשר היוו, כל אחד, כ-10% מתפוקת התחום בשנת 2013. למרות היקף הפעילות הישירה וכן היקף פעילותם של הסוכנים האמורים, לחברה אין תלות כלשהי בערוצי ההפצה הנ"ל.

4.8. ספקים ונותני שירותים

לחברה תלות בבתי התוכנה קומטק בע"מ וקוד אואזיס בע"מ, המספקים לה שירותי תוכנה. על-מנת למזער תלות זו, פעלה החברה במהלך השנים האחרונות לבניית מערכות חלופיות ומשלימות. בנוסף, מעסיקה החברה שני עובדים במשרה מלאה, המתמחים בהפעלת תוכנת 'קומטק', ומעמידים לה חלק ניכר מהשירותים הנדרשים לצורך תפעול התוכנה, וכן מעבירים הדרכות (בסיועם של גורמים נוספים בחברה) לעובדי החברה ומנהליה.

4.9. רכוש קבוע

- 4.9.1. וי.אר.סי. (חברה בת בבעלותה המלאה של החברה) מחזיקה בזכויות חכירה (עד ליום 1 באפריל 2037) ממינהל מקרקעי ישראל, בשטח משרדים של כ-3 דונם ברוטו, באזור התעשייה הדרומי בנתניה. נכס זה הינו אחד מנכסי המקרקעין העיקריים של הקבוצה. השטח הבנוי במתחם זה הינו כ-3,118 מ"ר. שטח המשרדים משמש את החברה, החברות המאוחדות שלה וחברות קשורות נוספות, בפעילותן העסקית.
- 4.9.2. בנוסף, בבעלות החברה נכסי מקרקעין נוספים הפזורים ברחבי הארץ, לשימושה (לרבות סניפי החברה) ולמטרות השכרה, וזאת באופן ישיר ובאמצעות חברות הבת שלה. לפרטים נוספים אודות נכסי המקרקעין שבבעלות החברה, ראו באור 6 – "רכוש קבוע" ובאור 7 – "נדל"ן להשקעה", לדוחות הכספיים של החברה.

4.9.3. כמו כן, לחברה נכס מקרקעין ברחוב ירמיהו בתל-אביב. בגין נכס מקרקעין זה קיבלה החברה אישור של מפעל מאושר, ממרכז ההשקעות. על המקרקעין האמורים בנתה החברה דירות להשכרה במסגרת החוק לעידוד השקעות הון, על סמך כתב האישור האמור.

4.9.4. ברשות החברה וחברת הבת וי.אר.סי. צי כלי רכב המונה כ-50 רכבים, המשמשים את עובדי החברה.

4.9.5. לחברה מערכת מחשוב אשר נותנת מענה לצרכי החברה וסוכניה. החברה משקיעה באופן שוטף במערכות המידע והמחשוב המשמשות אותה, בשדרוגן ובהטמעת מערכות מחשוב חדשות. בשנים 2012 ו-2013, הושלם תהליך הקמת אתר גיבוי חם, אשר נותן מענה להמשך פעילות במצב חירום. בשנת 2013, אף השקיעה החברה במערכות המפורטות להלן, בין היתר לצורך שיפור וייעול השירות, בקרת איכות השירות ואבטחת המידע: **מערכת ליבה – IFN**, המשולבת במערכות התפעוליות, במערכות לאירכוב מסמכים ניהול המסמכים, ניהול תוכן ותהליכי עבודה במחלקת תביעות ומערכת BI – לשיפור קבלת מידע בזמן אמת למנהלי החברה. היקף ההשקעה במערכות אלו עמד על כ-1.3 מיליון ש"ח.

4.9.6. החברה מתעתדת להמשיך ולהשקיע בשנת 2014 בהטמעת ושיפור מערכות IFN ו-BI, שיפור תשתיות דיוור ללקוחות החברה, תוך מעבר לביצוע הדפסות על-ידי ספקים חיצוניים, ומתן מענה למעבר דואר ישראל לשיטת מיקוד בת 7 ספרות. כמו כן, החברה מתעתדת להשקיע ברכישת ושיפור מערכות אבטחת מידע.

4.10. עונתיות

4.10.1. בתחומי הפעילות של החברה (ביטוח רכב חובה ורכוש) קיימת עונתיות הנובעת מחידושי ביטוח רבים המבוצעים בחודש ינואר, וזאת בעיקר על-ידי לקוחותיה המוסדיים והעסקיים של החברה. בהתנהגות התביעות ניתן להבחין במתכונת עונתית, הגם שזו אינה מובהקת. ריבוי יחסי של תאונות דרכים בחודשי החורף אינו בעל השלכה מהותית. בשנת 2013 התרחשו שני אירועי חורף חריגים, בחודשים ינואר ודצמבר, אשר השפיעו, באופן לא מהותי, על רווחיות ענף הדירות והרכב בשוק הביטוח.

4.10.2. בביטוח כללי, מנגנון עתודה לסיכונים שטרם חלפו מוסת את ההשפעה של עונתיות המחזור על הרווח.

4.10.3. להלן נתונים כספיים בביטוח כללי בפילוח עונתי לשנתיים שקדמו לדוח:

סה"כ	Q4/12	Q3/12	Q2/12	Q1/12	סה"כ	Q4/13	Q3/13	Q2/13	Q1/13	
553,450	89,561	101,273	92,160	270,456	517,831	101,163	116,662	113,595	186,411	דמי ביטוח
509,723	129,676	129,649	121,777	128,621	441,055	106,228	121,107	110,939	102,781	תביעות ששולמו ותלויות

4.11. נכסים בלתי מוחשיים

החברה מנהלת מאגרי מידע הרשומים כחוק על-פי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. מאגרי המידע חיוניים לניהול ותפעול שוטף של עסקי החברה, ומשמשים, בין היתר, למתן שירות לבעלי פוליסות; לשמירת קשר עם לקוחות; לשיווק פוליסות בהתאם לפניות גורמים פרטיים לחברה; לתיעוד ושמירת נתונים הנמסרים לחברה על-ידי לקוחותיה בעת רכישת הפוליסה; לתיעוד ושמירת נתונים ומידע אודות ספקים, עובדים, תביעות ותשלומים בגינן וכדומה.

לפרטים אודות נכסים בלתי מוחשיים ראו באור 4 לדוחות הכספיים.

4.12. גורמי סיכון

נושא	מידה	סיכוני מאקרו	סיכונים ענפיים	סיכונים מיוחדים לחברה
מצב המשק	גבוה			
	בינוני	X		
	נמוך			
תנודתיות בשווקים הפיננסיים	גבוה			
	בינוני	X		
	נמוך			
תנודות בשער החליפין	גבוה	X		
	בינוני			
	נמוך			
סיכון ריבית	גבוה			
	בינוני	X		
	נמוך			
סיכון מחיר המניות	גבוה			
	בינוני	X		
	נמוך			
סיכון אינפלציה	גבוה	X		
	בינוני			
	נמוך			
סיכוני אשראי	גבוה			
	בינוני	X		
	נמוך			
שינויים במצב המדיני	גבוה			
	בינוני			
	נמוך	X		
סיכונים משפטיים	גבוה			
	בינוני		X	
	נמוך			
מצב התחרות בשוק	גבוה			
	בינוני		X	
	נמוך			
חיתום	גבוה		X	
	בינוני			

			נמוך		
	X		גבוה	סיכונים ביטוחיים (תחשיבי אקטואריה)	
			בינוני		
			נמוך		
	X		גבוה	סיכוני קטסטרופה	
			בינוני		
			נמוך		
			גבוה	שינויים בתקינה חשבונאית ודיווח כספי	
			בינוני		
	X		נמוך		
			גבוה	סיכון צד נגדי – יציבות מבטחי משנה	
	X		בינוני		
			נמוך		
			גבוה	תקדימים משפטיים ותביעות ייצוגיות	
	X		בינוני		
			נמוך		
			גבוה	סיכונים תפעוליים	
X			בינוני		
			נמוך		
	X		גבוה	פגיעה במערכי המחשוב ואבטחת מידע	
			בינוני		
			נמוך		
			גבוה	סיכוני ALM	
X			בינוני		
			נמוך		
	X		גבוה	סיכון מוניטין	
			בינוני		
			נמוך		
	X		גבוה	סיכוני ציות וממשל תאגידי	
			בינוני		
			נמוך		

4.12.1. לפרטים אודות גורמי הסיכון להם חשופה פעילות החברה, ראו באור 26 – "ניהול סיכונים", לדוחות הכספיים.

4.12.2. יובהר, כי המידע בדבר גורמי הסיכון החיצוניים להם חשופה החברה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. הערכות וציפיות החברה בנושא זה מתבססות על נסיון העבר, על היכרות החברה עם השווקים בהם פועלת ועל הערכותיה באשר להתפתחותה הכלכלית והעסקית. עם זאת, יתכן וציפיותיה ותחזיותיה של החברה לא תתממשנה, וזאת, בין היתר, בשל תלותן בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת התאגיד (והמפורטים בסעיף זה), המצב הביטחוני והכלכלי של המשק הישראלי ושינויים מאקרו-כלכליים.

4.13 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

- 4.13.1 ביום 18 ביולי 2013, התקשרה החברה עם פסגות, בהסכם למכירת כל פעילות החברה בתחום עסקי ביטוח החיים, לרבות, כל הזכויות והמחויבויות של החברה כלפי מבטחיה בתחום הפעילות; הזכויות וההתחייבויות בקשר עם הסכמי ביטוח המשנה, תוכנות המחשב התומכות בפעילות זו וכיוצ"ב, וזאת בתמורה לסך של 12.5 מיליון ש"ח (להלן: "ההסכם"). ההסכם כולל תנאים ביחס לנכסים וההתחייבויות המועברים לפסגות; להמחאת הסכמים רלוונטיים לפסגות; להעברת חלק מעובדי החברה בתחום ביטוח החיים לפסגות; ולאופן הטיפול ביתרות התביעות התלויות בתחום זה. במסגרת ההסכם הסדירו הצדדים מנגנון להתחשבות עתידית בכל הקשור לחבויות ותביעות תלויות וכן סיכמו על שיתוף פעולה למכירת ביטוחי המבנה של החברה אגב שיווק רכיב ריסק משכנתא, על ידי פסגות. התקשרות הצדדים כאמור הושלמה ביום 1 באוקטובר 2013.
- 4.13.2 נכון למועד דוח זה, החברה אינה קשורה בהסכמים מהותיים ו/או בהסכמי שיתוף פעולה, למעט כמפורט לעיל.
- 4.13.3 לענין התקשרות החברה בהסכם ניהול עם שירביט אחזקות בע"מ, ראו באור 27(ה) לדוחות הכספיים.

5. חלק ה': היבטי ממשל תאגידי

5.1 מידע אודות הדירקטורים החיצוניים

5.1.1 שם: חן לבון. תעודת זהות: 058233784. שנת לידה: 1963.

מען: אילנות 43, ראש העין. נתינות: ישראלית.

חברות בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת מאזן ובוועדת הביקורת. מכהן כדירקטור משנת 2013.

השכלה: דוקטורנט באוניברסיטת בן גוריון במסלול מינהל עסקים; בוגר בכלכלה ומנהל עסקים באוניברסיטת בן גוריון; בעל תואר שני בכלכלה מאוניברסיטת בן גוריון.

5.1.2 שם: בעז ליננברג. תעודת זהות: 000947705. שנת לידה: 1946.

מען: רח' יוסף מילוא 23, ת"א. נתינות: ישראלית.

חברות בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת ביקורת, בוועדת מאזן ובוועדת סולבנסי. מכהן כדירקטור משנת 2009.

השכלה: תואר Bsc בגיאולוגיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

5.1.3 שם: רן אפרתי. תעודת זהות: 028073260. תאריך לידה: 1971.

מען: לינקולן 5, תל אביב. נתינות: ישראלית.

חברות בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת השקעות, בוועדת ביקורת ובוועדת מאזן. מכהן כדירקטור משנת 2013.

השכלה: בעל תואר בוגר בניהול וכלכלה מהאוניברסיטה הפתוחה.

5.1.4 שם: יוסף ג'קסון. תעודת זהות: 000189662. שנת לידה: 1941.

מען: גלעד 4, רמת גן. נתינות: ישראלית.

חברות בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת ביקורת. מכהן כדירקטור משנת 2012.

השכלה: בעל תואר בוגר ותואר שני בפילוסופיה וגיאוגרפיה, מהמכון להיסטוריה של המדעים.

5.2 מידע אודות מבקר הפנים

5.2.1 כללי

פעילות מבקר הפנים כוללת, בין היתר בדיקות והערכות כדלקמן:

א. בדיקת תקינות פעולות החברה ונושאי משרה בה, תוך עמידה בהוראות הדין, התאמה למדיניות ובדיקת יישום הנהלים שעוגנו.

ב. בדיקת נושאים מוגדרים מראש, בהתאם לתכנית עבודה שנתית ותוכנית עבודה רב שנתית המתייחסת לתקופה של ארבע שנים (להלן: "התכניות").

ג. בדיקות דחופות בהתאם להנחיות יו"ר ועדת הביקורת או בהתאם להנחיות יו"ר הדירקטוריון.

5.2.2 מבקר הפנים בתאגיד

מבקר הפנים בתאגיד הינו מאיר איליה, רו"ח. רו"ח איליה שותף במשרד רו"ח רוזנבלום, הולצמן ונותן שירותים במיקור חוץ.

מועד תחילת הכהונה – מרץ 2013.

5.2.3 היקף העסקת מבקר הפנים –

היקף שעות העסקה לשנת 2013⁹

שעות ביקורות בחברה (בישראל בלבד)	שעות ביקורות בחברה (בגין פעילות בישראל בלבד)
1,371	120

היקף שעות העסקה לשנת 2012

שעות ביקורות בחברה (בישראל בלבד)	שעות ביקורות בחברה (בגין פעילות בישראל בלבד)
10 2,670	---

היקף שעות הביקורת צומצם והותאם לפעילות החברה, תוך התחשבות בגורמים הבאים: מכירת הפעילות בתחום ביטוח החיים, המבנה הארגוני חדש, הידוק מנגנוני הבקרה הפנימיים בחברה, התייעלות מערך הביקורת הפנימית לרבות הפסקת העסקת עובד נוסף ונסיונו ומקצועיותו של מבקר הפנים.

קביעת היקף שעות העסקה של מבקר הפנים, אפשרה מידה קלה של גמישות, והתבססה על הפרמטרים הבאים: תוכנית עבודת מבקר הפנים הקודם לשנת 2013, במסגרת תוכנית עבודתו הרב השנתית; הצעה לתוכנית עבודה של מבקר הפנים לשנת 2013; דרישות רגולציה; דרישות המפקח המיוחד שמינה הממונה; שיקול דעת ועדת הביקורת; יישום המלצות מבקרת איכות מערך הביקורת הפנימית שנערכה בחברה בשנת 2012.

5.2.4 תגמול – תגמול מבקר הפנים המכהן בשנת 2013, הסתכם לכדי סך כולל של 263 אלפי ש"ח. בנוסף שולם למבקר הפנים הקודם, רו"ח יהודה אוסטרון, סכום של כ- 42 אלפי ש"ח עבור כהונתו בחודשים ינואר – פברואר 2013 בלבד.

לדעת הדירקטוריון, אין בתגמול מבקר הפנים ליצור כל חשש להשפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי ביחס לביקורת הפנימית בחברה.

⁹ שעות העסקה מתייחסות לשכר מבקר הפנים בגין פעילות ביקורת הפנים בחברה במהלך כל שנת 2013, בין אם הועמדה על ידי מבקר הפנים לשעבר ובין אם על ידי מבקר הפנים הנוכחי.

¹⁰ מתוכן, 450 שעות באמצעות מיקור חוץ.

5.3. מידע אודות רואה החשבון המבקר

5.3.1. רואי החשבון של החברה הם משרד קוסט פורר גבאי את קסירר. השותף המטפל בחברה הוא רואה החשבון יאיר קופל. מועד תחילת כהונתו של משרד רואי החשבון המבקר – יוני 2008.

5.3.2. בטבלה להלן יפורט שכר רואי החשבון (ללא מע"מ), בגין השנים 2012 ו-2013, ופירוט שעות העבודה שהושקעו על ידם:

שנת 2013		שנת 2012	
שכר בגין שירותים אחרים	שכר בגין שירותי מס מיוחדים	שכר בגין שירותי ביקורת חשבונאית	שכר בגין שירותים אחרים
40	20	530	היקף השכר (אלפי ש"ח)
169	81	2,688	היקף שעות העבודה
-	-	530	היקף השכר (אלפי ש"ח)
-	-	2,720	היקף שעות העבודה

5.4. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

5.4.1. בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 9-7-2010, שעניינו "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים", הטיל המפקח על חברות ביטוח חובה לצרף לדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים, הצהרות מנכ"ל ומנהל הכספים של הגוף המוסדי, בדבר נאותות בקרות ונהלים של הגוף המוסדי שתוכננו להבטיח, כי מידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוחות, נרשם, מעובד, מסוכם ומדווח בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה"). בקרות ונהלים אלה כוללים, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח, כי מידע שהגוף המוסדי נדרשים לגלות, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה, נצבר ומועבר להנהלת הגוף המוסדי, לרבות למנכ"ל ולסמנכ"ל הכספים, באופן המתאים, וזאת על מנת לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

5.4.2. בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכה לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של החברה הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי, בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

5.4.3. בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך התקופה המכוסה בדוח זה ואשר מסתיימת ביום 31 בדצמבר 2013, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

5.4.4. הצהרות המנכ"ל, סמנכ"ל הכספים וכן דוח ההנהלה והדירקטוריון בדבר אפקטיביות הבקורות והנהלים וקיומם, מצורפים לדוח הדירקטוריון.

5.5. היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי דירקטיבת Solvency II

5.5.1. בחודש נובמבר 2009, אימץ הפרלמנט האירופי את דירקטיבת Solvency II אשר נועדה ליצור משטר אירופאי אחיד לפיקוח על חברות הביטוח במדינות האיחוד, להבטיח את כושר פירעונן ולתמוך בשוק יעיל וגמיש.

5.5.2. החל מחודש יולי 2008 מפרסם המפקח על הביטוח חוזרים והוראות בעניין היערכות ליישום הוראות Solvency II.

5.5.3. בחודש אפריל 2012, פרסם המפקח מכתב למנהלי חברות הביטוח בו הודיע על כוונתו לפתח משטר כושר פירעון ישראלי מבוסס סיכונים ברוח סולבנסי II (להלן: "המכתב"). עקב דחייה ביישום הדירקטיבה באירופה, הודיע המפקח על המשך גיבוש משטר כושר פירעון מבוסס סיכונים שיתבסס על עקרונות הדירקטיבה, תוך קידום תרבות עסקית המתחשבת בשיקולי ניהול סיכונים והקצאת הון בעת קבלת החלטות.

המכתב נוקב ברשימת דיווחים שחברות הביטוח תידרשנה להגיש, וביניהם סקרי הערכה כמותיים IQIS (להלן: "התרגיל") ותהליך הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון – ORSA, אשר בעקבותיהם יבחן המפקח את נאותות ההון הנדרש מכל חברת ביטוח ובמקרה הצורך יחליט על דרישות הון נוספות (תוספת הון). החלטות המפקח על תוספת הון, תתבססנה על דיווחי החברות ועל איכות הממשל התאגידי וניהול הסיכונים בחברה. כמו כן, התייחס המפקח במכתבו, למדרג התערבות פיקוחי עד להחלת דרישות ההון במתכונתן החדשה בעתיד.

5.5.4. בחודש פברואר 2013, קיים המפקח יום התנעת צוותי היגוי לדיון ופתרון סוגיות מורכבות, אשר עלו בהגשת סקר הערכה כמותי קודם (IQIS) בינואר 2013.

5.5.5. בחודש פברואר 2014, השלימה החברה ביצוע תרגיל נוסף (IQIS2) על בסיס מאזני 2012. דירקטוריון החברה קיים דיון בממצאי IQIS2 העולים מקובץ דוח ראשי ודוח מיוחד של רואה החשבון המבקר, אשר הוגשו לדירקטוריון על ידי הנהלת החברה, טרם הגשתם למפקח.

לצורך הגברת מיהמנות התוצאות וכהערכות לסקירת רו"ח על דיווח בעתיד, לראשונה נסקר התרגיל גם על ידי רואה החשבון המבקר, אשר הגיש דוח מיוחד אודות בדיקות שביצע וביניהן: בחינת תהליכים, נהלים, הנחיות ותיעוד לצורך הבטחת סבירות, שלמות הנתונים ונאותות שיטות החישוב. דירקטוריון החברה קיים דיון בממצאי התרגיל.

- 5.5.6. כחלק מהערכות המיכונית, שכרה החברה מערכת סולבנסי, שתסייע בביצוע התרגיל והתרשמות כללית לטווח הארוך. החברה שוקלת להטמיע את המערכת בעתיד. ביצוע התרגיל בסיוע מערכת סולבנסי תורם לחיזוק מערך הבקורות על הנתונים המתקבלים והדוחות המופקים, איכותם ושלמותם, תוך ביצוע תיעוד אוטומטי, ניהול גרסאות, הרשאות ועוד. בסיוע המערכת יישמה החברה את מרבית ההמלצות אשר עלו מדוח הבקרה הפנימית אודות ביצוע QIS5.
- 5.5.7. מידי חציון מגישה הנהלת החברה לדירקטוריון ולוועדת סולבנסי, דוח אודות התקדמות היערכותה ליישום הדירקטיבה המוצעת, ומתקיימים דיונים בנושא. בכוונת החברה לפעול ליישום המלצות דוחות הביקורת השונים שנערכו אודות ביצוע סקרי ההערכה הכמותיים וביניהם סקר הפערים.

שירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק ב'

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני המבטח

ליום 31 בדצמבר, 2013

שירביט חברה לביטוח בע"מדין וחשבון הדירקטוריון על מצב ענייני המבטחליום 31 בדצמבר, 2013

אנו מתכבדים להגיש את דוח הדירקטוריון של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2013. הדוח סוקר את פעילות החברה לתקופה של השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013.

1. תיאור החברה**1.1 בעלת המניות של החברה**

החברה הינה חברה פרטית. נכון למועד הדוח החברה הינה בבעלות מלאה של שירביט אחזקות בע"מ (100%) (להלן - שירביט אחזקות) שהינה חברה פרטית, בבעלות המלאה של מר יגאל רבנוף.

(למבנה הארגוני של החברה - ראה סעיף 1.1.2 בפרק א' - "תיאור עסקי התאגיד"; להלן - דוח תיאור עסקי התאגיד).

1.2 תחומי פעילותה של החברה

1.2.1 נכון למועד דוח זה, החברה פועלת בביטוח כללי ובעיקר בענפי רכב רכוש, רכב חובה, וכן בביטוח דירות, בתי עסק, תאונות אישיות, נסיעות לחו"ל וענפים נוספים. עד לסוף חודש ספטמבר 2013, פעלה החברה גם בתחום ביטוח חיים (ביטוח פרט ללא מרכיב חסכון). בחודש אוקטובר 2013, הושלמה מכירת כל פעילות החברה בתחום ביטוח חיים לפסגות בית השקעות בע"מ וחברה נוספת בבעלותה המלאה (להלן יחדיו: "פסגות"; לפרטים נוספים ראה באור 25 לדוחות הכספיים). נכון למועד דוח זה, לחברה אין כל פעילות בתחום ביטוח חיים. לתאור תחומי הפעילות ולמבנה האחזקות של החברה ראה סעיפים 1 ו-2 לדוח תאור עסקי התאגיד.

1.2.2 כמו כן, עסקה החברה, באמצעות חברה בת בבעלותה המלאה, במתן שרות רכב חליפי. פעילותה זו של החברה הופסקה בחודש מאי 2013.

1.2.4 החברה כפופה להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981, והתקנות שהותקנו על פיו, וביניהן, תקנות הכוללות הוראות בדבר ניהול עסקים של חברות ביטוח, תקנות הכוללות הוראות בדבר ההון העצמי המינימאלי הנדרש מחברות ביטוח, תקנות ההשקעה הכוללות הוראות בדבר סוגי נכסים שמחזיק מבטח כנגד התחייבויותיו לסוגיהן ומגבלות ההשקעה לגבי חלק מהן, תקנות בדבר החזקת עתודות ביטוח ותביעות תלויות ודרכי חישובן, תקנות בדבר תוכנם, פרטיהם והעקרונות החשבונאיים לעריכתם של הדוחות הכספיים השנתיים והביניים והוראות שהוצאו מכוח כל התקנות הנ"ל.

1.2.5 לפרטים אודות לקוחות החברה, גורמי השיווק שלה והתקשרויותיה עם מבטחי משנה, ראו דוח תאור עסקי התאגיד.

1. תיאור החברה (המשך)

1.3 התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.3.1 שינוי במבנה הארגוני והתפעולי של החברה וסיום עבודת המפקח המיוחד

בחודש ינואר 2013, מינה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה), מפקח מיוחד לחברה, בעקבות ממצאים שנתגלו בחברה בקשר עם יישום חוזר לעניין שמאות בביטוח רכב רכוש וצד ג'.

בד בבד עם מינויו של המפקח המיוחד ובסיועו, החלה החברה בתהליך ארגון מחדש של המבנה הארגוני והתפעולי שלה תוך הסדרת היבטי ממשל תאגידי ורענון שדירת הניהול שלה.

התהליך כלל שינוי המערך המשפטי בחברה, שינוי מערך הטיפול בתביעות, איחוד מחלקת חיתום עם מחלקת שירות לקוחות ומיזוג של מערך הגבייה אל אגף הכספים. צעדים אלו תרמו ותורמים באופן משמעותי לשיפור תהליכי העבודה בחברה.

ביום 31 במאי, 2013, לאור השיפור שחל בתפקוד החברה, הורה הממונה על סיום עבודתו של המפקח המיוחד בחברה.

בחודש אוגוסט 2013, התקבלה במשרדי החברה דרישת תשלום עיצום כספי בסך של 3 מיליון ש"ח מאת הממונה, עקב הפרת יישום חוזר בעניין שמאות בביטוח רכב רכוש וצד ג', בשנים קודמות. החברה נשאה בתשלום מלוא העיצום הכספי.

1.3.2 מכירת פעילות ביטוח חיים

לעניין מכירת פעילות ביטוח חיים ראה סעיף 1.2.1 לעיל ובאור 25 לדוחות הכספיים המאוחדים.

1.3.3 הליכים משפטיים

לענין התפתחויות בדבר חשיפה לאישור בקשות להגשת תובענות ייצוגיות נגד החברה, ראה באור 28 לדוחות הכספיים.

1.3.4 מיסוי

ראה באור 24 לדוחות הכספיים המאוחדים.

1.3.5 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

לעניין שינויים מהותיים בחקיקה ובהסדרה בקשר לתחומי הפעילות של החברה, במהלך התקופה ראה פרק א' - "תיאור עסקי התאגיד", סעיפים: 2.1.1.7; 2.1.1.5; 3.1.3; 3.2.3; 3.3.6; 3.4.1.3; 3.4.2.4; 3.5.4; 4.1.

1.3.6 ניהול סיכונים

ראה באור 26 לדוחות הכספיים המאוחדים.

2. תיאור הסביבה העסקית**2.1 כללי**

ענף הביטוח בישראל מאופיין בתחרות גבוהה הנגרמת, בין השאר, מפעילות החברות בתחומים ומוצרים דומים, והוא מושפע מגורמים חיצוניים כגון שינויים בתקנות הפיקוח, שוק הביטוח העולמי, שוק ההון, רמת הפשיעה בישראל ועוד.

2.2 שינויים מהותיים בסביבה המקרו כלכלית של החברה בשנת הדוח

תוצאות החברה מושפעות במידה רבה משווקי ההון, הריבית, המט"ח, המצב הכלכלי, והמצב הפוליטי-ביטחוני, אשר להם השלכה על הכנסות החברה מהשקעות, על מכירותיה, על היקף התביעות כנגד החברה.

שנת 2013 התאפיינה במגמה חיובית הן באפיקי המניות בארץ ובעולם והן באפיקי האג"ח בארץ וזאת לאור השיפור העקבי בכלכלת ארה"ב, רגיעת משבר החוב באירופה וירידת הריבית בארץ.

התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים**צמיחה**

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מצביעים על האטת קצב הצמיחה של המשק הישראלי לשיעור של 2.3% בלבד לרבעון הרביעי, בשיעורים שנתיים. בהתאם, הסתכמה צמיחת המשק הישראלי בשנת 2013 בכ- 2.8% (בניכוי התרומה של הגז ממאגר "תמר"), לעומת כ-3.3% בשנת 2012.

תחזית הצמיחה המעודכנת של בנק ישראל לשנת 2014 הינה כ-2.9% (בניכוי התרומה של הגז ממאגר "תמר").

האינפלציה בישראל

שיעור האינפלציה עלה בשנת 2013 ב-1.8% ועמד על מעט מתחת לאמצע יעד האינפלציה של בנק ישראל שהיה 1%-3%, וזאת לעומת עליה בשיעור של 1.6% בשנת 2012. לשינויים בשיעור האינפלציה כאמור השפעה על דוחותיה הכספיים של החברה, לאור העובדה, כי רבות מהתחייבויות החברה צמודות למדד המחירים לצרכן.

שוקי האג"ח והמניות**שוקי האג"ח**

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשמו עליות שיעורים הן ברבעון הרביעי והן בסיכום שנת 2013. ברבעון הרביעי המשיכה מגמת ירידת התשואות שאפיינה את כל שנת 2013, אם כי באופן מתון. ירידת התשואות בשנת 2013 התבטאה בעיקר באגרות החוב השקליות לאורך העקום כולו. באגרות החוב צמודות המדד נרשמה ירידת תשואות קלה בעיקר באג"ח הבינוני קצר ויציבות בתשואות במח"מים הארוכים. הגורמים אשר תרמו לירידת התשואות הינם הורדות הריבית על ידי בנק ישראל, המשך ירידת התשואות בעולם וירידה בתחזיות האינפלציה לשנת 2014. עליות שיעורים נאות נרשמו גם במדדי אגרות החוב הקונצרניות הן ברבעון הרביעי והן בכל שנת 2013.

הריבית בשנת 2013 ירדה ב-0.75%, בדומה לירידת הריבית בשנת 2012. סביבת הריבית הנמוכה הינה בעלת השפעה גבוהה על התוצאות העסקיות של החברה ועלולה לגרום לקשיים בהשגת התשואה הנדרשת על נכסי החברה, ללא העלאת רמת הסיכון בהשקעות החברה.

2. תיאור הסביבה העסקית (המשך)

2.2 שינויים מהותיים בסביבה המקרו כלכלית של החברה בשנת הדוח (המשך)

שוקי האג"ח והמניות (המשך)

שוקי המניות

ברבעון הרביעי של שנת 2013 הייתה מגמה חיובית במדדי המניות, כאשר מדד המעו"ף ומדד ת"א 75 עלו בכ-5% ו-4.5% בהתאמה. בשנת 2013 עלו מדדי המניות בארץ בשיעור של מעל ל-12%, תוך הצגת שונות גדולה במדדים, בלטו לטובה מניות התקשורת, שעלו בשיעור של כ-50% ותיקנו את ירידות המניות בשנה שעברה עקב הרפורמה בשוק התקשורת.

מגמה חיובית נרשמה גם בשוק האמריקאי במהלך שנת 2013, כאשר מדד הדאו-ג'ונס עלה בכ-14% ומדד הנסד"ק עלה בכ-33%.

להלן תשוואות המדדים השונים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב לשנת 2013:

שינוי במדדי האג"ח			שינוי במדדי המניות		
שנתי 2013	רבעון רביעי	שם המדד	שנתי 2013	רבעון רביעי	שם המדד
3.0%	1.6%	ממשלתי צמוד	12.1%	5.1%	ת"א-25
4.0%	1.3%	ממשלתי שקלי	24.7%	4.6%	ת"א-75
5.4%	1.5%	אג"ח כללי	15.1%	5.7%	ת"א-100
6.4%	1.1%	תל בונד 60	16.3%	9.0%	ת"א - בנקים
8.9%	1.6%	אג"ח קונצרני	49.5%	(2.0%)	ת"א - תקשורת

במהלך שנת 2013 נחלש הדולר למול השקל בכ-7%, והאירו נחלש בכ-3% אל מול השקל. התחזקותו של השקל אל מול הדולר נבעה מחוזקת השוק הישראלי ובשל תנועות של ספקולנטים ולמרות התחזקות הדולר בעולם וניסיונו של בנק ישראל להביא לפיחות בשער השקל אל מול הדולר וסל המטבעות. החברה מחזיקה יתרות מט"ח, ועל כן לירידה בשער החליפין של דולר צפויה להיות השפעה שלילית על רווחיות החברה. מעת לעת, משתמשת החברה בנגזרים פיננסיים לצורך הגנה וגידור מפני תנודות בשער החליפין של הדולר.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

3.1 המצב הכספי

3.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים המאוחדים:

ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
<u>1,324,232</u>	<u>1,397,401</u>	<u>1,376,842</u>
<u>864,647</u>	<u>959,184</u>	<u>960,968</u>
<u>184,936</u>	<u>191,271</u>	<u>200,516</u>
<u>89,523</u>	<u>92,189</u>	<u>98,059</u>
<u>991,334</u>	<u>1,040,387</u>	<u>1,035,351</u>
<u>59,373</u>	<u>67,521</u>	<u>40,225</u>

נתונים מאזניים

סה"כ מאזן

סה"כ השקעות פיננסיות

סה"כ הון

יתרת רווח (עודפים)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

התחייבויות פיננסיות

3.1.2 הון עצמי:

ההון העצמי גדל מכ- 191.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר, 2012 לכ- 200.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר, 2013. גידול של כ- 9.2 מיליון ש"ח אשר נובע מרווח שוטף במשך השנה בסך 5.8 מיליון ש"ח (מתוך סכום זה, סכום של כ- 1.1 מיליון ש"ח נבע מפעילות שהופסקה - ראה באור 25 לדוחות הכספיים המאוחדים) וכן מהערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע בסך 3.4 מיליון ש"ח.

3.1.3 דיבידנד:

בתקופת הדוח לא חולק דיבידנד.

3.1.4 התחייבויות פיננסיות:

ההתחייבויות הפיננסיות קטנו מסך של 67.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר, 2012 לסך של 40.2 מיליון ש"ח. עיקר הקיטון בסעיף נובע מפירעון כתבי התחייבות נדחים לבנקים בסך של כ- 27 מיליון ש"ח. יתרת ההתחייבויות הפיננסיות מורכבת מכתבי התחייבות נדחים המהווים הון משני ושלישוני לעניין תקנות ההון.

לפרטים נוספים בדבר התחייבויות פיננסיות ראה באור 16 לדוחות הכספיים המאוחדים.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

3.2 התפתחות פרמיות

הכנסות מפרמיות שהורווחו בשייר בביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 459.1 מיליוני ש"ח לעומת 519.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מענפי רכב חובה ורכב רכוש כתוצאה מירידה יזומה של שיעור השתתפות החברה במכרז ביטוחי עובדי מדינה. לעניין ההתאמה בין פרמיה ברוטו לפרמיה מורווחת ראה באור 17 לדוחות הכספיים המאוחדים.

3.2.1 להלן נתונים על התפתחות מחזורי הפרמיות והדמים בחברה (במיליוני ש"ח):

מחזור פרמיות		פרמיות שהורווחו		
ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	
517.8	486.3	490.7	459.1	שנה שהסתיימה ביום 31.12.2013
553.4	522.2	548.2	519.5	שנה שהסתיימה ביום 31.12.2012
498.9	471.6	487.2	460.4	שנה שהסתיימה ביום 31.12.2011
(6.4%)	(6.9%)	(10.5%)	(11.6%)	שיעור השינוי בשנת 2013

3.2.2 להלן נתונים על שיעור השינוי בדמי הביטוח לפי ענפים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי %	1-12/2012	1-12/2013	ענף ביטוחי
(11.5)	189.5	167.6	רכב חובה
(5.4)	303.0	286.7	רכב רכוש
3.1	9.6	9.9	ביטוח חבויות
4.5	51.3	53.6	ענפי רכוש ואחרים
(6.4)	553.4	517.8	סה"כ

3.2.3 להלן התפלגות דמי הביטוח שהורווחו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013:

שייר %	שייר מיליוני ש"ח	ברוטו %	ברוטו מיליוני ש"ח	ענף ביטוחי
34.0	156.1	32.7	160.3	רכב חובה
58.0	266.3	54.3	266.7	רכב רכוש
1.7	7.9	2.1	10.1	ביטוח חבויות
6.3	28.8	10.9	53.6	ענפי רכוש ואחרים
100	459.1	100	490.7	סה"כ

3.3 התפתחות הרווח לתקופה והרווח הכולל לתקופה

הרווח בתקופת הדוח הסתכם בסך של 5.8 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 3.4 מיליוני ש"ח אשתקד (סכומים אלה כוללים רווח מפעילות שהופסקה, לרבות רווח ממימוש של פעילות שהופסקה, בסך כולל של כ- 7.9 מיליוני ש"ח, נטו ממס בתקופת הדוח וסך של 0.8 מיליון ש"ח אשתקד). הרווח ברבעון הרביעי הסתכם בסך של כ- 13.1 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך של כ- 6.2 מיליוני ש"ח ברבעון הרביעי אשתקד. הרווח ברבעון הרביעי נובע בעיקר מרווח ממכירת פעילות ביטוח חיים בסך כ- 10.7 מיליוני ש"ח, משערוך נדל"ן להשקעה בסך של 3.9 מיליוני ש"ח ומשיפור בתוצאות חיתומיות.

הרווח הכולל של החברה הסתכם לסך של 9.2 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של 6.3 מיליוני ש"ח בשנת 2012. הרווח הכולל האחר אשר נזקף לחברה בשנת 2013, והסתכם בכ- 3.4 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מהערכה מחדש שבוצעה לבניין משרדים בנתניה בו ממוקמים משרדי החברה.

לפירוט והסברי הרווח לתקופה לפי תחומי פעילות, ראה סעיף 3.4.4 להלן.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

3.4 תוצאות הפעילות

3.4.1 להלן נתונים נבחרים מהדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר ופירוט לפי רבעונים בשנת 2013, כמפורט להלן:

1-12/12	1-12/13	10-12/13	7-9/13	4-6/13	1-3/13	
אלפי ש"ח						
548,186	490,678	130,706	128,522	119,447	112,003	פרמיות שהורווחו ברוטו (*)
69,354	41,377	14,117	14,725	6,600	5,935	הכנסות מהשקעות, נטו שינוי בהתחייבויות ביטוחיות ותשלומים בגין חוזי ביטוח בשייר
490,065	399,335	99,490	108,333	101,936	89,576	עמלות והוצאות רכישה אחרות
74,890	81,199	22,564	22,322	21,029	15,284	רווח (הפסד) לפני מס
7,554	(2,151)	9,995	(1,909)	(11,465)	1,228	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
821	7,901	6,807	720	284	90	רווח נקי (הפסד) לשנה
3,387	5,831	13,100	(600)	(6,989)	320	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
2,948	3,414	3,504	(89)	(1)	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
6,335	9,245	16,604	(689)	(6,990)	320	

(* דוח זה מציג על-פי כללי ה- IFRS את דמי הביטוח המורווחים, אשר הינם דמי הביטוח הרשומים בניכוי השינוי בפרמיה שטרם הורווחה.

3.4.2 התפלגות דמי הביטוח שהורווחו ברוטו לתקופה לפי ענפי הביטוח העיקריים:

1-12/12	1-12/13	10-12/13	7-9/13	4-6/13	1-3/13	
אלפי ש"ח						
52.8	54.3	55.5	54.3	54.4	53.0	רכב רכוש
35.2	32.7	32.8	32.0	32.4	33.6	רכב חובה
12.0	13.0	11.7	13.7	13.2	13.4	אחר
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

3.4.3 הכנסות מהשקעות:

בתקופת הדוח לחברה הכנסות מהשקעות, המוצגות בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר בסך 41,377 אלפי ש"ח, לעומת הכנסות מהשקעות של 69,354 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה, קיטון של כ- 40.3%.

מרבית הרווח נבע מהשקעה באפיקי האג"ח הממשלתי והקונצרני הסחיר והלא סחיר. עיקר ההפסדים נבעו מהשקעה באפיקי המט"ח.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

3.4 תוצאות הפעילות (המשך)

3.4.3 הכנסות מהשקעות: (המשך)

התשואה הנומינלית לשנת 2013 בגין תיק ההשקעות הסתכמה לשיעור של כ-3%, לעומת שיעור של כ-5.7% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בתשואה הנומינלית משקף את מגמת החלשות הדולר אל מול השקל בכ-6.5%, אפיק שבו החברה החזיקה כ-9% - 15% מסך תיק ההשקעות.

כמו-כן, החברה מחזיקה זכויות במקרקעין ברחבי הארץ (וכן נכס מקרקעין אחד בחו"ל) לצורכי השקעה.

לפרטים נוספים ראו סעיף 4.4 לפרק א' - "תיאור עסקי התאגיד" ובאור 18 לדוחות הכספיים המאוחדים.

להלן חלוקת אפיקי ההשקעה של החברה:

31.12.12 %	31.12.13 %	
1	7	מניות, כולל תעודות סל מנייתיות
36	37	אגרות חוב קונצרניות צמודות למדד ולא צמודות (ללא מט"ח), כולל תעודות סל בארץ
15	9	מטבע חוץ כולל אגרות חוב צמודות מט"ח ותעודות סל בחו"ל
23	24	ממשלתי צמוד למדד ריבית קבועה ופקדונות בבנקים
25	23	ממשלתי לא צמוד כולל קרנות נאמנות, מזומן ופח"ק
100	100	

3.4.4 ביטוח כללי:

דמי ביטוח שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של 490.7 מיליוני ש"ח לעומת סך של 548.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מהשקעות, נטו הסתכמו בתקופת הדוח לסך 30.2 מיליוני ש"ח לעומת הכנסות מהשקעות בתקופה המקבילה בסך 57.0 מיליוני ש"ח.

סך התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר לתקופה הסתכמו לסך של 399.3 מיליוני ש"ח לעומת 490.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עיקר הקיטון מקורו בענפי הרכב.

בתקופה יחס התביעות מדמי הביטוח בשייר (להלן - L.R.) הינו כ-87.0% לעומת 93.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

עמלות והוצאות רכישה אחרות בתקופת הדוח הסתכמו לסך של 81.2 מיליוני ש"ח המהווים כ-16.5% ביחס לפרמיות שהורווחו ברוטו, לעומת 74.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד המהווים שיעור של כ-13.7%. הגידול בשיעור עמלות והוצאות רכישה מהפרמיה נובע בעיקר משינוי בתמהיל התיק (הקטנת שיעור השתתפות החברה במכרז עובדי מדינה וכתוצאה מכך הקטנת פרמיות עם שיעור העמלות נמוך וכנגד גידול בתפוקה בתחום הסוכנים).

רכב רכוש

דמי הביטוח שהורווחו ברוטו בתחום זה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של 266,694 אלפי ₪, לעומת 294,643 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תחום זה הינו התחום העיקרי של החברה אשר מהווה כ-54.3% מהיקף פעילות החברה. ההפסד בתקופת הדוח הסתכמו לסך של 8,564 אלפי ש"ח לעומת הפסד של 23,132 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע משיפור בתוצאות החיתומיות השוטפות.

יחס התביעות מדמי הביטוח בברוטו ובשייר (להלן - L.R.) בתקופה הינו כ-85% לעומת 93% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס התביעות כולל הוצאות (Combined L.R.) בתקופה הינו כ-106% לעומת כ-109% בתקופה המקבילה אשתקד.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)**3.4 תוצאות הפעילות (המשך)****רכב חובה**

דמי הביטוח שהורווחו ברוטו בתחום זה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של 160,323 אלפי ש"ח לעומת 196,361 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-18.3%. הרווח בתקופה הסתכם לסך של 6,269 אלפי ש"ח לעומת רווח של 15,529 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר בקיטון בהכנסות מהשקעות.

תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984 (להלן - תקנות דרכי חישוב הפרשות) מחייבות את חברות הביטוח לזקוף תשואה שנתית של 3%, בתוספת הצמדה מלאה למדד המחירים לצרכן, על מלוא ההתחייבויות הביטוחיות של תחום זה ולצרף תשואה תיאורטית זו לסך כספי העתודות (בסעיף תביעות תלויות). הגדלת סעיף התביעות התלויות בסכום התיאורטי האמור תבוצע בכל מקרה, אף אם בפועל לא הרוויחו החברות סכומים אלו.

מכוח התקנות האמורות, זקפה החברה בתקופת הדוח סך של כ-18.3 מיליון ש"ח אשר הקטין את הרווח באותו סכום, בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד זקפה החברה סך של כ-16.6 מיליון ש"ח לסעיף התביעות התלויות.

ביום 20 בינואר, 2014 פרסם המפקח את חוזר ביטוח 1-2014, שעניינו "חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי - עדכון", על פיו, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2014, החברה לא תידרש עוד לבצע חישוב של עתודת עודף הכנסות על הוצאות. להערכת החברה, שחרור יתרת הצבירה צפוי להגדיל באופן חד-פעמי את ההון העצמי (לאחר ניכוי מס) בשנת 2014.

ענפי רכוש ואחרים

דמי הביטוח שהורווחו ברוטו בתחום זה הסתכם בתקופת הדוח לסך של 53,549 אלפי ש"ח לעומת 48,444 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח בתקופת הדוח הסתכם לסך של 4,022 אלפי ש"ח לעומת רווח של 7,532 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע מנזקים שנגרמו לרכוש בתחום הדירות והעסקים עקב סערות בתקופת הדוח.

ענפי חבויות אחרים

דמי הביטוח שהורווחו ברוטו בתחום זה הסתכם בתקופת הדוח לסך של 10,112 אלפי ש"ח לעומת 8,737 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד בתקופת הדוח הסתכם לסך של 7,480 אלפי ש"ח לעומת הפסד של 785 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נובע בעיקר מעדכון הערכות של תביעות תלויות בגין שנים קודמות.

3.4.5 פעילות שלא מיוחסת למגזרים

פעילות זו כוללת בעיקרה את ההון, ההתחייבויות והנכסים המוחזקים כנגדם בחברה. כמו כן, היא כוללת את הפעילות של ביטוח חיים שהופסקה במהלך שנת הדוח (ראה סעיף 1.3.2 לעיל).

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של 15,989 אלפי ש"ח לעומת רווח של 9,683 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מרווח ממכירת פעילות ביטוח חיים בסך של כ-10.7 מיליוני ש"ח ובניכוי עיצום כספי בסך של 3 מיליוני ש"ח שהוטל על החברה כמפורט בסעיף 1.3.1 לעיל.

4. תזרים מזומנים

מזומנים ששימשו לפעילות שוטפת הסתכמו בתקופה לסך של 46,562 אלפי ש"ח, לעומת סך של 44,576 אלפי ש"ח שנבעו מפעילות שוטפת בתקופה המקבילה.

תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות השקעה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של 11,054 אלפי ש"ח, לעומת 2,781 אלפי ש"ח ששימשו לפעילות השקעה בתקופה המקבילה. עיקר השינוי נובע מתמורה שהתקבלה ממימוש פעילות ביטוח חיים.

תזרימי מזומנים ששימשו לפעילות מימון בתקופת הדוח הסתכמו לסך של 27,144 אלפי ש"ח לעומת 18,682 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה שנבעו מפעילות מימון.

כתוצאה מהאמור לעיל קטנו יתרות המזומנים ושווי המזומנים לסוף התקופה ב-62,542 אלפי ש"ח.

5. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה 40,225 מיליוני ש"ח. בדבר פרטים על ההתחייבויות הפיננסיות של החברה, ראה באור 16 לדוחות הכספיים המאוחדים.

6. אסטרטגיה עסקית ויעדים עיקריים

- 6.1 החברה שואפת להמשיך ולהגדיל את חלקה בשוק הביטוח, בעיקר בתחומי הפרט, תוך הגדלת הונה העצמי ורווחיותה.
- 6.2 החברה פועלת ומתכננת להמשיך ולפעול לשיפור השירות אותו היא מעניקה למבוטחיה.
- 6.3 שנת 2014 הוגדרה כשנת הרווחיות בחברה. החברה פועלת לשיפור החיתום, להגדלת פעילותה באמצעות סוכנים ובהמשך שיתוף פעולה עם פסגות, במטרה לעמוד ביעד אסטרטגי זה.
- 6.4 החברה מתכננת להמשיך בפעילות פיתוח מערכות המיכון המשמשות אותה. בנוסף, החברה מעוניינת להשתמש בטכנולוגיות חדשות, כגון שימוש בטלפון סלולארי ובאפליקציות לטלפונים חכמים לצורך שיפור השירות. חלק מטכנולוגיות אלו נכנסו לשימוש כבר בשנת 2012, כדוגמת שליחת מסרון (SMS) בסיום טיפול בפניה של מבוטח.
- 6.5 החברה מעוניינת להגדיל את פעילותה בענפי העסקים שאינם עתירי חבויות (תוך שיפור התוצאות החיתומיות בחבויות), הדירות, תאונות אישיות ונסיעות חו"ל. בנוסף, מעוניינת החברה להתחיל לשווק מוצרי בריאות נוספים ותאונות אישיות. למרות הרצון להתרחב לתחומים אחרים, החברה מעוניינת להמשיך לפעול ולהתמקצע בביטוחי הרכב וממשיכה לראות בהם חלק מרכזי מכלל פעילותה.
- 6.6 החברה מעוניינת לחזק את מערך ההדרכה לסוכנים ולעובדים.
- 6.7 החברה קיבלה החלטה שלא להיכנס, בשלב זה, להרחבת פעילות בתחומי הפנסיה והגמל והחיסכון ארוך הטווח, עד להיווצרות הזדמנויות חדשות.
- 6.8 יובהר, כי המידע בדבר יעדי החברה ותוכניתה האסטרטגית הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. ציפיות החברה בנושא זה מתבססות על היכרות החברה את השוק בו היא פועלת ועל הערכות החברה באשר להתפתחותה העסקית, המסחרית והטכנולוגית. עם זאת, יתכן וציפיותיה ותחזיותיה של החברה לא תתממשנה, וזאת, בין היתר, בשל תלותן בגורמים חיצוניים שאינם בשליטת החברה, שינויים המתרחשים במשק הישראלי בכלל ובשוק הביטוח בפרט, התפתחות רגולטורית ושינויים אצל סוכנים ו/או מבטחי משנה ו/או מתחרים, העשויים להשפיע על יעדיה ועל הדרך להשיגם.

חברי הדירקטוריון מודים להנהלת החברה, עובדיה וסוכניה על תרומתם לחברה.

27 במרס, 2014

תאריך אישור הדוחות הכספיים

גיל ספיר
מנכ"ל

יגאל רבנוף
יו"ר הדירקטוריון

הצהרת המנהל הכללי *

אני, גיל ספיר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - "חברת הביטוח") לשנת 2013 (להלן - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל ספיר
מנהל כללי

27 במרס, 2014

(* כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרת סמנכ"ל הכספים *

אני, רונן שקד, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2013 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רונן שקד
סמנכ"ל כספים

27 במרס, 2014

(* כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

1. ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - "חברת הביטוח") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של חברת הביטוח תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של חברת הביטוח לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.
 2. ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.
 3. הנהלת חברת הביטוח בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), ובמודל Control Objectives for Information and Technology (COBIT) related בתהליכי ה-ITGC.
- בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2013, הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

27 במרס, 2014

תאריך אישור הדוחות הכספיים

יגאל רבנוף
יו"ר הדירקטוריוןגיל ספיר
מנכ"לרוגן שקד
סמנכ"ל כספים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות
של שירביט חברה לביטוח בע"מ בהתאם להוראות הממונה
על שוק ההון, ביטוח וחסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- PCAOB Public Company Accounting Oversight Board (בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, אשר אומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2013 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2013, 2012 ו-2011 והדוח שלנו מיום 27 במרס, 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בבאור 28 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

שירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק ג' - דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2013

שירביט חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2013

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3-4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
6	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
7-8	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
9-101	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
102-105	נספח לדוחות הכספיים המאוחדים

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של שירביט חברה לביטוח בע"מ

ביקרנו את המידע הכספי המצורף של שירביט חברה לביטוח בע"מ והחברות בנות שלה (להלן - החברה) הכולל את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת הדוחות המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר, 2013, 2012 ו-2011. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי המאוחד של החברה לימים 31 בדצמבר, 2013 ו-2012 ואת תוצאות הפעולות המאוחדות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים המאוחדים לכל אחת מהשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר, 2013, 2012 ו-2011, בהתאם לתקני דיוח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 28 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיוח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי החשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיוח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2013 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 27 במרס, 2014 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיוח כספי של החברה.

נכסים

ליום 31 בדצמבר		באור	
2012	2013		
אלפי ש"ח			
4,836	6,088	4	נכסים בלתי מוחשיים
28,533	36,106	5	הוצאות רכישה נדחות
24,186	27,136	6	רכוש קבוע
37,141	41,344	7	נדל"ן להשקעה
70,625	83,896	13	נכסי ביטוח משנה
18,704	26,329		נכסי מסים שוטפים
13,932	14,246	8	חייבים ויתרות חובה
92,925	95,936	9	פרמיות לגבייה
		10	השקעות פיננסיות:
771,532	703,879		נכסי חוב סחירים
140,890	134,568		נכסי חוב שאינם סחירים
5,926	26,330		מניות
40,836	96,191		אחרות
959,184	960,968		סך כל ההשקעות הפיננסיות
147,335	84,793	11	מזומנים ושווי מזומנים
<u>1,397,401</u>	<u>1,376,842</u>		סך כל הנכסים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר		באור	
2012	2013		
אלפי ש"ח			
		12	הון:
41,766	41,766		הון מניות
52,869	52,869		פרמיה על מניות
4,447	7,822		קרנות הון
92,189	98,059		יתרת רווח
191,271	200,516		סך כל ההון
			התחייבויות:
1,040,387	1,035,351	13	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
11,385	14,624	24(ז')	התחייבויות בגין מסים נדחים
12,583	11,208	14	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
74,254	74,918	15	זכאים ויתרות זכות
67,521	40,225	16	התחייבויות פיננסיות
1,206,130	1,176,326		סך כל ההתחייבויות
1,397,401	1,376,842		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

27 במרס, 2014
תאריך אישור הדוחות הכספיים

רונן שקד
סמנכ"ל כספים

גיל ספיר
מנכ"ל

יגאל רבנוף
יו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
(* 2011)	(* 2012)	2013		
אלפי ש"ח (למעט נתוני רווח נקי למניה)				
487,222	548,186	490,678	17	פרמיות שהורווחו ברוטו
26,863	28,655	31,532	17	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
460,359	519,531	459,146		פרמיות שהורווחו בשייר
14,654	69,354	41,377	18	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3,518	4,415	3,883	19	הכנסות מעמלות
478,531	593,300	504,406		סך כל ההכנסות
372,962	509,723	441,055		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
114	19,658	41,720		חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
372,848	490,065	399,335	20	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
73,628	74,890	81,199	21	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
18,909	17,272	22,877	22	הוצאות הנהלה וכלליות
4,228	3,519	3,146	23	הוצאות מימון
469,613	585,746	506,557		סך כל ההוצאות
8,918	7,554	(2,151)		רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
3,531	4,988	(81)	24	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
5,387	2,566	(2,070)		רווח (הפסד) מפעילות נמשכת
1,147	821	7,901	25	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
6,534	3,387	5,831		רווח נקי
				רווח כולל אחר:
28	4,919	4,717		הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע
(262)	(962)	57		רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
9	(1,009)	(1,360)	24	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
(225)	2,948	3,414		רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
6,309	6,335	9,245		סה"כ רווח כולל
0.13	0.06	0.11		רווח נקי למניה מפעילות נמשכת
0.03	0.02	0.03		רווח נקי למניה מפעילות שהופסקה
0.16	0.08	0.14		רווח נקי למניה (בש"ח)
41,766	41,766	41,766		מספר המניות ששימשו לחישוב רווח למניה

(* הוצג מחדש - ראה באור ככב'.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

הון המניות	פרמיה על מניות	קרנות הון אלפי ש"ח	יתרת רווח	סה"כ הון	
31,766	52,869	831	93,161	178,627	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2011</u>
-	-	-	6,534	6,534	רווח נקי
-	-	28	-	28	רווח (הפסד) כולל אחר: הערכה מחדש לנדל"ן שהועבר מרכוש קבוע
-	-	-	(262)	(262)	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת *
-	-	(81)	90	9	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
-	-	(53)	(172)	(225)	סה"כ הפסד כולל אחר
-	-	(53)	6,362	6,309	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	-	-	(10,000)	-	הנפקת מניות הטבה
41,766	52,869	778	89,523	184,936	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2011</u>
-	-	-	3,387	3,387	רווח נקי
-	-	4,919	-	4,919	רווח (הפסד) כולל אחר: הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע
-	-	-	(962)	(962)	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת *
-	-	(1,250)	241	(1,009)	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
-	-	3,669	(721)	2,948	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	3,669	2,666	6,335	סה"כ רווח כולל
41,766	52,869	4,447	92,189	191,271	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012</u>
-	-	-	5,831	5,831	רווח נקי
-	-	4,717	-	4,717	רווח כולל אחר: הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע
-	-	-	57	57	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	(1,342)	(18)	(1,360)	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
-	-	3,375	39	3,414	סה"כ רווח כולל אחר
-	-	3,375	5,870	9,245	סה"כ רווח כולל
41,766	52,869	7,822	98,059	200,516	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013</u>

(* הוצג מחדש - ראה באור כב').

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2011	2012 אלפי ש"ח	2013		
160,415	(45,286)	(45,662)	א	<u>תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת נמשכת</u>
(215)	710	(790)		תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שהופסקה
160,200	(44,576)	(46,452)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(1,415)	(1,245)	(1,455)		השקעה ברכוש קבוע
(2,372)	(2,037)	(3,149)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
743	501	542		תמורה ממימוש רכוש קבוע
-	-	15,131		תמורה ממימוש פעילות שהופסקה
(3,044)	(2,781)	11,069		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
-	-	(15)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה - פעילות מופסקת
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(10,971)	18,682	(27,144)		קבלת (פרעון) התחייבות פיננסית, נטו
(10,971)	18,682	(27,144)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
146,185	(28,675)	(62,542)		<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
-	-	806		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים של פעילות שהופסקה לתחילת השנה</u>
29,825	176,010	146,529		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה</u>
176,010	147,335	84,793		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
6,534	3,387	5,831	נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (1)
			רווח נקי
			התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
			הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות:
(22,515)	(56,040)	(21,596)	נכסי חוב סחירים
(5,179)	(5,291)	(5,494)	נכסי חוב שאינם סחירים
14,302	345	(558)	מניות
6,021	(797)	(5,632)	אחרות
284	(123)	(1,318)	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
15,444	2,316	2,205	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
(105)	145	(16)	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
(4,509)	54	(3,858)	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה
(1,147)	(821)	(7,901)	רווח ממימוש פעילות שהופסקה
			פחת והפחתות:
2,678	2,341	2,394	רכוש קבוע
1,601	1,640	1,823	נכסים בלתי מוחשיים
(44,633)	47,686	(641)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
31,568	728	(17,111)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(5,341)	680	(8,393)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
3,531	4,988	(81)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
-	-	(43)	רכישת נדל"ן להשקעה
129,799	(73,939)	(18,093)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
1,533	2,936	(3,011)	פרמיות לגבייה
(6,991)	(7,543)	11,951	חייבים ויתרות חובה
1,875	1,700	2,143	זכאים ויתרות זכות
118,216	(78,995)	(73,230)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
(2,900)	(2,506)	(3,235)	ריבית ששולמה
37,916	38,864	34,589	ריבית שהתקבלה
(10,387)	(11,772)	(16,802)	מסים ששולמו
8,563	5,512	6,902	מסים שהתקבלו
2,473	224	283	דיבידנד שהתקבל
35,665	30,322	21,737	
160,415	(45,286)	(45,662)	מזומנים, נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
			נספח ב' - פעילות שאינה במזומן
28	4,919	4,717	הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע
1,920	-	-	יעוד נדל"ן להשקעה לרכוש קבוע
532	820	302	יעוד רכוש קבוע לנדל"ן להשקעה

(1) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות, נטו של השקעות פיננסיות הנובעות מפעילות בגין חוזי ביטוח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 1: - כללי

א. פעילות החברה

החברה פועלת כמבטח ישיר ובאמצעות סוכנים בענפי הביטוח הכללי בעיקר בענפים רכב רכוש, רכב חובה, דירות, בתי-עסק, תאונות אישיות, נסיעות לחו"ל ואחרים. החל מסוף שנת 2007 ועד חודש ספטמבר 2013 עסקה החברה גם בביטוח חיים - ריסק בלבד (ראה ב' להלן). כתובתה הראשית הינה רחוב יד חרוצים 18, נתניה.

ב. מכירת פעילות ביטוח חיים

ביום 18 ביולי, 2013 התקשרה החברה עם פסגות בית השקעות בע"מ וחברה נוספת בבעלותה המלאה (להלן - פסגות) בהסכם למכירת פעילות החברה בתחום עסקי ביטוח החיים (להלן - ההסכם). תמורת המכירה הסתכמה בסך של 12,500 אלפי ש"ח.

ההסכם כולל תנאים ביחס לנכסים וההתחייבויות המועברים מהחברה אל פסגות, ביחס להמחאת הסכמים ולבנטיים מהחברה לפסגות, ביחס להעברת חלק מעובדי החברה בתחום ביטוח החיים לפסגות וביחס לאופן הטיפול ביתרות התביעות התלויות בתחום עסקי ביטוח החיים. בהסכם הסדירו הצדדים מנגנון להתחשבות עתידית ביניהם בכל הקשור לחבויות ותביעות תלויות.

העסקה הושלמה ביום 1 באוקטובר, 2013. ראה בנוסף באור 25 להלן.

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

החברה	- שירביט חברה לביטוח בע"מ.
הקבוצה	- החברה והחברות המאוחדות.
חברות מאוחדות	- חברות אשר לחברה שליטה בהן ואשר דוחותיהן מאוחדים עם דוחות החברה.
החברה האם	- חברת שירביט אחזקות בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב- IAS 24.
בעלי עניין ובעל שליטה	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע-2010.
המפקח	- המפקח על הביטוח.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
תקנות ההון	- תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
כללי ההשקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ו"חוזר כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים", שפורסם על ידי המפקח.
תקנות פרטי דין וחשבון	- תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, על תיקונן.

באור 1: - כללי (המשך)

ג. הגדרות (המשך)

בדוחות כספיים אלה:

חוזי ביטוח - חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.

התחייבויות בגין חוזי - עתודות ביטוח ותביעות תלויות. ביטוח

נכסי ביטוח משנה - חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.

פרמיות - פרמיות לרבות דמים.

פרמיות שהורווחו - פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.

מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

דולר - דולר של ארה"ב.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט נדל"ן להשקעה, בנייני משרד, נכסים והתחייבויות פיננסיות (כולל מכשירים נגזרים) המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והתחייבויות ביטוחיות.

למידע בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו, ראה סעיפים ה', ז', ח' ו-ט' להלן.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח.

3. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות המאוחדים על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלוונטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1 והנחיות המפקח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים (המשך)

4. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת ולמעט האמור להלן:

(א) מעבר למודל הערכה מחדש למדידת קבוצת רכוש קבוע

החל מיום 1 בינואר, 2012 מודדת החברה את הקרקע והמבנים שבבעלותה והמיועדים לשימושה העצמי על בסיס הערכה מחדש שכן, להערכת החברה, בסיס זה נותן לקורא הדוחות מידע רלבנטי יותר המשקף את שווי השוק של נכסיה האמורים.

בנייני המשרד מוצגים בתקופת הדוח על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכות שווי שבוצעו על ידי מעריכת שווי חיצונית בלתי תלויה, שהיא בעלת כישורים מקצועיים מתאימים ונסיון עדכני בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן המוערך. השווי ההוגן נקבע תוך שימוש בגישת השוואה בשילוב עם גישת העלות. הערכות השווי התבססו על נתוני עסקאות דומות בסביבת הנכסים המוערכים בשילוב עם חישוב עלויות בניה פיזיות של המבנים.

שערוך בנייני המשרד נזקף כרווח כולל אחר לקרן הון המוצגת בהון, בניכוי השפעת המס.

קרן ההון מועברת ישירות לעודפים כאשר הנכס נגרע.

נכס שהוערך מחדש מופחת על בסיס הסכום המשוערך.

בכל תקופת דיווח בוחנת החברה באם קיימת ירידת ערך של הנכס שהוערך מחדש. ירידת ערך של נכס שהוערך מחדש תיזקף ישירות לרווח כולל אחר, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות בקרן ההערכה מחדש בגין אותו נכס. ברגע שבו אופסה יתרת קרן ההערכה מחדש מוכרת ירידת ערך נוספת, אם קיימת, ברווח והפסד.

עלייה בערכו של נכס כתוצאה מהערכה מחדש, מוכרת ברווח והפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה כתוצאה מהערכה מחדש של אותו נכס, שהוכרה קודם לכן ברווח או הפסד. כל עלייה נוספת לאחר מכן נזקפת לקרן הערכה מחדש.

(ב) IAS 19 (המתוקן) - הטבות לעובד

החל מיום 1 בינואר, 2013 החברה שינתה את המדיניות החשבונאית שלה ויישמה לראשונה את IAS 19 המתוקן. השינויים נערכו בדרך של יישום למפרע בהתאם ל- 8 IAS. מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, ולפיכך מוצג מחדש מידע כספי של התקופות הקודמות. ראה באור כב' להלן.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

ראה סעיף ז' ובאור 10 להלן.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקבוצה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות בבאורים 13 ו-26 להלן.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקרן מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי ראה באור 26 להלן.

בשנת 2012 שינתה החברה את ריבית ההיוון המשמשת בקביעת ההתחייבויות הביטוחיות מ-2.5% ל-2%. החל מיום 30 ביוני, 2013 הופחתה ריבית ההיוון המשמשת ההתחייבויות הביטוחיות משיעור שנתי של 2% לשיעור שנתי ריאלי של 1.75%.

2. תביעות משפטיות

נגד החברה תלויות ועומדות תביעות משפטיות וכן תובענה אשר אושרה כייצוגית ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד החברה הסתמכה החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בחלקן בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה. ראה מידע נוסף בסעיף טז' ובבאור 28 להלן.

בנוסף לתביעות האמורות, החברה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

3. קביעת שווי הוגן של מכשיר פיננסי לא סחיר

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות ופיקדונות, הניתן לצרכי באור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט ריביות ושיערי ריבית לגופים מוסדיים.

4. ירידת ערך של השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחיובים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד נזקף לדוח רווח והפסד, ראה סעיף יא' להלן.

בכל תאריך דיווח בוחנת הקבוצה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

5. קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה ובנייני משרד

נדל"ן להשקעה הניתן למדידה מהימנה מוצג לפי שווי הוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד. השווי ההוגן נקבע בדרך כלל על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות שימוש בטכניקות הערכה והנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. לעתים נקבע השווי ההוגן בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך. ראה מידע נוסף בסעיף ט' להלן.

במדידת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה נדרשים מעריכי השווי והנהלת החברה להשתמש בהנחות מסוימות לגבי שיעורי התשואה הנדרשים לגבי נכסי הקבוצה, מחירי ההשכרה העתידיים, שיעורי התפוסה, חידושי חוזים, הסתברות להשכרת שטחים פנויים, הוצאות תפעול הנכסים, איתנותם הפיננסית של השוכרים והשלכות הנובעות מהשקעות שיידרשו לפיתוח עתידי, על מנת להעריך את תזרימי המזומנים העתידיים מהנכסים. שינוי בהנחות המשמשות במדידת הנדל"ן להשקעה עשוי לגרום לשינוי בשווי ההוגן.

לעניין קביעת השווי ההוגן של בנייני משרד - ראה סעיף א'4(א) לעיל.

6. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות הטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלה. ראה מידע נוסף בסעיף טו' ובבאור 14 להלן.

7. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה, על מנת לקבוע את סכום נכסי המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה. ראה מידע נוסף בסעיף יט' ובבאור 24(ז) להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע ההצגה ומטבע הפעילות של הדוחות הכספיים הינו שקלים חדשים.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער נזקפים לדוח רווח והפסד.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ המוצגים לפי שווי הוגן מתורגמים למטבע הפעילות בהתאם לשער החליפין במועד שבו נקבע השווי ההוגן.

עסקאות ביטוח משנה לסוגיהן מתורגמות למטבע הפעילות בהתאם להסכמים שנחתמו עם מבטחי המשנה.

3. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

ד. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של חברות שלחברה יש שליטה בהן (חברות בנות). שליטה מתקיימת כאשר לחברה יש את היכולת, במישרין או בעקיפין, להתוות את המדיניות הכספית והתפעולית של החברה הנשלטת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתנות למימוש בתאריך הדיווח. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של החברה והחברות הבנות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הבנות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של החברה. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין חברות הקבוצה בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

ה. חוזי ביטוח

IFRS 4 הודן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראה סעיף יז' להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חוזי ביטוח (המשך)

ביטוח כללי (המשך)

ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולים בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודות ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות חישוב עתודות), הנחיות המפקח ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתם של האקטוארים הממונים.

ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך הדיווח.

2) הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח.

3) תביעות תלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

3.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה אקטוארית, למעט לגבי הענפים המפורטים בסעיף 3.2 להלן. הוצאות עקיפות ליישוב תביעות נכללו לפי הערכה אקטוארית. התחשיב האקטוארי בביטוח כללי (למעט ביטוח בריאות, תאונות אישיות ונסיעות לחו"ל) בוצע על ידי האקטואר, ד"ר סטיוארט קוטס, ובענפי ביטוח בריאות, תאונות אישיות ונסיעות לחו"ל על ידי האקטואר, מר דב רפאל.

3.2 בענפי ביטוח מקיף לבתי עסק, ביטוח הנדסי, ביטוח ימי, חלק מענף תאונות אישיות ובריאות וענפי חבויות, ובהם קבע האקטואר כי לא ניתן ליישם מודל אקטוארי עקב העדר מובהקות סטטיסטית נכללו התביעות התלויות בהתבסס על הערכות מומחים חיצוניים ועובדי החברה שמטפלים בתביעות, דיווח חברות מוסרות בעסקים נכנסים, וכן בתוספת IBNR ככל שנדרש.

3.3 עודף הכנסות על הוצאות:

לגבי עסקים עם זנב תביעות ארוך (ענפים בהם הזמן הנדרש למתן הודעה על קרות הנזק ו/או לקביעת הנזק והפיצוי בגינו, ארוך ועשוי להתמשך מספר שנים), כגון ענפי חבויות ורכב חובה, חושב עד לחודש דצמבר 2011 עודף הכנסות על הוצאות על בסיס ארבע שנותי מצטבר (להלן - העודף). בחודש דצמבר 2011 עברה החברה לחישוב העודף בענף רכב חובה על בסיס שלוש שנותי מצטבר. כמו כן, בענפי חבויות מחושב העודף על בסיס שלוש שנותי מצטבר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ו. חוזי ביטוח (המשך)

ביטוח כללי (המשך)

(ד) (3) תביעות תלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן: (המשך)

3.3 עודף הכנסות על הוצאות: (המשך)

העודף מחושב, בהתאם לתקנות חישוב עתודות ולהנחיות המפקח, על בסיס ההכנסות מפרמיות בניכוי תביעות והוצאות רכישה (עד מגבלה שנקבעה על ידי המפקח כשיעור מהפרמיה), בתוספת הכנסות מהשקעות המחושבות לפי שיעור תשואה ריאלית של 3% לשנה (ללא תלות בתשואה בפועל על השקעות), בניכוי חלקם של מבטחי המשנה, לפי ענפי הביטוח ושנת החיתום המתייחסת. העודף המצטבר עד למועד שחרורו ממועד שנת תחילת הביטוח בניכוי הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ובניכוי התביעות התלויות כפי שחושבו כמפורט לעיל (להלן - הצבירה), נכלל בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, והגירעון נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

3.4 שיבובים ושרידים מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות. בענפים שאינם סטטיסטיים נלקחים השיבובים בחשבון בעת הערכת הסיכון הכלול בתיקי התביעה על בסיס פרטני.

3.5 להערכת החברה התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל-IBNR.

3.6 לגבי שינויים בחישוב עתודות ותביעות תלויות בביטוח כללי, לרבות ביטול של העודף, ראה באור 26(4).

(ה) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר עם רכישת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

(ו) עסקים המתקבלים מהמאגר הישראלי לביטוח רכב חובה (להלן - הפול) ומחברות ביטוח אחרות (לרבות ביטוח משותף ועסקים נכנסים מחו"ל) נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך הדיווח בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות החברה בהם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגבייה, חייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות ואשראי שנתקבלו ואשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הם מוחזקים למסחר או אם יועדו ככאלה בעת ההכרה הראשונית בהם.

מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לחברה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית המביאה בחשבון גם את עלויות העסקה בניכוי הפסדים מירידת ערך.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים, בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם סחירים בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות וחייבים נמדדים לפי העלות המופחתת לפי שיטת הריבית האפקטיבית תוך התחשבות בעלויות עסקה ובניכוי הפרשות לירידת ערך.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן. עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח או הפסד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

3. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

4. החברה קיבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים סחירים סווגו כנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

נכסים שאינם סחירים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכסים מוחזקים לפדיון - נכסים אלו כוללים אגרות חוב סחירות המוחזקות במסגרת התחייבויות שאינן תלויות תשואה. נכסים אלו סווגו לקטגוריית "מוחזק לפדיון" מהנימוקים הבאים: בכוונת וביכולת החברה להחזיק בנכסים אלו עד למועד פדיונם הסופי. כמו כן, עומדים נכסים אלו כנגד התחייבויות ביטוחיות שבמרביתן הינן צמודות מדד, סיווג הנכסים לקטגוריה זו יוצר התאמה חשבונאית ברגישות לשינויים במדד בין הנכסים להתחייבויות שכנגדן הם עומדים.

5. קיצוז מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מקוזזים והסכום נטו מוצג בדוח על המצב הכספי אם קיימת זכות שניתנת לאכיפה משפטית לקזז את הסכומים שהוכרו, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס ואת ההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות במקביל.

6. התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת

לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בניכוי עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

7. גרעת מכשירים פיננסיים

(א) נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, ובנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס אך העבירה את השליטה בנכס.

כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה בנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המירבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מכשירים פיננסיים (המשך)

7. גריעת מכשירים פיננסיים (המשך)

(ב) התחייבויות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגרעת כאשר היא מסולקת, דהיינו ההתחייבות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחייבות פיננסית מסולקת כאשר החייב (הקבוצה):

- פורע את ההתחייבות על ידי תשלום במזומן, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או

- משוחרר משפטית מההתחייבות.

כאשר התחייבות פיננסית קיימת מוחלפת בהתחייבות אחרת כלפי אותו מלווה בתנאים שונים מהותית, או כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, ההחלפה או השינוי מטופלים כגריעה של ההתחייבות המקורית וכהכרה של התחייבות חדשה. ההפרש בין היתרה בדוחות הכספיים של שתי ההתחייבויות הנ"ל נזקף לדוח רווח והפסד. במידה שההחלפה או השינוי אינם מהותיים, הם מטופלים כשינוי תנאי ההתחייבות המקורית ולא מוכר רווח או הפסד מההחלפה. בעת הבחינה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, מביאה החברה בחשבון שיקולים כמותיים, כמו גם שיקולים איכותיים.

9. לגבי ירידת ערך נכסים פיננסיים, ראה סעיף יא' להלן.

ח. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס כדלקמן:

%	
2 - 4	בניינים
7 - 15	ריהוט וציוד משרדי
15	כלי רכב
25 - 33	מחשבים וציוד היקפי
(בעיקר 33%)	שיפורים במושכר
ראה להלן	

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופת החיים המשוערת של השיפור, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת וערך השייר נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

שערוך בנייני המשרד נזקף לקרן הערכה מחדש המוצגת בהון, בניכוי השפעת המס. קרן הערכה מחדש מועברת ישירות לעודפים כאשר הנכס נגרע.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. רכוש קבוע (המשך)

הערכות מחדש מבוצעות באופן סדיר על מנת לוודא שהיתרה בדוחות הכספיים אינה שונה באופן מהותי מהערך שהיה נקבע לפי השווי ההוגן בתאריך הדיווח.

ירידת ערך של נכס שהוערך מחדש נזקפת ישירות לרווח כולל אחר, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות בקרן ההערכה מחדש בגין אותו נכס. ירידת ערך נוספת, אם קיימת, נזקפת לרווח או הפסד. עלייה בערכו של נכס כתוצאה מהערכה מחדש, מוכרת ברווח או הפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה, שהוכרה קודם לכן ברווח או הפסד. כל עלייה נוספת לאחר מכן נזקפת לקרן הערכה מחדש.

ט. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הינו נדל"ן (קרקע או מבנה, או שניהם) המוחזק על ידי הבעלים (מחכיר בחכירה תפעולית) או חוכר בחכירה מימונית לצורך הפקת דמי שכירות או לשם עליית ערך, או שתיהן, ושלא לצורך שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים או למטרות מנהלתיות, או מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי העלות כולל עלויות רכישה ישירות. לאחר ההכרה הראשונית, נדל"ן להשקעה נמדד בשווי ההוגן, אשר משקף את תנאי השוק במועד הדיווח. רווחים או הפסדים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה, נזקפים לרווח או הפסד במועד התהוותם. נדל"ן להשקעה אינו מופחת באופן שיטתי.

נדל"ן להשקעה נגרע כאשר הוא ממומש או כאשר נפסק השימוש בו ולא צפויות הטבות כלכליות עתידיות ממימוש. ההפרש בין התמורה נטו ממימוש הנכס לבין היתרה בדוחות הכספיים מוכר ברווח או הפסד בתקופה שבה נגרע הנכס.

לצורך קביעת השווי ההוגן של הנדל"ן להשקעה מתבססת הקבוצה על הערכת שווי שמבוצעת על ידי מעריכים חיצוניים בלתי תלויים שהינם מומחים בהערכות שווי של נדל"ן והינם בעלי הידע והניסיון הנדרשים.

העברת נכס מרכוש קבוע לנדל"ן להשקעה מתבצעת במועד הפסקת השימוש בנכס על ידי הבעלים. העברת נכס מנדל"ן להשקעה לרכוש קבוע מתבצעת במועד התחלת השימוש בנכס על ידי הבעלים. עלות הנכס המועבר מנדל"ן להשקעה לרכוש קבוע היא השווי ההוגן במועד המעבר.

ההפרש בין השווי ההוגן לעלות נכס שהועבר מרכוש קבוע לנדל"ן להשקעה מטופל כהערכה מחדש בהתאם ל-16 IAS ונזקף לקרן הערכה מחדש.

י. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

1. תוכנות

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

2. הפחתה

הפחתת תוכנות נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של התוכנות, מהמועד שבו התוכנות זמינות לשימוש, שהינו 3-8 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

יא. ירידת ערך

הקבוצה בוחנת בכל תאריך דיווח האם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין נכס פיננסי או קבוצה של הנכסים הפיננסיים כדלקמן:

1. השקעות פיננסיות

נכסים פיננסיים המוצגים בעלות מופחתת

ראייה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי. אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

בבחינה קולקטיבית של ירידת ערך, הקבוצה עושה שימוש במגמות היסטוריות של ההסתברות להפרה, עיתוי קבלת החזר וסך ההפסד בפועל, בהתאם לשיקול דעת ההנהלה בדבר השאלה האם ההפסדים בפועל צפויים להיות גדולים או קטנים יותר בהשוואה להפסדים העולים מהמגמות ההיסטוריות לאור המצב הכלכלי ותנאי האשראי הקיימים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. ירידת ערך (המשך)

2. ביטוח משנה

(א) ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזה ביטוח המשנה, עלול לגרום לחברה הפסדים.

(ב) החברה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת החברה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטואר, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבת החברה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פירעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמיות לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגבייה בעסקי ביטוח כללי מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק החובות בפגור ועל הבטחונות הקיימים.

4. נכסים שאינם פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נדל"ן להשקעה, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה ברת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח על רווח או הפסד לסעיף הוצאות אחרות.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימוש בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה הפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

יב. פעילות שהופסקה

פעילות שהופסקה הינה רכיב של החברה המהווה פעילות שמומשה. תוצאות הפעילות המתייחסות לפעילות שהופסקה מוצגות בנפרד ברווח או הפסד, בניכוי השפעת המס. ראה ב' לעיל.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

מדידת שווי הוגן מבוססת על ההנחה כי העסקה מתרחשת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק הכדאי (advantageous) ביותר.

השווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשותפות בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמשותפות בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

מדידת שווי הוגן לנכס לא פיננסי מביאה בחשבון את היכולת של משתתף בשוק להפיק הטבות כלכליות באמצעות הנכס בשימוש המיטבי שלו או על ידי מכירתו למשתתף אחר בשוק שישתמש בנכס בשימוש המיטבי שלו.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שלהם אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים, ראו באור 10ז'.

כל הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שניתן גילוי לשווי ההוגן שלהם מחולקים לקטגוריות בתוך מידרג השווי ההוגן, בהתבסס על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי ההוגן בכללותה:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

ד. הון מניות

עלויות המתייחסות ישירות להנפקת מניות, מוצגות כהפחתה מההון.

ט. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודשים לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים.

הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן או תוכנית להשתתפות ברווחים, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחוייבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הטבות לעובדים (המשך)

2. הטבות לאחר סיום העסקה

תכנית להטבה מוגדרת

לקבוצה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית של אגרות חוב ממשלתיות, אשר מועד פרעונן דומה לתקופת ההתחייבות המתחייבת לפיצויי הפרישה.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלם ישירות לקבוצה.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות הטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבויות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

טז. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-IAS 37 מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הקבוצה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לחברה, כגון בחוזה ביטוח, החזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה.

להלן סוג הפרשה שנכללה בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

יז. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך הדיווח נרשמות כהכנסות מראש.

דוחות התפוקה החודשיים, בעיקר בענפי רכב רכוש ודירות, כוללים חידושים של פוליסות שמועד החידוש שלהן הגיע.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. הכרה בהכנסה (המשך)

2. עמלות

הכנסות מעמלות ביטוח חיים בסוכנויות ביטוח מאוחדות מוכרות כהכנסה על בסיס מועדי הזכאות לתשלום העמלות על פי ההסכמים עם חברות הביטוח, בניכוי הפרשות להחזרי עמלות עקב ביטולים צפויים של פוליסות ביטוח.

3. הכנסות מדמי שכירות

הכנסות מדמי שכירות מוכרות לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות. עלייה קבועה בדמי השכירות לאורך תקופת החוזה, מוכרת כהכנסה בהתאם לשיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות.

4. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב, הכנסות מדיבידנדים, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, רווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב, שינויים בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה והכנסות מדמי שכירות של נדל"ן להשקעה.

רווחים (הפסדים) מממוש השקעות מחושבים כהפרש בין תמורת המימוש, נטו לבין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה.

הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של ההשקעות מדווחים בנטו.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית והפרשי הצמדה על הלוואות שנתקבלו, ריבית והפרשי שער על פיקדונות ועל יתרות מבטחי משנה, ושינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות. עלויות האשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

יח. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח), להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמדו.

יט. מסים על ההכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יט. מסים על ההכנסה (המשך)

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים, הפרשים זמניים בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים נבחנים בכל תאריך דיווח ובמידה שניצולם צפוי מוכר נכס מס נדחה מתאים.

המסים הנדחים בגין נדל"ן להשקעה המוחזק במטרה להשיב את מרבית (substantially all) ההטבות הכלכליות הגלומות בו בדרך של מימוש ולא בדרך של שימוש, נמדדים לפי אופן היישוב הצפוי של נכס הבסיס, על בסיס מימוש ולא שימוש.

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות, כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, מאחר שחלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות החברה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

מסים נדחים מקוזזים אם קיימת זכות חוקית לקיזוז נכס מס שוטף כנגד התחייבות מס שוטפת והמסים הנדחים מתייחסים לאותה ישות החייבת במס ולאותה רשות מס.

כ. רווח למניה

רווח למניה מחושב על ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות בחברה במספר המניות הרגילות המשוקלל הקיים בפועל במהלך התקופה.

כא. מדיניות חשבונאית בגין פעילות שהופסקה

ביטוח חיים

(א) התחייבויות בגין חוזה ביטוח חיים:

התחייבויות בגין חוזה ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות המפקח (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטיים, כגון: גיל המבוטח, ותק הכיסויים, סוג הביטוח, סכום הביטוח וכו'.

התחייבויות בגין חוזה ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי מר דב רפאל. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזה ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

(ב) הוצאות רכישה נדחות:

(1) הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא יותר מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו או סולקו נמחק במועד הביטול או הסילוק.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כא. מדיניות חשבונאית בגין פעילות שהופסקה (המשך)

ביטוח חיים (המשך)

(ב) הוצאות רכישה נדחות: (המשך)

(2) בהתאם להוראות המפקח, אקטואר החברה בודק מידי תקופת דיווח את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסינה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות.

ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמותה ותחלואה, הנקבעות על-ידי אקטואר החברה מדי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים עדכניים.

(ג) בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (Liability Adequacy):

החברה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, תשואה מנכסים, תמותה ותחלואה והן נקבעות על ידי האקטואר מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים. עבור פוליסות קולקטיביות הבדיקה נעשית בהתאם לניסיון התביעות של הקולקטיב הבודד ובכפוף למהימנות הסטטיסטית של ניסיון זה.

(ד) תביעות תלויות:

תביעות תלויות בניכוי חלק מבטחי המשנה בהן מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי החברה על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח.

הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR) נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(ה) פרמיות:

פרמיות בביטוח חיים נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן. ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי החברה עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין.

כב. שינוי במדיניות חשבונאית

החברה תיאמה, בדרך של הצגה מחדש, את דוחותיה הכספיים לכל אחת משתי השנים בתקופה שהסתיימה בימים 31 בדצמבר, 2012 ו-2011, בהתאמה, על מנת לשקף בהם למפרע את השפעת השינוי בטיפול החשבונאי באמצעות יישומו מאז ומעולם. ההצגה מחדש מתייחסת לפעילות שהופסקה וכן ליישום IAS 19 המתוקן בדבר הטבות לעובדים.

כתוצאה מיישום IAS19R החברה יישמה למפרע את התיקונים הבאים:

- רווחים והפסדים אקטואריים מוכרים במסגרת רווח כולל אחר עם היווצרותם ולא נזקפים לרווח או הפסד.
- תשואת נכסי התוכנית מוכרת ברווח או הפסד בהתבסס על שיעור היוון שמשמש למדידת ההתחייבויות בשל הטבות לעובדים, ללא קשר לתוצאה בפועל של תיק ההשקעות.
- האבחנה בין הטבות עובד לזמן קצר לבין הטבות עובד לטווח ארוך מתבססת על מועד הסילוק הצפוי ולא על המועד שבו קמה זכאות העובד להטבות.
- עלות שירותי עבר הנובעת משינויים בתוכנית מוכרת מיידית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כב. שינוי במדיניות חשבונאית (המשך)

בדוחות המאוחדים על המצב הכספי אין שינוי.

כמוצג בדוחות כספיים אלו	פעילות שהופסקה	השפעת IAS 19 המתוקן	כפי שדווח בעבר
אלפי ש"ח			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012

509,723	(5,618)	(298)	515,639
74,890	(802)	(459)	76,151
17,272	(122)	(205)	17,599
4,988	(452)	241	5,199
2,566	(821)	721	2,666
821	821	-	-
(721)	-	(721)	-
6,335	-	-	6,335
0.06	(0.02)	0.02	0.06

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

מיסים על הכנסה

רווח נקי מפעילות נמשכת

רווח נקי מפעילות שהופסקה

רווח כולל אחר בגין תוכניות להטבה מוגדרת, נטו

סה"כ רווח כולל

רווח נקי למניה מפעילות נמשכת (בש"ח)

כמוצג בדוחות כספיים אלו	פעילות שהופסקה	השפעת IAS 19 המתוקן	כפי שדווח בעבר
אלפי ש"ח			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011

372,962	(4,080)	(77)	377,119
73,628	(1,085)	(129)	74,842
18,909	(107)	(56)	19,072
3,531	(604)	90	4,045
5,387	(1,147)	172	6,362
1,147	1,147	-	-
(172)	-	(172)	-
6,309	-	-	6,309
0.13	(0.03)	0.01	0.15

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

מיסים על הכנסה

רווח נקי מפעילות נמשכת

רווח נקי מפעילות שהופסקה

רווח כולל אחר בגין תוכניות להטבה מוגדרת, נטו

סה"כ רווח כולל

רווח נקי למניה מפעילות נמשכת (בש"ח)

כתוצאה מיישום IFRS 13, החברה כללה את הגילויים הנדרשים המתייחסים לשווי הוגן של נכסים והתחייבויות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תיקונים ל- IAS 32 - מכשירים פיננסיים: הצגה בדבר קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

ה- IASB פירסם תיקונים ל- IAS 32 (להלן - התיקונים ל- IAS 32) בנושא קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות. התיקונים ל- IAS 32 מבהירים, בין היתר, את משמעות המונח "קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז" (להלן - הזכות לקזז). התיקונים ל- IAS 32 קובעים, בין היתר, כי הזכות לקזז חייבת להיות ניתנת לאכיפה משפטית לא רק במהלך העסקים הרגיל של הצדדים לחוזה אלא גם במקרה של פשיטת רגל או חדלות פירעון של אחד הצדדים. כמו כן, התיקונים ל- IAS 32 קובעים שעל מנת שהזכות לקזז תהיה קיימת באופן מיידי, אסור שהיא תהיה תלויה באירוע עתידי או שיהיו פרקי זמן שבהם היא לא תחול, או שיהיו אירועים שיגרמו לפגיעתה.

התיקונים ל- IAS 32 ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2014. אימוץ מוקדם אפשרי.

להערכת החברה, לתיקונים ל- IAS 32 לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

IFRS 9 - מכשירים פיננסיים

1. ה- IASB פירסם את החלק הראשון בשלב הראשון (phase 1) של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, כחלק מפרוייקט החלפת IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - התקן) מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים (כולל מכשירים משולבים שבהם החוזה המארח הוא נכס פיננסי) יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת הקרן.

למרות האמור לעיל, חברה יכולה, בעת ההכרה לראשונה, לייעד מכשיר חוב אשר עונה על שני התנאים האמורים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד אם עשות כן מבטלת או מפחיתה משמעותית חוסר סימטריות במדידה או בהכרה (accounting mismatch) שהייתה נגרמת אלמלא כן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. כאשר חברה משנה את המודל העסקי שלה לניהול נכסיה הפיננסיים, עליה לסווג מחדש את כל המכשירים הפיננסיים המושפעים משינוי המודל העסקי על מנת לשקף שינוי זה. בכל יתר הנסיבות, אין לבצע סיווג מחדש של המכשירים הפיננסיים.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת המדיניות החשבונאית לגבי כל מכשיר ומכשיר (סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר לא יועברו לאחר מכן לרווח או הפסד). אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

לתקן לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה- IASB. אימוץ מוקדם אפשרי. אימוץ לראשונה ייעשה למפרע תוך מתן גילוי נדרש או הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, בכפוף להקלות המפורטות בתקן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (המשך)

2. פורסמו תיקונים בנושא גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות (phase 2). לפי הוראות התיקונים, יש להמשיך וליישם את הוראות IAS 39 לגבי גריעה ולגבי התחייבויות פיננסיות שלא נבחרה לגביהן חלופת השווי ההוגן (ייעוד לשווי הוגן דרך רווח או הפסד). כלומר, הוראות הסיווג והמדידה של IAS 39 ימשיכו לחול על התחייבויות פיננסיות שמוחזקות למסחר ועל התחייבויות פיננסיות שנמדדות בעלות מופחתת.

לפי התיקונים, סכום השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות - שמיחס לשינויים בסיכון האשראי - ייזקף לרווח כולל אחר. כל יתר השינויים בשווי ההוגן ייזקפו לרווח או הפסד. אם זקיפת השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות, שנגרם כתוצאה משינויים בסיכון האשראי, לרווח כולל אחר ייצור חוסר סימטריה חשבונאית ברווח או הפסד, אזי גם אותו שינוי ייזקף לרווח או הפסד ולא לרווח כולל אחר.

לתיקונים לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה-IASB. אימוץ מוקדם אפשרי, בתנאי שהחברה מיישמת גם את הוראות התקן בנוגע לסיווג ומדידה של נכסים פיננסיים (שלב הנכסים). אימוץ לראשונה של התיקונים ייעשה למפרע תוך מתן גילוי נדרש או הצגה מחדש של מספרי השוואה, בכפוף להקלות המצויינות בתיקונים.

3. בנובמבר 2013, פרסם ה-IASB את השלב השלישי (phase 3) של IFRS 9 (להלן - השלב השלישי של IFRS 9), במסגרת הגירסה המלאה של IFRS 9. השלב השלישי של IFRS 9 כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור ותיקונים הקשורים ל- IFRS 9, IFRS 7 ו- IAS 39.

להלן העקרונות המרכזיים לעניין גידור על פי IFRS 9 (2013):

- ניתן ליישם חשבונאות גידור עבור רכיבי סיכון הן של פריטים מגודרים פיננסיים והן של פריטים מגודרים לא פיננסיים, ככל שהם ניתנים לזיהוי בנפרד ולמדידה מהימנה.
- בחינת אפקטיביות הגידור תיעשה על בסיס איכותי בלבד והמבחן הכמותי של טווח 80%-125% יבוטל. הבחינה מתמקדת בהשגת יעדי הגידור וביחסי הגומלין הכלכליים בין הפריט המגודר ובין המכשיר המגודר ובהשפעה שיש לסיכון האשראי על היחסים כאמור.
- מותר לבצע התאמות בגין קשרי גומלין בין מכשיר מגדר לפריט מגודר גם לאחר תחילת הגידור, במקרה שבו נדרש לבצע שינויים בגידור כחלק מניהול הסיכונים של ההנהלה. במקרה דנן, לא יידרש לבצע ייעוד מחדש של הגידור.
- ניתן שלא לכלול את ערך הזמן של אופציה, את רכיב הפורוורד של חוזה אקדמה ואת המרווח (spread) הבסיסי של מטבע חוץ כחלק מייעוד של מכשיר פיננסי כמכשיר מגדר ולטפל בהם כעלויות עסקת גידור. כלומר, במקום שהשפעתם תיזקף לרווח או הפסד כמו מכשיר המוחזק למסחר (ספקולטיבי), סכומים אלו יזקפו כעלויות עסקת גידור לרווח כולל אחר ויופחתו לרווח או הפסד לאורך תקופת הגידור.

לשלב השלישי של IFRS 9 לא נקבע מועד יישום מנדטורי על ידי ה-IASB, אך חברות יכולות ליישמו מוקדם, וזאת רק אם מיושמות במקביל שאר דרישות IFRS 9.

לפי התיקונים שנכללים בשלב השלישי של IFRS 9, ניתן לאמץ את הוראות phase 2 לגבי מדידת התחייבויות פיננסיות בשווי הוגן תוך זקיפה לרווח כולל אחר של השינויים בשווי ההוגן הנובעים מסיכון האשראי העצמי, וזאת ללא אימוץ שאר הוראות התקן.

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של התקן (על כל שלביו), אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתו, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

תיקונים ל- IAS 36 ירידת ערך נכסים

במאי 2013 פרסם ה- IASB תיקונים ל- IAS 36 ירידת ערך נכסים (להלן - התיקונים) העוסקים בדרישות גילוי בדבר שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה של נכסים. התיקונים כוללים דרישות גילוי נוספות בדבר הסכום בר ההשבה והשווי ההוגן. הגילוי הנוסף יכלול גילוי למדרג השווי ההוגן, לטכניקות ההערכה ולשינויים בהן, לשיעורי ההיוון ולהנחות המרכזיות שבבסיס הערכת השווי.

התיקונים ייכנסו לתוקף החל מתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2014. אימוץ מוקדם אפשרי.

הגילויים המתאימים יכללו בדוחות הכספיים של החברה עם אימוץ התיקונים לראשונה.

תיקון ל- IAS 19 בדבר הטיפול בהפקדות הקשורות לשירות

ה- IASB פרסם תיקון לדרישות הקיימות ב- IAS 19 בדבר הפקדות המבוצעות על ידי עובדים או צדדים שלישיים הקשורות לשירות.

לפי התיקון, אם אין קשר בין סכום ההפקדות לבין מספר שנות השירות (כגון מקרים שבהם ההפקדות מחושבות כאחוז קבוע משכר העובד, ההפקדות הן בסכום קבוע לאורך תקופת השירות או ההפקדות נקבעות לפי גיל העובד), ניתן להכיר בהפקדות אלו כקישון מעלות השירות, בתקופה שבה ניתן השירות הקשור, במקום לייחסן לתקופות השירות.

כאשר ההפקדות תלויות במספר השנים בהן ניתן השירות, יש להקצות את אותן הפקדות לתקופות השירות תוך שימוש באותה שיטת ייחוס הנדרשת על פי IAS 19 בדבר ייחוס הטבה לתקופות שירות.

התיקונים ל- IAS 19 ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי, 2014 או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי.

החברה בוחנת את ההשפעה האפשרית של התיקונים ל- IAS 19 על דוחותיה הכספיים, אך אין ביכולתה, בשלב זה, לאמוד את השפעתם, אם בכלל, על הדוחות הכספיים.

כד. עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי בדוחות הכספיים של חברות ביטוח

בחודש ינואר 2014 פורסם, על ידי המפקח, חוזר בדבר עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות ביטוח. החוזר כולל, בין היתר, דרישות גילוי חדשות בדבר מגזרי פעילות, השקעות, התחייבויות בשל חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי והתחייבויות פיננסיות. כמו כן כולל החוזר הנחיות בקשר לסעיפים שונים בדוחות הכספיים והוראות בקשר לחתימה על הדוחות הכספיים. בנוסף, החוזר מחיל על חברות ביטוח את הוראות פרק ו' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, לגבי גילוי עסקאות עם בעלי עניין ובעלי שליטה.

תחילתן של הוראות החוזר החל מהדוחות הכספיים לשנת 2014 אך חברת ביטוח רשאית ליישם החל מהדוחות הכספיים לשנת 2013.

הגילויים המלאים יכללו בדוחות הכספיים של החברה החל משנת 2014.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כה. פרטים על המדד ושער החליפין היציג של הדולר

שער החליפין יציג של הדולר	מדד המחירים לצרכן		לשנה שהסתיימה ביום
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
(7.0)	1.9	1.8	31 בדצמבר, 2013
(2.3)	1.4	1.6	31 בדצמבר, 2012
7.7	2.6	2.2	31 בדצמבר, 2011

באור 3: - מגזרי פעילות

א. כללי

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, החברה בנויה לפי מגזרי פעילות בהתבסס על המוצרים והשירותים של היחידות העסקיות ולה מגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות.

2. מגזר ביטוח החיים

מגזר ביטוח החיים כולל כיסויים ביטוחיים כנגד מקרי מוות.

פעילות החברה בתחום זה היתה בלתי מהותית, ולכן נכללו תוצאות הפעילות של תחום זה במסגרת פעילות שלא יוחסה למגזרי פעילות.

ראה בנוסף באור 25 בדבר מכירת פעילות ביטוח חיים בתקופת הדיווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. תוצאות עסקי ביטוח כללי לפי ענפי הביטוח העיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013							
ביטוח כללי							
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ	ענפי חבויות אחרים (* אלפי ש"ח)	ענפי רכוש ואחרים (* אלפי ש"ח)	רכב רכוש	רכב חובה	
517,831	-	517,831	9,889	53,648	286,679	167,615	פרמיות ברוטו
31,542	-	31,542	2,305	24,609	376	4,252	פרמיות ביטוח משנה
486,289	-	486,289	7,584	29,039	286,303	163,363	פרמיות בשייר
27,143	-	27,143	(352)	240	19,963	7,292	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
459,146	-	459,146	7,936	28,799	266,340	156,071	פרמיות שהורווחו בשייר
41,377	11,204	30,173	1,595	1,225	7,039	20,314	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3,883	142	3,741	160	3,586	(5)	-	הכנסות מעמלות
504,406	11,346	493,060	9,691	33,610	273,374	176,385	סך כל ההכנסות
441,055	-	441,055	15,460	41,902	228,165	155,528	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
41,720	-	41,720	637	31,050	1,090	8,943	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
399,335	-	399,335	14,823	10,852	227,075	146,585	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
81,199	-	81,199	1,998	16,747	46,476	15,978	הוצאות הנהלה וכלליות
22,877	4,742	18,135	342	1,853	8,387	7,553	הוצאות מימון
3,146	3,002	144	8	136	-	-	סך כל ההוצאות
506,557	7,744	498,813	17,171	29,588	281,938	170,116	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה מפעילות נמשכת
(2,151)	3,602	(5,753)	(7,480)	4,022	(8,564)	6,269	רווח לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
12,387	12,387	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
10,236	15,989	(5,753)	(7,480)	4,022	(8,564)	6,269	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
4,774	4,745	29	1	5	13	10	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
15,010	20,734	(5,724)	(7,479)	4,027	(8,551)	6,279	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2013
1,035,351	-	1,035,351	65,011	57,509	168,895	743,936	

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, נסיעות לחו"ל ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 68% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד שלישי וחבות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה 57% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 25 להלן.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. תוצאות עסקי ביטוח כללי לפי ענפי הביטוח העיקריים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012							
ביטוח כללי							
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ	ענפי חבויות אחרים (* מבוקר אלפי ש"ח)	ענפי רכוש (ואחרים*)	רכב רכוש	רכב חובה	
553,450	-	553,450	9,607	51,273	303,026	189,544	פרמיות ברוטו
31,240	-	31,240	2,009	23,389	519	5,323	פרמיות ביטוח משנה
522,210	-	522,210	7,598	27,884	302,507	184,221	פרמיות בשייר
2,679	-	2,679	835	278	8,383	(6,817)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
519,531	-	519,531	6,763	27,606	294,124	191,038	פרמיות שהורווחו בשייר
69,354	12,391	56,963	3,401	1,463	9,788	42,311	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
4,415	145	4,270	135	4,135	-	-	הכנסות מעמלות
593,300	12,536	580,764	10,299	33,204	303,912	233,349	סך כל ההכנסות
509,723	-	509,723	9,966	22,904	281,187	195,666	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
19,658	-	19,658	919	14,293	(387)	4,833	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
490,065	-	490,065	9,047	8,611	281,574	190,833	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
74,890	-	74,890	1,748	15,477	38,054	19,611	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
17,272	679	16,593	285	1,516	7,416	7,376	הוצאות הנהלה וכלליות
3,519	3,447	72	4	68	-	-	הוצאות מימון
585,746	4,126	581,620	11,084	25,672	327,044	217,820	סך כל ההוצאות
7,554	8,410	(856)	(785)	7,532	(23,132)	15,529	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה מפעילות נמשכת
1,273	1,273	-	-	-	-	-	רווח לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
8,827	9,683	(856)	(785)	7,532	(23,132)	15,529	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
3,957	4,878	(921)	(32)	(129)	(417)	(343)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
12,784	14,561	(1,777)	(817)	7,403	(23,549)	15,186	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,040,387	4,395	1,035,992	66,095	47,729	171,870	750,298	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2012 (מבוקר)

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, נסיעות לחו"ל ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד שלישי וחבות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה 56% מסך הפרמיות בענפים אלו. ראה באור 25 להלן.)

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. תוצאות עסקי ביטוח כללי לפי ענפי הביטוח העיקריים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011							
ביטוח כללי							
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ	ענפי חבויות אחרים (* אלפי ש"ח)	ענפי רכוש ואחרים (* אלפי ש"ח)	רכב רכוש	רכב חובה	
498,881	-	498,881	8,459	46,680	253,302	190,440	פרמיות ברוטו
27,289	-	27,289	2,770	19,328	432	4,759	פרמיות ביטוח משנה
471,592	-	471,592	5,689	27,352	252,870	185,681	פרמיות בשייר
11,233	-	11,233	(986)	207	9,190	2,822	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
460,359	-	460,359	6,675	27,145	243,680	182,859	פרמיות שהורווחו בשייר
14,654	3,931	10,723	694	796	3,027	6,206	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
5,518	148	3,370	187	3,180	3	-	הכנסות מעמלות
478,531	4,079	474,452	7,556	31,121	246,710	189,065	סך כל ההכנסות
372,962	-	372,962	10,118	3,516	218,848	140,480	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,649	-	114	1,489	(1,042)	221	(554)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
372,848	-	372,848	8,629	4,558	218,627	141,034	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
73,628	-	73,628	2,234	15,748	32,203	23,443	הוצאות הנהלה וכלליות
18,909	1,194	17,715	297	1,641	7,530	8,247	הוצאות מימון
4,228	4,214	14	1	12	1	-	סך כל ההוצאות
469,613	5,408	464,205	11,161	21,959	258,361	172,724	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה מפעילות נמשכת
8,918	(1,329)	10,247	(3,605)	9,162	(11,651)	16,341	רווח לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
1,751	1,751	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
10,669	422	10,247	(3,605)	9,162	(11,651)	16,341	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(234)	25	(259)	(10)	(37)	(109)	(103)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
10,435	447	9,988	(3,615)	9,125	(11,760)	16,238	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2011
991,334	3,028	988,306	75,942	43,435	142,539	726,390	

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, נסיעות לחו"ל ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 74% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד שלישי וחבות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה 58% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ראה באור 25 להלן.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נכסים והתחייבויות

31 בדצמבר, 2013			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
6,088	6,088	-	נכסים
36,106	-	36,106	נכסים בלתי מוחשיים
41,344	41,344	-	הוצאות רכישה נדחות נדל"ן להשקעה
703,879	71,648	632,231	השקעות פיננסיות אחרות:
134,568	-	134,568	נכסי חוב סחירים
26,330	26,330	-	נכסי חוב שאינם סחירים
96,191	57,713	38,478	מניות אחרות
960,968	155,691	805,277	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
84,793	6,676	78,117	מזומנים ושווי מזומנים
83,896	-	83,896	נכסי ביטוח משנה
95,936	-	95,936	פרמיות לגבייה
67,711	62,943	4,768	נכסים אחרים
<u>1,376,842</u>	<u>272,742</u>	<u>1,104,100</u>	סך כל הנכסים
1,035,351	-	1,035,351	התחייבויות
40,225	40,225	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
100,750	32,001	68,749	התחייבויות פיננסיות התחייבויות אחרות
<u>1,176,326</u>	<u>72,226</u>	<u>1,104,100</u>	סך כל ההתחייבויות
31 בדצמבר, 2012			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
4,836	4,836	-	נכסים
28,533	820	27,713	נכסים בלתי מוחשיים
37,141	37,141	-	הוצאות רכישה נדחות נדל"ן להשקעה
771,532	138,499	633,033	השקעות פיננסיות אחרות:
140,890	-	140,890	נכסי חוב סחירים
5,926	5,926	-	נכסי חוב שאינם סחירים
40,836	18,896	21,940	מניות אחרות
959,184	163,321	795,863	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
147,335	47,458	99,877	מזומנים ושווי מזומנים
70,625	3,840	66,785	נכסי ביטוח משנה
92,925	-	92,925	פרמיות לגבייה
56,822	52,263	4,559	נכסים אחרים
<u>1,397,401</u>	<u>309,679</u>	<u>1,087,722</u>	סך כל הנכסים
1,040,387	4,395	1,035,992	התחייבויות
67,521	67,521	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
98,222	31,663	66,559	התחייבויות פיננסיות התחייבויות אחרות
<u>1,206,130</u>	<u>103,579</u>	<u>1,102,551</u>	סך כל ההתחייבויות

באור 4 - נכסים בלתי מוחשיים - תוכנות מחשב

תנועהאלפי ש"חעלות

13,435 יתרה ליום 1 בינואר, 2012

2,037 תוספות

(2,463) גריעות

13,009 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012

3,164 תוספות

(152) גריעות16,021 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013הפחתה שנצברה

8,996 יתרה ליום 1 בינואר, 2012

1,640 הפחתה שהוכרה במהלך השנה

(2,463) גריעות

8,173 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012

1,823 הפחתה שהוכרה במהלך השנה בפעילות נמשכת

89 הפחתה שהוכרה במהלך השנה בפעילות שהופסקה

(152) גריעות9,933 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013ערך בדוחות הכספיים, נטו6,088 ליום 31 בדצמבר, 20134,836 ליום 31 בדצמבר, 2012

באור 5: - הוצאות רכישה נדחות

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
27,713	36,106
820	-
<u>28,533</u>	<u>36,106</u>

ביטוח כללי

ביטוח חיים (ראה ב' להלן)

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים

אלפי ש"ח		
475		יתרה ליום 1 בינואר, 2012
12		תוספות:
531		עמלות רכישה
		הוצאות רכישה אחרות
543		סה"כ תוספות
(49)		הפחתה שוטפת
(149)		הפחתה בגין ביטולים
820		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
5		תוספות:
416		עמלות רכישה
		הוצאות רכישה אחרות
421		סה"כ תוספות
(52)		הפחתה שוטפת
(155)		הפחתה בגין ביטולים
(1,034)		גריעה בגין מכירת תיק ביטוח חיים (ראה באור 25 להלן)
-		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

באור 6 -

רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה

שנת 2013

סה"כ	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	כלי רכב	מחשבים	קרקע ובנייני משרדים	עלות
אלפי ש"ח						
38,248	265	1,940	5,501	2,597	27,945	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
1,455	-	214	771	470	-	תוספות במשך השנה
4,717	-	-	-	-	4,717	הערכה מחדש שהוכרה ברווח
(3,311)	-	(112)	(2,707)	(492)	-	כולל אחר
(346)	-	-	-	-	(346)	גריעות במשך השנה
40,763	265	2,042	3,565	2,575	32,316	העברה לנדל"ן להשקעה
14,062	251	925	3,892	1,659	7,335	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
2,394	2	166	467	530	1,229	פחת שנצבר
(2,785)	-	(112)	(2,181)	(492)	-	יתרה ליום 1 בינואר, 2013
(44)	-	-	-	-	(44)	תוספות במשך השנה
13,627	253	979	2,178	1,697	8,520	גריעות במשך השנה
27,136	12	1,063	1,387	878	23,796	העברה לנדל"ן להשקעה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013
						יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2013

שנת 2012

סה"כ	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	כלי רכב	מחשבים	קרקע ובנייני משרדים	עלות
אלפי ש"ח						
35,429	265	1,728	6,991	2,599	23,846	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
1,245	-	247	227	771	-	תוספות במשך השנה
4,919	-	-	-	-	4,919	הערכה מחדש שהוכרה ברווח
(2,525)	-	(35)	(1,717)	(773)	-	כולל אחר
(820)	-	-	-	-	(820)	גריעות במשך השנה
38,248	265	1,940	5,501	2,597	27,945	העברה לנדל"ן להשקעה
13,600	246	774	4,323	2,005	6,252	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
2,341	5	186	640	427	1,083	פחת שנצבר
(1,879)	-	(35)	(1,071)	(773)	-	יתרה ליום 1 בינואר, 2012
14,062	251	925	3,892	1,659	7,335	תוספות במשך השנה
24,186	14	1,015	1,609	938	20,610	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012
						יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2012

ב. בנייני משרד

בנייני המשרד הינם בבעלות של הקבוצה. חלק מזכויות הבעלות וזכויות החכירה בארץ טרם נרשמו על שם חברות הקבוצה בלשכת רישום המקרקעין. לעניין הערכה מחדש בשנת 2013, ראה באור 2(ח') לעיל.

באור 7: - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה

אלפי ש"ח		
2012	2013	
36,375	37,141	יתרה ליום 1 בינואר
-	43	תוספות
820	302	העברה מרכוש קבוע
(54)	3,858	התאמת שווי הוגן
<u>37,141</u>	<u>41,344</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. נדל"ן להשקעה נמדד על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכת שווי חיצונית בלתי תלויה שהיא בעלת כישורים מקצועיים מוכרים ונסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק הנדל"ן ביחס לנדל"ן דומה ובמיקום דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות הקבוצה, בשילוב עם גישת העלות.

ג. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקבוצה כנדל"ן להשקעה:

אלפי ש"ח		
2012	2013	
37,141	41,344	בבעלות

חלק מהקרקעות בבעלות טרם נרשם על שם חברות הקבוצה בלשכת רישום המקרקעין לרוב בשל הסדרי רישום או בעיות טכניות.

באור 8: - חייבים ויתרות חובה

ההרכב

אלפי ש"ח		
2012	2013	
3,240	2,779	חברות ביטוח ותוכני ביטוח:
4,300	4,216	חשבונות אחרים
1,911	2,039	מוסדות
1,980	1,780	הכנסות לקבל
2,237	2,154	הוצאות מראש
264	1,278	דמי חכירה מראש
		אחרים
<u>13,932</u>	<u>14,246</u>	סה"כ חייבים ויתרות חובה

באור 9 - פרמיות לגבייה

א. ההרכב

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
97,736	100,377
4,811	4,441
<u>92,925</u>	<u>95,936</u>
<u>75,629</u>	<u>84,096</u>

פרמיות לגבייה (ב) (*)
בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים (ג)

סה"כ פרמיות לגבייה

(*) כולל המחאות לגבייה והוראות קבע

ב. גיול

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
82,599	89,406
3,914	3,747
712	1,069
<u>5,700</u>	<u>1,714</u>
<u>10,326</u>	<u>6,530</u>
<u>92,925</u>	<u>95,936</u>

ללא פיגור

בפיגור:
מתחת ל- 90 ימים
בין 90 ל- 180 ימים
מעל 180 יום

סה"כ

סה"כ פרמיות לגבייה

ג. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים בגין הפרמיות לגבייה

אלפי ש"ח

4,500
<u>311</u>
4,811
<u>(370)</u>
<u>4,441</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2012

גידול בהפרשה

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012

קיטון בהפרשה

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013

באור 10: - פירוט השקעות פיננסיות

א. ההרכב:

31 בדצמבר, 2013			
סה"כ	הלוואות וחייבים אלפי ש"ח	מוחזקים לפדיון	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
703,879	-	84,091	619,788
134,568	134,568	-	-
26,330	-	-	26,330
96,191	-	-	96,191
<u>960,968</u>	<u>134,568</u>	<u>84,091</u>	<u>742,309</u>

נכסי חוב סחירים (ב)
נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
מניות (ה)
אחרות (ו)
סה"כ

31 בדצמבר, 2012			
סה"כ	הלוואות וחייבים אלפי ש"ח	מוחזקים לפדיון	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
771,532	-	79,998	691,534
140,890	140,890	-	-
5,926	-	-	5,926
40,836	-	-	40,836
<u>959,184</u>	<u>140,890</u>	<u>79,998</u>	<u>738,296</u>

נכסי חוב סחירים (ב)
נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
מניות (ה)
אחרות (ו)
סה"כ

ב. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
403,998	352,951
287,536	266,837
79,998	84,091
367,534	350,928
771,532	703,879
85,254	91,159

אגרות חוב ממשלתיות
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

שיועדו בעת ההכרה לראשונה

נכסי חוב אחרים

שאינם ניתנים להמרה
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
שיועדו בעת ההכרה לראשונה

מוחזקים לפדיון (*)

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

(*) סך הכל השווי הוגן של נכסי החוב הסחירים המוחזקים לפדיון:

נכסי חוב אחרים:
שאינם ניתנים להמרה

באור 10: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

הרכב:

שווי הוגן		ערך בדוחות הכספיים	
2012	2013	2012	2013
<u>אלפי ש"ח</u>			
70,265	72,071	67,386	65,886
27,304	21,440	25,187	19,839
48,317	48,843	48,317	48,843
<u>145,886</u>	<u>142,354</u>	<u>140,890</u>	<u>134,568</u>

מוצגים כהלוואות וחייבים:

אגרות חוב
פקדונות בבנקים
הלוואות

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר	
2012	2013
<u>ריבית אפקטיבית</u>	
<u>אחוזים</u>	

3.93	4.18
4.82	5.20
4.64	4.64

31 בדצמבר	
2012	2013
<u>ריבית אפקטיבית</u>	
<u>אחוזים</u>	

4.78	4.80
6.50	-

נכסי חוב סחירים

בסיס הצמדה:
צמוד למדד
שקלי
צמוד מט"ח

נכסי חוב שאינם סחירים

בסיס הצמדה:
צמוד למדד
שקלי

ה. מניות

31 בדצמבר	
2012	2013
<u>אלפי ש"ח</u>	
5,926	26,330

סחירות -
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (שיועדו בעת ההכרה לראשונה)

ו. השקעות פיננסיות אחרות

31 בדצמבר	
2012	2013
<u>אלפי ש"ח</u>	
40,836	96,191

סחירות -
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (יועדו בעת ההכרה לראשונה)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, מוצרים מובנים וקרנות נאמנות.

באור 10: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ז. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושיערי ריבית לגופים מוסדיים. החל מיום 20 במרס, 2011, מספקת קבוצת מרווח הוגן ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית היוון לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים (להלן - מודל מרווח הוגן). מאותו מועד הפסיקה קבוצת שיערי ריבית לספק ציטוטים אלו לגופים המוסדיים. מודל מרווח הוגן בעיקרו אינו מתבסס על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הניגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר והמעבר למודל מרווח הוגן ייושם כשינוי אומדן. אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים כתוצאה מיישום המודל החדש לראשונה ביום המעבר.

בעקבות פסק דין של בית המשפט העליון אשר הורה על ביטול המכרז בו זכתה קבוצת מרווח הוגן פורסם מכרז חדש. ביום 15 באוקטובר, 2012 הודיע משרד האוצר שקבוצת "שיערי ריבית" זכתה במכרז האמור. הקבוצה הזוכה תהיה אחראית על המתודולוגיה לקביעת מחירים ושיעורי ריבית להיוון תזרימי המזומנים של נכסי חוב לא סחירים. בשלב זה אין ביכולת החברה להעריך את השפעת השינוי הצפוי במתודולוגיה על השווי ההוגן של נכסי חוב לא סחירים והאם תהיה השפעה כאמור.

בהתאם למכתב שפרסם משרד האוצר מועד המעבר לשערוך המתבסס על ציטוטי שיערי ריבית יהיה לא לפני חודש אפריל, 2014, כאשר מועד מדויק יפורסם לכל המאוחר 30 יום לפני מועד המעבר.

להלן שיעורי הריבית עבור נכסי חוב שאינם סחירים, אשר חושבו בהתאם למח"מ ממוצע של טווח הדירוג (*):

31 בדצמבר		
2012	2013	
אחוזים		
0.16-2.72	0.03-1.76	AA- ומעלה
0.78	0.92	A

(* המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- ועד A+.

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

השווי ההוגן של כל הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן בחברה נמדד על פי רמה 1 (השנה ואשתקד).

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר ניתן גילוי לגביו בסעיף ג' לעיל, נמדד על פי רמה 2.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

באור 11: - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
78,838	82,359	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידית
68,497	2,434	פקדונות לזמן קצר
<u>147,335</u>	<u>84,793</u>	

המזומנים ושווי מזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.51% - 0.66%).

פקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים בנקאיים ליום הדיווח הינם לתקופה של שלושה חודשים. הפקדונות צמודים לשער הדולר ואינם נושאים ריבית.

באשר לתנאי הצמדה וריבית של המזומנים ופקדונות למשיכה מיידית, ראה באור 26 להלן.

באור 12: - הון ודרישות הון

א. הרכב הון המניות

31 בדצמבר, 2012 ו-2013		
מונפק ונפרע	רשום	
מספר המניות		
41,764,000	50,000,000	מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

ב. התנועה בהון המניות

בחודש מרס 2011 הנפיקה החברה 10,000 אלפי מניות הטבה בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א.

ג. זכויות הנלוות למניות

למחזיקי המניות זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. קרן הערכה מחדש

קרן הערכה מחדש משמשת לרישום התאמות בשווי ההוגן (בניכוי השפעת המס) של רכוש קבוע וירידות ערך עד למידה שהן מתייחסות לעליית ערך שנרשמה בגין אותו נכס בקרנות הון.

ה. ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן, במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה, כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי המפקח.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

2. ההון הנדרש והקיים של החברה

- (א) ההון הנדרש והקיים של החברה נקבע בהתאם לתקנות ההון והנחיות המפקח.
- (ב) בחודש יוני 2008 פורסם חוזר בדבר אופן יישום כללי המדידה וההצגה לפי ה- IFRS לצורך חישוב ההון הנדרש וההון המוכר של חברות ביטוח. מטרת החוזר הייתה לקבוע הוראות לעניין אופן יישום תקנות ההון לגבי השקעות בחברות מוחזקות (לרבות חברות ביטוח וחברות מנהלות שבשליטת חברת הביטוח). על פי החוזר דרישות ההון לפי תקנות ההון יוסיפו להיות מבוססות על דוחות סולו. לצורך חישוב ההון המוכר לפי תקנות ההון, ההשקעה בחברות מוחזקות אחרות תחושב על בסיס אקוויטי בשרשור מלא.
- לגבי ההון העצמי הכלול בתמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "סולו") בהתאם להוראות החוזר האמור, ראה נספח א' לדוחות כספיים אלו.
- (ג) לגבי הרכב ההון של מבטח - ראה סעיף 3 להלן.
- (ד) להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון והנחיות המפקח:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
210,005	190,842	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (ה)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
191,271	200,516	הון ראשוני בסיסי
8,053	-	הון משני נחות - כתבי התחייבות נדחים (ו)
10,000	10,000	הון משני מורכב
18,053	10,000	סך הכל הון משני
30,000	30,000	הון שלישוני מורכב
48,053	40,000	סך הכל הון משני ושלישוני מורכב
239,324	240,516	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
29,319	49,674	עודף (ז)
(8,053)		פעולה לאחר תאריך הדיווח שהשפיעה על ההון המוכר: הון משני נחות שהפך לא מוכר
21,266		עודף בהתחשב באירוע לאחר תאריך הדיווח *

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

2. ההון הנדרש והקיים של החברה (המשך)

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

(ה) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:

132,308	127,597	פעילות בביטוח כללי
22,822	-	פעילות בביטוח חיים (ראה באור 1ב')
94	2,231	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
6,592	7,258	סיכוני קטטורופה בביטוח כללי
20,721	20,694	סיכונים תפעוליים
27,468	33,062	נכסי השקעה ונכסים אחרים
<u>210,005</u>	<u>190,842</u>	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות המפקח

(ו) כולל כתבי התחייבות נדחים שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר, 2010 ומהווים הון משני נחות, כהגדרתו בסעיף 3 להלן. בעניין זה ראה גם באור 16 להלן.

(ז) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברת ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

כמו כן, במהלך שנת 2012, הנפיקה החברה כתבי התחייבות נדחים לתאגיד בנקאי, המהווים הון משני ושלישוני (כהגדרת מונח זה בתקנות ההון), במסגרתם נקבע, בין היתר, כי כל עוד לא פרעה החברה תשלומי קרן ו/או ריבית אשר מועד תשלומם נדחה בשל "נסיבות משהות" (כהגדרת מונח זה בכתבי ההתחייבות), החברה לא תבצע כל חלוקה (כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999), אלא לאחר שנפרעו כל תשלומי הקרן או הריבית שנדחו כאמור.

3. הרכב ההון של מבטח

חוזר המפקח, מחודש אוגוסט 2011, קובע כללים למבנה הון עצמי מוכר של מבטח, וכן מסגרת עקרונות להכרה ברכיבי הון שונים ולסיווגם לרובדי ההון השונים, כדלהלן:

(1) הון ראשוני - כולל הון ראשוני בסיסי (בגובה ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה), שטרי הון צמיתים או מניות בכורה לא צוברות ומכשירי הון ראשוני מורכב. מכשירי ההון הראשוני המורכב כוללים מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות ביטול תשלומי ריבית ודחיית תשלומי קרן ופרעונם נדחה בפני כל התחייבויות המבטח ובנסיבות מסויימות (הון עצמי מוכר קיים נמוך מהנדרש) קרן המכשיר תמחק או תומר למניות רגילות. מועד הפרעון הראשון של מכשירים אלה יבוא לאחר פרעון ההתחייבויות הביטוחיות המאוחרות ביותר או 49 שנים, כמוקדם שביניהם, אך לא קודם לתום 10 שנים ממועד ההנפקה.

(2) הון משני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן וריבית, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני. מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון המשני יבוא לאחר תום תקופה המשקפת ממוצע משוקלל של התקופות לפרעון ההתחייבויות הביטוחיות בתוספת שנתיים, או 20 שנים כמוקדם שביניהם, אך לא קודם לתום 8 שנים ממועד ההנפקה.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הרכב ההון של מבטח (המשך)

3) הון שלישוני - כולל מכשירים פיננסיים שהינם זמינים לספוג את הפסדי המבטח באמצעות דחיית תשלומי קרן בלבד, ושפרעונם נדחה בפני כל חוב אחר למעט בפני הון ראשוני (אם כי ניתן לקבוע שלא ידחה גם בפני הון משני אחר או הון שלישוני). מועד הפרעון הראשון של מכשירי ההון השלישוני אינו מוקדם לתום 5 שנים מיום הנפקתו.

לעניין זה, התחייבויות ביטוחיות כוללות התחייבויות שאינם תלויות תשואה ובניכוי חלקם של מבטחי משנה.

ההון העצמי המוכר של המבטח הוא סכום הרכיבים ומכשירים הכלולים ברבדים השונים בשיעורים הבאים:

- א. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי של המבטח.
- ב. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני הבסיסי לא יפחת מ-70% מסך ההון הראשוני.
- ג. שיעורם הכולל של מכשירי הון ראשוני מורכב לא יעלה על 20% מסך ההון הראשוני.
- ד. שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון השלישוני לא יעלה על 15% מסך ההון העצמי של מבטח.

החוזר כולל הוראת שעה לעניין הרכב ההון העצמי של מבטח בתקופה שמיום 30 בספטמבר, 2011 ועד למועד יישומה של הדירקטיבה, כהגדרתה בסעיף 5 להלן, בישראל במועד עליו יודיע המפקח לפיה הוראות החוזר יכנסו לתוקף בהדרגה.

כמו כן נקבע בהוראת השעה כי שיעורם הכולל של מכשירי הון הנכללים ב"הון משני נחות" לא יעלה על 50% מההון הבסיסי. הון משני נחות מוגדר כסך הרכיבים הבאים:

- (1) כתבי התחייבות נדחים, בין שניתנים להמרה במניות ובין שלא ניתנים להמרה במניות, שהונפקו לתקופה של 5 שנים לפחות, ותקופת פרעונם בעוד שנתיים לפחות לאחר תאריך הדוח, ובלבד שלא הוצאו לבעל שליטה;
- (2) כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לבעלי שליטה והם צמודים למדד המחירים לצרכן לכל היותר, אך אינם נושאים ריבית ושמועד הפרעון שלהם לא פחות משנתיים לאחר תאריך הדוח.

בנוסף להוראת השעה כולל החוזר הוראות מעבר כדלהלן:

- א. הון משני נחות אשר הונפק עד ליום 31 בדצמבר, 2009 יוכר עד למועד פרעונו הסופי בתנאים בהם הוכר עד לפרסום חוזר זה.
- ב. הון משני נחות אשר הונפק מיום 1 בינואר, 2010 ואילך לא יוכר עם יישומה של הדירקטיבה בישראל או מיום 31 בינואר 2013, לפי המוקדם.
- ג. מכשירי הון ראשוני מורכב, משני מורכב ושלישוני מורכב אשר הונפקו מיום 1 בינואר 2010 ואילך ואשר אושרו על-ידי המפקח, יוכרו עד למועד פירעונם הסופי בתנאים בהם הונפקו ובהתאם למגבלות השיעורים החלים על הרבדים השונים.
- ד. מכשירי הון ראשוני מורכב, משני מורכב ושלישוני מורכב, אשר יונפקו ממועד תחילתו של החוזר בתנאים הקבועים בו, יוכרו במלואם עם יישומה של הדירקטיבה בישראל עד למועד פרעונם.

באור 12: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. ניהול ודרישות הון (המשך)

4. בחודש דצמבר 2011 פרסם המפקח מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברות ביטוח (להלן - "המכתב"). המכתב מהווה עדכון להבהרה מחודש מרס 2010 וקובע כי המפקח לא יאשר חלוקת דיבידנד אלא אם, לאחר ביצוע החלוקה, למבטח יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש בשיעור של 105% לפחות ובהגשת כל אלה: תחזית רווח שנתית של המבטח לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת ומאושרת בידי דירקטוריון חברת הביטוח ודירקטוריון חברת ההחזקות המחזיקה בחברת הביטוח; תכנית פעולה להשלמת הון שאושרה בידי דירקטוריון חברת הביטוח ופרוטוקול הדיון בדירקטוריון חברת הביטוח בו אושרה חלוקת הדיבידנד. כמו כן, נקבע כי הודעה על חלוקת דיבידנד תחשב כאילו קיבלה את אישור המפקח, אם לאחר ביצוע החלוקה למבטח יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש בשיעור העולה על 115% וכל המסמכים המפורטים במכתב נמסרו למפקח לא יאוחר מ- 10 ימי עסקים לאחר מועד החלוקה.

5. ביום 10 ביולי, 2007 אימץ האיחוד האירופי נוסח מוצע לדירקטיבה Solvency II (להלן - "הדירקטיבה"). הדירקטיבה מהווה שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת כושר הפרעון והלימות ההון של חברות הביטוח במדינות האיחוד.

הדירקטיבה מבוססת על שלושה נדבכים: דרישות כמותיות, דרישות איכותיות ודרישות גילוי. החברה בתהליך יישום הדירקטיבה המוצעת בלוחות הזמנים שנקבעו.

בחודש ספטמבר 2012 פרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר (להלן - "האגף") מכתב בעניין משטר כושר פירעון ישראלי (להלן - "המכתב"). בהתאם למכתב האגף מתכוון לפתח משטר כושר פרעון מבוסס סיכונים ברוח סולבנסי II וזאת עקב אי וודאות בנוגע ללוחות הזמנים ליישום הדירקטיבה באירופה.

המכתב נוקב ברשימת דיווחים שחברות הביטוח תידרשנה להגיש לאגף בשנים 2012 עד 2014 שבעקבותיהם הממונה יבחן את נאותות ההון הנדרש מכל חברת ביטוח ובמקרה הצורך יחליט, במהלך שנת 2015 ולאחר הסדרת סמכויותיו, על דרישות הון נוספת (תוספת הון). החלטות הממונה על תוספת הון יתבססו על דיווחי החברות ועל איכות הממשל התאגידי וניהול הסיכונים בחברה.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח

א. הרכב ההתחייבויות

31 בדצמבר						
2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
						אלפי ש"ח
969,207	951,455	66,785	83,896	1,035,992	1,035,351	ביטוח כללי (ב)
555	-	3,840	-	4,395	-	ביטוח חיים (ג)
<u>969,762</u>	<u>951,455</u>	<u>70,625</u>	<u>83,896</u>	<u>1,040,387</u>	<u>1,035,351</u>	

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ב. ביטוח כללי

1. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

		31 בדצמבר					
2012	2013	2012	2013	2012	2013		
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו			
						<u>ענפי רכב חובה וחבויות</u>	
						הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	
68,193	75,133	835	965	69,028	76,098	עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)	
60,277	46,783	-	-	60,277	46,783	תביעות תלויות	
657,149	649,854	29,939	36,212	687,088	686,066		
						<u>סך ענפי רכב חובה וחבויות (ראה 3 להלן)</u>	
785,619	771,770	30,774	37,177	816,393	808,947		
						<u>ענפי רכוש ואחרים</u>	
						הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה	
93,723	113,926	13,805	13,685	107,528	127,611	תביעות תלויות	
89,865	65,759	22,206	33,034	112,071	98,793		
						<u>סך ענפי רכוש ואחרים (ראה 4 להלן)</u>	
183,588	179,685	36,011	46,719	219,599	226,404		
						סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי	
969,207	951,455	66,785	83,896	1,035,992	1,035,351		
						הוצאות רכישה נדחות:	
7,038	9,767	144	176	7,182	9,943	ענפי רכב חובה וחבויות	
17,902	23,247	2,629	2,916	20,531	26,163	ענפי רכוש ואחרים	
						<u>סך הכל הוצאות רכישה נדחות</u>	
24,940	33,014	2,773	3,092	27,713	36,106		
						התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:	
778,581	762,003	30,630	37,001	809,211	799,004	ענפי רכב חובה וחבויות	
165,686	156,438	33,382	43,803	199,068	200,241	ענפי רכוש ואחרים	
						סה"כ התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות	
944,267	918,441	64,012	80,804	1,008,279	999,245		

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

2. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

		31 בדצמבר				
2012	2013	2012	2013	2012	2013	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
		אלפי ש"ח				
<u>הערכות אקטואריות</u>						
690,978	659,269	22,412	32,539	713,390	691,808	ד"ר סטיוארט קוטס
5,333	3,569	-	449	5,333	4,018	מר דב רפאל
696,311	662,838	22,412	32,988	718,723	695,826	סה"כ הערכות אקטואריות
<u>הפרשות על בסיס הערכות אחרות</u>						
הערכת מחלקת תביעות בגין התביעות התלויות הידועות תוספת לתביעות התלויות בגין תביעות שאירעו אך טרם דווחו (IBNR) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה הערכות אחרות עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)						
29,329	37,307	29,733	36,258	59,062	73,565	
18,781	13,596	-	-	18,781	13,596	
161,916	189,059	14,640	14,650	176,556	203,709	
2,593	1,872	-	-	2,593	1,872	
60,277	46,783	-	-	60,277	46,783	
<u>969,207</u>	<u>951,455</u>	<u>66,785</u>	<u>83,896</u>	<u>1,035,992</u>	<u>1,035,351</u>	סך כל התחייבויות הביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

3. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ענפי רכב חובה וחבויות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2013	2012	2013	2012	2013
שייר	ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח					
760,353	778,581	34,058	30,630	794,411	809,211
יתרה לתחילת השנה					
161,783	147,181	4,369	4,964	166,152	152,145
עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד ורווח השקעתי לפי הנחת ההיוון הגלומה בהתחייבויות שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות					
22,378	23,719	482	572	22,860	24,291
58,164	8,213	948	4,142	59,112	12,355
סך השינוי בעלות התביעות המצטברת					
242,325	179,113	5,799	9,678	248,124	188,791
תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה:					
4,553	3,663	431	241	4,984	3,904
171,964	178,534	8,796	3,066	180,760	181,600
סך תשלומים לשנה					
176,517	182,197	9,227	3,307	185,744	185,504
15,436	8,583	-	-	15,436	8,583
(40,514)	(25,499)	-	-	(40,514)	(25,499)
(22,502)	3,422	-	-	(22,502)	3,422
צבירה בגין שנת חיתום שוטפת צבירה שנזקפה לרווח בגין שנת החיתום ששוחזרה יתרת השינוי בצבירה					
(47,580)	(13,494)	-	-	(47,580)	(13,494)
סך שינוי בצבירה לשנה					
778,581	762,003	30,630	37,001	809,211	799,004
יתרה לסוף השנה					

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, צבירה, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות (ללא צבירה), הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לישוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ב. ביטוח כללי (המשך)

4. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ענפי רכוש ואחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
2012	2013	2012	2013	2012	2013
אלפי ש"ח					
134,862	165,686	30,640	33,382	165,502	199,068
יתרה לתחילת השנה					
285,701	242,750	12,411	24,303	298,112	267,053
עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
6,714	(4,822)	1,494	7,836	8,208	3,014
סך השינוי בעלות התביעות המצטברות					
292,415	237,928	13,905	32,139	306,320	270,067
תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה:					
206,576	172,622	6,592	15,407	213,168	188,029
בגין אירועים של שנת הדוח					
61,531	89,412	7,153	5,904	68,684	95,316
בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
268,107	262,034	13,745	21,311	281,852	283,345
סך תשלומים					
6,516	14,858	2,582	(407)	9,098	14,451
שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה ופרמיה בחסר, נטו מהוצאות רכישה נדחות					
165,686	156,438	33,382	43,803	199,068	200,241
יתרה לסוף השנה					

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת התביעות התלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות.
3. התשלומים ליישוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.

באור 13: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)ג. ביטוח חייםפירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפות

פוליסות פרט ללא מרכיב חיסכון (סיכון מוות בלבד), ברוטו:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
4,395	-

לפי חשיפה ביטוחית:
התחייבויות בגין חוזי ביטוחבאור 14: - התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה והטבות בגין פיטורין.

הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963. התחייבויות החברה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה.

חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת כמפורט להלן:

באור 14: נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

(ב) ההנחות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

2012	2013
%	
3.7	3.6
4.0	4.0

שיעור היוון (נומינלי)

שיעור עליית שכר צפויה (נומינלי)

(ג) סכומים, עיתוי ואי וודאות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי
במחויבות
להטבה מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2013:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

עליית שכר של 4.5% (במקום 4%)

485

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבויות התוכנית

השינוי כתוצאה מ:

עליית שיעור היוון של 0.5%

(498)

ירידת שיעור היוון של 0.5%

498

באור 15: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
8,225	8,185
4,802	3,115
13,027	11,300
21,623	18,876
3,800	3,873
10,382	8,551
2,773	3,092
4,872	5,660
17,716	23,499
61	67
74,254	74,918

חברות ביטוח ותוכני ביטוח:
פיקדונות של מבטחי משנה
חשבונות אחרים

סך כל חברות הביטוח ותוכני ביטוח

פרמיות מראש
עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
ספקים ונותני שירותים
הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
סוכני ביטוח
מבוטחים
אחרים

באור 16: - התחייבויות פיננסיות

א. פירוט התחייבויות פיננסיות

פירוט התחייבויות פיננסיות			
31 בדצמבר			
2012		2013	
שווי הוגן	ערך בספרים	שווי הוגן	ערך בספרים
אלפי ש"ח			
77,318	67,521	45,773	40,225

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

כתבי התחייבות נדחים (*)

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים:

10,000	10,000	(ראה ב'1)	הון משני מורכב
30,000	30,000	(ראה ב'2)	הון שלישוני מורכב
8,053	-	(ראה ב'3)	הון משני נחות
48,053	40,000		

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - פרטים בדבר ריבית והצמדה

ריבית אפקטיבית	
31 בדצמבר	
2012	2013
אחוזים	
4.87	-
7.28	6.23

בסיס הצמדה:
צמוד למדד
שקלי

1. כתבי התחייבות המהווים הון משני מורכב

ביום 27 בנובמבר, 2012 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לבנק בסך 10,000 אלפי ש"ח המהווה הון משני מורכב לעניין תקנות ההון.

כתב ההתחייבות נושא ריבית שנתית משתנה המשולמת מדי רבעון ויעמוד לפירעון (קרן) בתשלום אחד ביום 27 בנובמבר, 2020.

2. כתבי התחייבות המהווים הון שלישוני מורכב

ביום 27 בנובמבר, 2012 הנפיקה החברה שני כתבי התחייבות נדחים לבנק בסך 10,000 אלפי ש"ח כ"א המהווים הון שלישוני מורכב לעניין תקנות ההון.

כתבי ההתחייבות נושאים ריבית שנתית משתנה המשולמת מדי רבעון ויעמדו לפירעון (קרן) בתשלום אחד ביום 27 בנובמבר, 2018 (סך של 10,000 אלפי ש"ח) וביום 27 בנובמבר, 2019 (סך של 10,000 אלפי ש"ח).

ביום 30 באוגוסט, 2012 הנפיקה החברה כתב התחייבות נדחה לבנק בסך 10,000 אלפי ש"ח המהווה הון שלישוני מורכב לעניין תקנות ההון. כתב ההתחייבות נושא ריבית שנתית משתנה המשולמת מדי רבעון ויעמוד לפירעון (קרן) בתשלום אחד ביום 27 באוגוסט, 2017.

באור 16: - התחייבויות פיננסיות (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת - פרטים בדבר ריבית והצמדה (המשך)

3. כתבי התחייבות המהווים הון משני נחות

בחודש מרס 2010 הנפיקה החברה לבנק כתב התחייבות נדחה בסך של 30,000 אלפי ש"ח. כתב ההתחייבות צמוד למדד (קרן וריבית) ונושא ריבית המשולמת מדי רבעון. בחודש נובמבר 2012 פרעה החברה כ- 21 מיליוני ש"ח מכתב ההתחייבות בפרעון מוקדם. בחודש אפריל 2013 פרעה החברה את יתרת ההתחייבות. כתב ההתחייבות הנדחה מהווה הון משני נחות לענין תקנות ההון.

בחודש אפריל 2010 הנפיקה החברה לבנק כתב התחייבות נדחה בסך של 15 מיליוני ש"ח. כתב ההתחייבות יפרע ב-8 תשלומים רבעוניים החל מחודש יולי 2013. כתב ההתחייבות צמוד למדד (קרן וריבית) ונושא ריבית המשולמת מדי רבעון. בחודש אפריל 2013 פרעה החברה את כתב ההתחייבות בפרעון מוקדם. כתב ההתחייבות הנדחה מהווה הון משני נחות לענין תקנות ההון.

ג. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך דוח רווח והפסד בחלוקה לרמות

היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

באור 17: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
486,289 (27,143)	31,542 (10)	517,831 (27,153)
<u>459,146</u>	<u>31,532</u>	<u>490,678</u>

פרמיות בביטוח כללי
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
522,210 (2,679)	31,240 (2,585)	553,450 (5,264)
<u>519,531</u>	<u>28,655</u>	<u>548,186</u>

פרמיות בביטוח כללי
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
471,592 (11,233)	27,289 (426)	498,881 (11,659)
<u>460,359</u>	<u>26,863</u>	<u>487,222</u>

פרמיות בביטוח כללי
שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
סה"כ פרמיות שהורווחו

באור 18 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
			<u>רווחים מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה, הון ואחרים</u>
			הכנסות מנדל"ן להשקעה:
4,509	(54)	3,858	שערוך נדל"ן להשקעה
1,022	997	1,040	הכנסות שוטפות בגין נדל"ן להשקעה
5,531	943	4,898	סך הכל הכנסות מנדל"ן להשקעה
			רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין:
(31,766)	27,457	(2,605)	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
(169)	477	1,494	נכסים המוחזקים לפדיון
1,413	613	914	נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים
7,674	13,350	14,406	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
32,851	28,459	24,778	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
(3,353)	(2,169)	(2,791)	הפסד מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים
2,473	224	283	הכנסות מדיבידנד
14,654	69,354	41,377	סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

באור 19 - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
3,369	4,270	3,741	עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה
149	145	142	עמלת סוכנויות ביטוח
3,518	4,415	3,883	סה"כ הכנסות מעמלות

באור 20: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
372,962	509,723	441,055
114	19,658	41,720
<u>372,848</u>	<u>490,065</u>	<u>399,335</u>

סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי:

ברוטו

ביטוח משנה

סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

באור 21: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
36,547	38,524	51,986
42,420	35,687	37,605
(5,339)	679	(8,392)
<u>73,628</u>	<u>74,890</u>	<u>81,199</u>

עמלות רכישה

הוצאות רכישה אחרות

שינוי בהוצאות רכישה נדחות ברוטו

סה"כ עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

באור 22: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
39,536	36,368	40,738	שכר עבודה ונלוות
4,246	3,947	4,301	פחת והפחתות
11,929	12,603	16,277	אחזקת משרדים ותקשורת
6,297	5,771	5,854	שיווק ופרסום
5,741	5,632	6,630	ייעוץ משפטי ומקצועי
5,560	132	132	דמי ניהול (באור 27ה')
5,248	5,364	5,090	עמלות כרטיסי אשראי
2,398	2,851	3,106	אחרות
80,955	72,668	82,128	סה"כ (*)
			בניכוי:
19,626	19,709	21,646	סכומים שסווגו לסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח
42,420	35,687	37,605	סכומים שסווגו לסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
18,909	17,272	22,877	הוצאות הנהלה וכלליות
7,229	6,702	6,675	(*) הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך

באור 23: - הוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
4,214	3,447	3,002	ריבית והפרשי הצמדה בגין כתבי התחייבויות נדחים
14	72	144	הוצאות ריבית והפרשי שער למבטחי משנה
4,228	3,519	3,146	סך הכל הוצאות מימון

באור 24: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

על הכנסות יתר החברות המוחזקות חל מס חברות.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק)

על-פי החוק, עד לתום שנת 2007 נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק המגביל את תחולתו של חוק התיאומים משנת 2008 ואילך. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל, בין היתר, את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיים הסכם (להלן - הסכם המס) המתחדש ומתעדכן מדי שנה, המסדיר סוגיות מס ייחודיות לענף בגין שנות המס עד וכולל שנת המס 2012. ההסכם מתייחס בין היתר לנושאים הבאים:

(א) הוצאות רכישה נדחות (DAC) - הוצאות ישירות של חברות ביטוח לרכישת חוזי ביטוח חיים יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני ארבע שנים.

(ב) ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות - להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

(ג) השפעת המעבר לתקינה בינלאומית - הוסכם כי ההשפעה החד פעמית ביום המעבר לתקינה הבינלאומית תופחת לצורכי מס בפריסה ל-3 שנים החל משנת 2008 ועד וכולל שנת 2010. יחד עם זאת, סוכם כי אם וכאשר רשות המסים תגבש את עמדתה בנושא באופן הסותר את עקרונות ההסכם, ידונו הצדדים בהשלכות המס הנובעות מכך.

(ד) ביטול חוק התיאומים - הוסכם כי השפעת הוראת המעבר בחוק התיאומים בכל הנוגע לניירות ערך סחירים תופחת לצורכי מס בפריסה ל-3 שנים החל משנת 2008 ועד וכולל שנת 2010.

טרם נחתם הסכם לשנת המס 2013. הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לעקרונות ההסכם האמור.

באור 24: - מסים על ההכנסה (המשך)

ג. שיעורי המס החלים על ההכנסות של חברות הקבוצה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה, המהווה את עיקר פעילות הקבוצה, מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים בשנת 2011 עמד על 16%.

בחודש אוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב-2012 אשר קבע כי שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2012 תחול לגבי שליש מהרווח בשנה זו. הצו האמור ביטל את הוראת השעה האמורה.

בחודש יוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

3. ביום 5 בדצמבר, 2011 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 (להלן - החוק). במסגרת החוק בוטל, בין היתר, החל משנת 2012, מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת החוק גם הועלה מס החברות לשיעור של 25% החל משנת 2012. לאור העלאת שיעור מס החברות ל- 25% כאמור לעיל, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים.

השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%. כמו כן, קיימים שינויים נוספים, כגון מיסוי רווחי שיערוך וזאת החל מיום 1 באוגוסט 2013, אולם כניסתן לתוקף של ההוראות האמורות לגבי רווחי שיערוך מותנית בפרסום תקנות המגדירות מהם "עודפים שלא חייבים במס חברות" וכן תקנות שיקבעו הוראות למניעת כפל מס העלולים לחול על נכסים מחוץ לישראל. נכון למועד פרסום דוחות כספיים אלה, תקנות כאמור טרם פורסמו.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2011	24.0	16.00	34.48
2012	25.0	16.33*	35.53
2013	25.0	17.58*	36.22**
2014 ואילך	26.5	18.00	37.71

(* שיעור מס משוקלל.)

(**) לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

באור 24: - מסים על ההכנסה (המשך)

ב. שיעורי המס החלים על ההכנסות של חברות הקבוצה (המשך)

3. (המשך)

יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2013 מחושבות לפי שיעורי המס החדשים, שחקיקתם הושלמה למעשה נכון לתאריך המאזן ועל כן הן כוללות את השינויים האמורים לעיל, ככל שרלוונטיים לחברה.

לשינוי האמור בשיעור מס הרווח אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה בשנת 2013.

השפעת העלאת מס חברות, כאמור לעיל, הביא לקיטון ברווח הנקי בשנת 2013 בסך של כ- 254 אלפי ש"ח ולקיטון ברווח כולל אחר בסך של כ- 89 אלפי ש"ח.

ג. שומות מס

שומות מס סופיות

לחברה ולחברה מאוחדת (וי.אר.סי. אחזקות בע"מ) הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2009.

לחברות מאוחדות אחרות הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2009.

ד. הפסדים מועברים לצורכי מס

לחברה הפסדים עסקיים לצורכי מס המועברים לשנים הבאות ומסתכמים ליום 31 בדצמבר, 2013 לסך של כ- 8,015 אלפי ש"ח.

בגין יתרה זו נרשמו בדוחות הכספיים נכסי מסים נדחים בסך של כ- 2,124 אלפי ש"ח.

ה. מסים על ההכנסה (הטבת מס) הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
2,644	265	658
301	4,512	(1,127)
(30)	(142)	134
616	353	254
<u>3,531</u>	<u>4,988</u>	<u>(81)</u>

מסים שוטפים
מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים
זמניים, ראה גם ז' להלן
מסים בגין שנים קודמות (שוטפים ונדחים)
התאמת יתרות המסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעורי
המס

באור 24: - מסים על ההכנסה (המשך)

ו. מסים על ההכנסה (הטבת מס) המתייחסים לסעיפי הון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		
8 (90)	1,248 (241)	1,253 18
73	2	89
<u>(9)</u>	<u>1,009</u>	<u>1,360</u>

הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע
רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
התאמת יתרות המסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעורי
המס

ז. מסים נדחים

ההרכב:

סה"כ	אחרים	הפסדים לצרכי מס	השקעות פיננסיות	רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה	הטבות לעובדים
אלפי ש"ח					
(5,185)	2,051	-	196	(11,526)	4,094
(1,007)	-	-	-	(1,248)	241
(4,838)	19	5,419	(10,492)	165	51
(2)	-	-	-	(2)	-
(353)	43	-	(244)	(254)	102
(11,385)	2,113	5,419	(10,540)	(12,865)	4,488
(1,271)	-	-	-	(1,253)	(18)
1,009	83	(986)	3,528	(1,181)	(435)
(2,634)	-	(2,634)	-	-	-
(89)	-	-	-	(89)	-
(254)	83	325	(376)	(448)	162
<u>(14,624)</u>	<u>2,279</u>	<u>2,124</u>	<u>(7,388)</u>	<u>(15,836)</u>	<u>4,197</u>

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 1 בינואר, 2012

שינויים אשר נזקפו להון
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
השפעת השינוי בשיעור המס:
שנזקפו להון
שנזקפו לרווח והפסד

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר, 2012

שינויים אשר נזקפו להון
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח
מפעילות שהופסקה
השפעת השינוי בשיעור המס:
שנזקפו להון
שנזקפו לרווח והפסד

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה
ליום 31 בדצמבר, 2013

באור 24 - מסים על ההכנסה (המשך)

ז. מסים נדחים (המשך)

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	

11,385	14,624
--------	--------

התחייבויות בגין מסים נדחים

ח. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים ברווח או הפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקק ברווח או הפסד:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2011	2012	2013
אלפי ש"ח		

8,918	7,554	(2,151)
-------	-------	---------

רווח לפני מסים על ההכנסה

34.48%	35.53%	36.22%
--------	--------	--------

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים

3,075	2,684	(779)
-------	-------	-------

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל הפחתה בגין אי החלת מס רווח על חברות שאינן מוסד כספי

(172)	(79)	(136)
-------	------	-------

עלייה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:

-	2,181	-
---	-------	---

הפרשים בגין שיעור מס המשמש לחישוב המסים הנדחים

616	353	254
-----	-----	-----

עדכון יתרת מסים נדחים בגין שינויים בשיעורי המס

400	327	439
-----	-----	-----

הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס

(30)	(142)	134
------	-------	-----

מסים בגין שנים קודמות (שוטפים ונדחים)

(358)	(336)	7
-------	-------	---

אחרים

3,531	4,988	(81)
-------	-------	------

מסים על ההכנסה (הטבת מס)

39.59%	66.03%	3.77%
--------	--------	-------

שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 25: - קבוצת מימוש המוחזקת למכירה ופעילות שהופסקה

בהתאם להתקשרות החברה בהסכם שנחתם בחודש יולי 2013, בין החברה לבין פסגות, הושלמה ביום 1 באוקטובר, 2013 עסקת מכירת כל פעילותה של החברה בתחום עסקי ביטוח החיים לפסגות בתמורה לסכום של 12,500 אלפי ש"ח.

הרווח לפני מס שנבע מהמימוש לאחר תקופת הדיווח הסתכם לכ-11 מיליוני ש"ח.

להלן נתונים על תוצאות הפעולות המתייחסים לפעילות שהופסקה:

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2011	2012	(* 2013)	
אלפי ש"ח			
7,599	10,122	5,121	פרמיות שהורווחו ברוטו
5,845	8,584	4,279	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,754	1,538	842	פרמיות שהורווחו בשייר
137	541	207	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,787	1,274	2,243	הכנסות מעמלות
3,678	3,353	3,292	סך כל ההכנסות
4,080	5,618	2,587	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
3,535	4,909	2,287	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
545	709	300	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
1,085	802	723	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
107	122	104	הוצאות הנהלה וכלליות
190	447	450	הוצאות מימון
1,927	2,080	1,577	סך כל ההוצאות
1,751	1,273	1,715	רווח לפני מסים על ההכנסה
604	452	621	מסים על ההכנסה
1,147	821	1,094	תוצאות לאחר מס
-	-	6,807	רווח ממימוש פעילות שהופסקה, נטו
1,147	821	7,901	רווח מפעילות שהופסקה, נטו

(* מתייחס לתקופה של תשעה חודשים).

באור 26: - ניהול סיכונים

החברה פועלת במגזר פעילות עיקרי, ביטוח כללי, אשר מאופיין בשני תחומי פעילות עיקריים והם רכב חובה ורכב רכוש. פעילויות החברה חושפות אותה לסיכונים הבאים:

- סיכוני שוק;
- סיכוני נזילות;
- סיכונים ביטוחיים;
- סיכוני אשראי;
- סיכוני ציות וממשל תאגידי;
- סיכונים חשבונאים;
- סיכונים משפטיים;
- סיכונים תפעוליים.

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של החברה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים ועל איתנותה הפיננסית. מסמך המדיניות אשר אושר בדירקטוריון קובע בין השאר כיצד על החברה לפעול כדי להתמודד עם הסיכונים השונים, מעדכן רמות ותקרות חשיפה ככל שניתן לקבוע וכמו כן כלים ובקורות למדידת הסיכונים תוך התייחסות לדרכי התמודדות עם הסיכונים ועם התממשותם.

ניהול הסיכונים מרוכז על ידי היחידה לניהול סיכונים העוסקת בזיהוי, מיפוי, מעקב, כימות ובקרה, בהתאם למדיניות שאושרה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מחלקת ניהול הסיכונים מזהה ומעריכה את הסיכונים בשיתוף פעולה עם מנהלי יחידות תומכות הכוללות את האקטואריה, השקעות, ביטוח משנה, כספים, חשבונות והמחלקה המשפטית.

ניהול הסיכונים בחברה מבוסס על אחריות הגורמים העסקיים לסיכונים הנלקחים על ידם. אחריות זו כוללת, בין השאר, קביעת תהליכים ונהלים פנימיים שנקבעים ביחידות השונות וקבלת החלטות תוך בחינת כדאיות וסיכון.

כמו כן, פועל מנהל הסיכונים לשיפור ובניית תהליכים חוצי ארגון ליישום חוזרי ניהול הסיכונים השונים ומתודולוגיה לניהול סיכונים כולל, מוביל את היערכות החברה ליישום "משטר כושר פירעון" תוך עריכת דוחות חשיפה תקופתיים לסיכונים השונים ודיווחם להנהלת החברה, לדירקטוריון ולוועדותיו.

הסיכונים הביטוחיים כוללים, בין היתר, סיכוני חיתום, סיכוני רזרבה וסיכון קטסטרופה. הסיכונים מנוהלים בשיתוף פעולה של מנהלי תחומי הביטוח, מנהל ביטוח משנה, מנהלי התביעות, החיתום ומחלקת אקטואריה. מדידת החשיפה לסיכונים ביטוחיים נעשית על ידי האקטואר הממונה וצוות האקטואריה המעבירים דיווח תקופתי למנהל הסיכונים ולדירקטוריון ודיווחים שוטפים להנהלת החברה. החברה פועלת להגבלת הסיכון על ידי קביעת נהלים בתחומי החיתום, סילוק התביעות וכן בהסדרי ביטוח משנה. כמו כן הטמיעה החברה השנה מערכת BI לצורך מדידה ומעקב אחר גורמי הסיכון, במטרה לשיפור ניהול הסיכונים הביטוחיים.

בעת תהליך השקת מוצרים חדשים או שינוי בתכנית קיימת או בעת התקשרות בעסקה מהותית, מתבצע תהליך זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר ונקבעות הדרכים לניהול ולבקרה עליהם.

החברה נוקטת מדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים, סכומי השתתפות עצמית וכו' וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות ולהפסד מרבי כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של החברה כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח. הסיכונים מוקטנים גם על ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, איזורים גיאוגרפיים, סוגי הסיכון, גובה הסיכוי וכו'.

בחברה קיימים פורומים מקצועיים בראשות המנכ"ל ונושאי משרה בכירים אשר בוחנים ניתוחי חשיפות, רווחיות ענפית ובדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון המובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות. להלן עיקרי הפורומים: ביטוח משנה, מערכות מידע, שירות, חסכון והתייעלות, רווחיות, אבטחת מידע, רגולציה וניהול סיכונים.

החשיפות למבטחי משנה כפופות למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ומתייחסות לאיתנותם הפיננסית. מחלקת ביטוח משנה מנהלת מעקב אחר מצבם הכספי, איתנותם, דירוגם, התוצאות הכספיות, מידת הריכוזיות. כמו כן מנהל ביטוח משנה מעביר דיווח תקופתי למנהל הסיכונים, לפורום ביטוח משנה להנהלה ולדירקטוריון החברה בדבר הסיכונים המהותיים.

ניהול הסיכונים הפיננסיים מתחלק בין מספר אורגנים ויחידות בחברה, החל מוועדת השקעות של הדירקטוריון, מנהל ההשקעות, יחידת ניהול סיכונים, יחידת בקרת השקעות והיחידה העורפית (בק אופיס). ניהול הסיכון מאפשר בקרה ושליטה מצד הנהלת החברה תוך בחינת אופן העמידה בתקנות השקעה, בדיקת מגבלות חשיפה, טיפול ומעקב אחר הסיכונים השונים ע"י ביצוע סימולציות, ניתוחי רגישות ומבחני קיצון.

בחברה קיימת ועדת השקעות אשר תפקידה לפקח על הסיכונים הפיננסיים. הוועדה פועלת להגבלת החשיפות לסיכונים השוק והאשראי על ידי קביעת טווחי השקעה מותרים לכל סוג נכס, מגבלות המתייחסות לגורמי הסיכון (ריבית, מניית, מט"ח), מגבלות סטטוטוריות ולסיכון הכללי. יחידת בקרת השקעות מבצעת בדיקות שוטפות של המגבלות ומדווחת לפי העניין לוועדת השקעות. החברה מפזרת השקעותיה על פני ענפים שונים, מבצעת מעקב אחר ריכוזיות של לווה בודד, קבוצת לווים וקבוצות דירוג. כמו כן מנהל ההשקעות מעביר דיווח תקופתי למנהל הסיכונים, לוועדת השקעות ולהנהלת החברה בדבר הסיכונים המהותיים.

החברה חשופה לסיכונים הנובעים מחדלות פירעון של גורמים עימם התקשרה החברה בעסקת אשראי. החברה מקיימת פרום חוב, אשר במסגרתו מבוצע מעקב אחר חובות בעייתיים, ביטחונות והפסד הצפוי כתוצאה מחדלות פירעון. הפורום מסווג את החובות לפי סוגים וממליץ לוועדות הדירקטוריון לגבי דרכי הטיפול בחובות אלו. כמו כן מדווח אחת לרבעון לוועדת השקעות ולצוות הערכת חוב על מצב תיק האשראי.

החברה מיסדה צוות הערכת חוב אשר בין תפקידיו לדון בחובות הבעייתיים של החברה ולגבש שיטות פעולה על מנת לצמצם הפסדים בגין החוב. הצוות כולל את סמנכ"ל הכספים, מנהל הסיכונים, חשבת החברה ומנהל ההשקעות. מנהל ההשקעות פועל בהתאם למדיניות הקצאת אשראי שאישר הדירקטוריון הכוללת מגבלות שונות וביניהן חשיפה סקטוריאלי, דירוג, גיאוגרפית, ועוד.

פעילות החברה נתמכת במערך טכנולוגי המכיל מידע רגיש הנגיש לגורמים שונים בתוך החברה ומחוצה לה אשר טומן בחובו סיכונים למידע האגור בו. החברה מבצעת סקרי ציות לרגולציה בתחום טכנולוגיות המידע, כמין כן ביצעה ומעדכנת את סקרי אבטחת המידע. הסיכונים הטכנולוגיים מנוהלים ע"י מנהל מערכות המידע של החברה. בחברה פועלת וועדת היגוי שעיקר תפקידה הוא מעקב אחר יישום מסקנות והמלצות הסקרים השונים ועמידה בדרישות החוק. החברה השלימה את הקמת אתר הגיבוי לשעת חירום ופועלת לעדכון "תוכנית להמשך פעילות עסקית במצבי משבר". החברה מבצעת הדרכה, מבחני חדירה ותרגילים תקופתיים להפעלת אתר הגיבוי ויישום תכנית לשעת חירום. החברה פועלת בהתאם למדיניות אבטחת מידע אשר אושרה בדירקטוריון החברה במטרה לחזק את מערכתיה ולעשותן אמינות וחסניות בפני סיכונים העשויים להיות כרוכים בהזנת מידע, עיבודו והשימוש במידע המעובד.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

הסיכונים התפעוליים הינם הסיכונים להפסדים, העלולים להיגרם מכישלון מערכות פנימיות בחברה וחשיפה לגורם האנושי, כגון טעויות אנוש אגב תהליכי העבודה השוטפים וכן מנזקים כתוצאה מאירועים חיצוניים לחברה. הסיכונים מנוהלים על ידי ההנהלה ומנהלי המחלקות המקצועיות תחת ריכוז ומעקב של מנהל הסיכונים. החברה מבצעת סקרי סיכונים במטרה לאתר, לזהות, לאמוד ולדרג סיכונים מהותיים. ממצאי הסקרים מועברים לדירקטוריון, לוועדת ביקורת, למבקר הפנימי ולמנהלי המחלקות, אשר נדרשים לטפל בסיכונים המהותיים אשר זוהו במסגרת הסקר. המבקר הפנימי המהווה נדבך חשוב במערך ניהול הסיכונים. פועל, בין היתר, במטרה לאתר ולהתריע על כשלים בתהליכי העבודה והמערכות השונות. תוכנית עבודתו השנתית והרב שנתית מתבססת, בין היתר, על סקר הסיכונים במטרה להפחית את הסיכונים התפעוליים.

סיכונים חשבונאיים ודווח כספי - שינויים בתקנים חשבונאיים עשויים להשפיע על התוצאות הכספיות והדיווח הכספי. החברה פועלת לזיהוי סיכונים וחיזוק הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, מבצעת בדיקות שוטפות ומשקיעה מאמצים ניכרים בהסדרת תהליכי עבודה, נהלים ותיעוד על מנת לעמוד בהוראות ה-SOX. החברה עוקבת אחר מצב הלימות ההון שלה, בוחנת את מבנה ההון והשינויים בו, מאשרת שיעור ההלוואות שתיטול מתוך סך כל נכסיה ומידי חודש מדווחת לממונה על שוק ההון בדבר אומדן מצב הון על פי דרישותיו.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות בנושא מניעת מעילות והונאות מצד גורמים בחברה ומחוצה לה. כמו כן, ביצעה החברה סקר סיכונים בנושא, מינתה סמנכ"ל האמון על התחום בחברה, הקימה ערוץ תקשורת אנונימי ישיר לעובדים המעוניינים לדווח על חשדות ואי סדרים.

פעילות החברה כפופה להוראות החוק השונות, לתקדימים ולהליכים משפטיים אשר עשויים להשפיע על תוצאותיה הכספיות. סיכוני הציות וממשל תאגידי מנוהלים ע"י הנהלת החברה והמחלקה המשפטית אשר מתעדכנת ומדווחת אחר עדכוני חקיקה, הוראות הפיקוח השונות והתפתחות תביעות ייצוגיות. בחברה מכהנת ממונה על ציות ואכיפה פנימית המבצעת בקרת ציות ומעקב אחר הוראות החוק, מעדכנת את סקרי הציות, מדווחת להנהלה במסגרת ועדת רגולציה ולדירקטוריון החברה אשר אישר תכנית אכיפה פנימית. בחברה מכהן מזכיר חברה, אשר אחראי על מערכת דיווח נאותה ומוסדרת של החברה לרשויות השונות וכן עוקב אחר יישום החלטות הדירקטוריון וועדותיו.

ב. דרישות חוקיות

בחודש אוקטובר 2006 פרסם המפקח חוזר בדבר "תפקידי אקטואר ממונה ומנהל סיכונים של מבטח; ומארג היחסים שלהם עם בעלי תפקידים אחרים". החוזר קובע כי על כל מבטח למנות אקטואר ממונה ומנהל סיכונים, וכן מפרט את הכללים הנוגעים לתפקידיהם, סמכויותיהם, דרכי עבודתם ומארג היחסים בינם לבין בעלי תפקידים אחרים במבטח.

החוזר מסדיר את הכלים למיסוד תשתיות להבטחת מקצועיות הייעוץ לדירקטוריון והנהלת המבטח. כמו כן, קובעות ההוראות כי יזוהו הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים, המהותיים לחוסנו הפיננסי של המבטח, אשר עלולים להשפיע על חבותו כלפי מבטחים. דירקטוריון החברה יעריך האם התהליכים, המדיניות, הבקורת, האמצעים והמשאבים הקיימים במבטח מספקים.

בהתאם להוראות חוזר זה, אשר יישומו נעשה בהדרגה החל משנת 2006 ואילך, הסדירה החברה מערך דיווחים למנהל הסיכונים מהיחידות השונות וכן דיווחים של מנהל הסיכונים למנכ"ל ולדירקטוריון. מדיניות ניהול הסיכונים נועדה לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של החברה ובשמירה על נכסיה, תוך התייחסות לשינויים בסביבתה העסקית, התפעולית וכן לשינויים בהנחיות ובדרישות הרגולטוריות המתבקשות.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ב. דרישות חוקיות (המשך)

בנוסף לחוזר המוזכר לעיל, פרסם המפקח הוראות לעניין ניהול חשיפות בנושאים ספציפיים כגון: מניעת מעילות והונאות מצד גורמים בתוך החברה ומחוצה לה, ניהול סיכונים אבטחת מידע, ניהול סיכונים אשראי אגב פעילות השקעות, ניהול חשיפה למבטחי משנה, הערכות להמשך פעילות בשעת משבר, מערך הביקורת הפנימית, השקת תכנית ביטוח חדשה וכו'.

על גופים מוסדיים מוטלת חובה חוקית למנות מנהל סיכונים שתפקידו העיקריים הינם:

זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסנו של המבטח.

כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שיוגדרו על ידי המבטח ולתקופות עתידיות שיקבעו.

הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מחברת הביטוח לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

החל משנת 2008 מפרסם המפקח חוזר בדבר "היערכות ל- Solvency II". מטרת חוזר זה הינה להבטיח את היערכותן הארגונית של חברות הביטוח בישראל ליישום הנוסח המוצע לדירקטיבה Solvency II שאימץ האיחוד האירופי (להלן - "הדירקטיבה המוצעת"). הדירקטיבה המוצעת כוללת בחינה מקיפה של הסיכונים להם חשופות חברות ביטוח וקביעת סטנדרטים לניהולם ומדידתם, תוך מתן ביטוי בהקצאת ההון לסיכונים הגלומים בפעילותן. לבד מההיבטים הכמותיים, הדירקטיבה המוצעת מתמקדת גם בפעילויות פיקוח ובקרה פנימיים וכן במשמעת שוק, גילוי ודיווח.

במהלך השנים 2008-2012 פרסם אגף שוק ההון מספר רב של חוזרים הדנים בלוחות זמנים ומשימות לקידום יישום הדירקטיבה וביניהם ביצוע סקרי הערכה כמותיים ואיכותיים, סקר פערים, מינוי צוותי היגוי ודוח ביקורת פנימית. החברה פועלת בהתאם לדרישות הפיקוח בנושא ומקיימת דיונים סדירים בדירקטוריון ובוועדת סולבנסי כנדרש בדבר התקדמות היערכות (ארגונית ומיכונית) החברה ליישום הדירקטיבה המוצעת תוך בחינת המשאבים הכספיים והאנושיים הדירקטיבה הנדרשים להשקעה.

בהתאם למכתב שפרסם המפקח על הביטוח בנושא "משטר כושר פירעון" בו עדכן שלא ייצמד להתקדמות התהליך באירופה אולם יתבסס על עקרונות הדירקטיבה ע"מ לפתח "משטר כושר פירעון" המבוסס סיכונים ברוח סולבנסי תוך קידום תרבות עסקית המתחשבת בשיקולי ניהול סיכונים והקצאת הון בעת קבלת החלטות. בנוסף צוין במכתב רשימת דיווחים שחברות הביטוח תידרשנה להגיש לאגף בשנים הבאות שבעקבותיהם הממונה יבחן את נאותות ההון הנדרש ויחליט על תוספת הון שתתבסס על דיווחי החברות (IQIS ו- ORSA), על איכות הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק

סיכון שוק הינו הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי השוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד ובמטבע חוץ.

החברה מחזיקה בתיק השקעות (ניירות ערך סחירים בשוק ההון בארץ ובעולם, בנגזרים פיננסיים ובהשקעות נוספות). תנודה בלתי צפויה של גורמי השוק (Market Factors) כגון שינויים בשיעורי ריבית, אינפלציה, שער החליפין ואירועים פוליטיים וכלכליים אחרים בארץ ובעולם עשויים להשפיע על הון החברה.

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל ההכנסה הכוללת (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לערך בספרים של הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת ולפיכך, במבחני הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ליום 31 בדצמבר, 2013

שיעור השינוי		שיעור השינוי במדד		השקעות במכשירים		שיעור הריבית (א)		
בשע"ח של הדולר				הוננים (ב)				
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח								
(9,130)	9,130	(312)	312	(4,327)	4,327	11,435	(10,711)	רווח (הפסד)
(9,130)	9,130	(312)	312	(4,327)	4,327	11,435	(10,711)	הכנסה כוללת (הון עצמי) (ג)

ליום 31 בדצמבר, 2012

שיעור השינוי		שיעור השינוי במדד		השקעות במכשירים		שיעור הריבית (א)		
בשע"ח של הדולר				הוננים (ב)				
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח								
(10,907)	10,907	(835)	835	(478)	478	12,782	(11,810)	רווח (הפסד)
(10,907)	10,907	(835)	835	(478)	478	12,782	(11,810)	הכנסה כוללת (הון עצמי) (ג)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או שלחילופין, לחברה אין מידע ביחס לתזרים זה.

(ג) ניתוחי הרגישות ביחס להכנסה הכוללת מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לתקופה.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

2. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
		נכסים עם סיכון ריבית ישיר:
771,532	703,879	נכסי חוב סחירים
140,890	134,568	נכסי חוב שאינם סחירים
39,345	54,687	השקעות פיננסיות אחרות (*)
147,335	84,793	מזומנים ושווי מזומנים (*)
70,625	83,896	נכסי ביטוח משנה (*)
1,169,727	1,061,823	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
227,674	315,019	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר (1)
1,397,401	1,376,842	סך כל הנכסים
		התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:
67,521	40,225	התחייבויות פיננסיות
1,040,387	1,035,351	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,107,908	1,075,576	סך הכל התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
98,222	100,750	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר (2)
191,271	200,516	הון
1,397,401	1,376,842	סך כל ההון וההתחייבויות

ההתחייבויות הביטוחיות המהוונות הינן בענפי רכב חובה וחבויות. החברה משתמשת בריבית היוון של 1.75% (אשתקד - 2%) בהתבסס על ציפיות מחלקת ההשקעות בחברה.

(*) נכסים שלא נלקחו בחשבון במבחני הרגישות הנוגעים לסיכוני שוק כאמור בסעיף ג' לעיל.

(1) נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר - כוללים מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ונכסים בלתי מוחשיים וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (חייבים ויתרות חובה, פרמיה לגביה ויתרות שוטפות של חברות ביטוח) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון ריבית בגינם נמוך יחסית.

(2) התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר כוללות עתודות למס, יתרות חו"ז למיניהם וכו'.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2013					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
		אלפי ש"ח			
6,088	6,088	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
36,106	36,106	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
27,136	27,136	-	-	-	רכוש קבוע
41,344	41,344	-	-	-	נדל"ן להשקעה
83,896	-	-	36,331	47,565	נכסי ביטוח משנה
26,329	-	-	26,329	-	נכסי מסים שוטפים
14,246	3,934	-	4,216	6,096	חייבים ויתרות חובה
95,936	-	856	95,080	-	פרמיות לגבייה
					השקעות פיננסיות:
703,879	-	86,595	474,334	142,950	נכסי חוב סחירים
134,568	-	-	85,725	48,843	נכסי חוב שאינם סחירים
26,330	26,330	-	-	-	מניות
96,191	41,505	-	19,780	34,906	אחרות
960,968	67,835	86,595	579,839	226,699	סה"כ השקעות פיננסיות
84,793	-	55,691	-	29,102	מזומנים ושווי מזומנים
<u>1,376,842</u>	<u>182,443</u>	<u>143,142</u>	<u>741,795</u>	<u>309,462</u>	סך כל הנכסים

31 בדצמבר 2013					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
		אלפי ש"ח			
200,516	200,516	-	-	-	סך הכל הון
					התחייבויות:
1,035,351	-	-	790,741	244,610	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,624	14,624	-	-	-	התחייבות בגין מסים נדחים
					התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
11,208	-	-	-	11,208	זכאים ויתרות זכות
74,918	3,092	-	-	71,826	התחייבויות פיננסיות
40,225	-	-	-	40,225	
1,176,326	17,716	-	790,741	367,869	סך הכל התחייבויות
<u>1,376,842</u>	<u>218,232</u>	<u>-</u>	<u>790,741</u>	<u>367,869</u>	סך הכל הון והתחייבויות
-	(35,789)	143,142	(48,946)	(58,407)	סך הכל חשיפה

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2012					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
4,836	4,836	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
28,533	28,533	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
24,186	24,186	-	-	-	רכוש קבוע
37,141	37,141	-	-	-	נדל"ן להשקעה
70,625	-	-	30,751	39,874	נכסי ביטוח משנה
18,704	-	-	18,704	-	נכסי מסים שוטפים
13,932	4,217	-	4,300	5,415	חייבים ויתרות חובה
92,925	-	-	92,925	-	פרמיות לגבייה
					השקעות פיננסיות:
771,532	-	120,893	474,529	176,110	נכסי חוב סחירים
140,890	-	-	87,537	53,353	נכסי חוב שאינם סחירים
5,926	5,926	-	-	-	מניות
40,836	1,491	11,035	17,780	10,530	אחרות
959,184	7,417	131,928	579,846	239,993	סה"כ השקעות פיננסיות
147,335	-	36,545	-	110,790	מזומנים ושווי מזומנים
<u>1,397,401</u>	<u>106,330</u>	<u>168,473</u>	<u>726,526</u>	<u>396,072</u>	סך כל הנכסים

31 בדצמבר 2012					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
191,271	191,271	-	-	-	סך הכל הון
					התחייבויות:
1,040,387	-	-	828,768	211,619	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
11,385	11,385	-	-	-	התחייבות בגין מסים נדחים
12,583	-	-	-	12,583	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
74,254	2,773	-	-	71,481	זכאים ויתרות זכות
67,521	-	-	27,259	40,262	התחייבויות פיננסיות
1,206,130	14,158	-	856,027	335,945	סך הכל התחייבויות
1,397,401	205,429	-	856,027	335,945	סך הכל הון והתחייבויות
-	(99,099)	168,473	(129,501)	60,127	סך הכל חשיפה

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

31 בדצמבר, 2013

%	סך הכל	בחול"ל אלפי ש"ח	נסחרות	נסחרות	
			במדד מניות היתר	במדד ת"א 100	
14.7	3,868	1,529	-	2,339	תעשייה
28.7	7,552	880	952	5,720	תקשורת ושרותי מחשב
21.8	5,729	-	-	5,729	בנקים
21.5	5,662	1,679	638	3,345	שירותים עסקיים אחרים
13.3	3,519	1,303	753	1,463	אחר
<u>100.0</u>	<u>26,330</u>	<u>5,391</u>	<u>2,343</u>	<u>18,596</u>	סך הכל

ענף משק

31 בדצמבר, 2012

%	סך הכל	בחול"ל אלפי ש"ח	נסחרות	נסחרות	
			במדד מניות היתר	במדד ת"א 100	
22.3	1,323	-	-	1,323	תעשייה
41.0	2,430	-	329	2,101	תקשורת ושרותי מחשב
16.7	991	-	-	991	בנקים
12.2	723	-	-	723	שירותים פיננסיים
7.8	459	-	-	459	אחר
<u>100.0</u>	<u>5,926</u>	<u>-</u>	<u>329</u>	<u>5,597</u>	סך הכל

ענף משק

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש החברה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד.
2. יצוין, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.
3. ההשקעות הפיננסיות של החברה כוללות נכסים סחירים בסך של כ- 826,400 אלפי ש"ח הניתנים למימוש מיידי (אשתקד - 818,294 אלפי ש"ח).

על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים (בהתאם להגדרתם בתקנות האמורות) בסכום שלא יפחת מ-30% מההון הנדרש, בניכוי ההון הנדרש בשל נכסים שעל החברה להעמיד בגינם הון עצמי נוסף לפי התקנות החדשות.

ניהול נכסים והתחייבויות

החברה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפרעון המשוערים של סכומי התביעות התלויות וההתחייבויות הפיננסיות:

בגין חוזי ביטוח כללי, ברוטו

סה"כ	ללא מועד פרעון מוגדר	מל 5 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	עד שנה	
831,642	46,783	166,922	213,518	158,370	246,049	ליום 31 בדצמבר, 2013
859,436	60,277	184,002	214,132	160,462	240,563	ליום 31 בדצמבר, 2012

בגין התחייבויות פיננסיות

סה"כ	ללא מועד פרעון מוגדר	מל 5 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	עד שנה	
40,225	-	20,000	20,000	-	225	ליום 31 בדצמבר, 2013
67,521	-	30,000	10,000	23,083	4,438	ליום 31 בדצמבר, 2012

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים

סיכון הביטוח כולל, בין היתר:

- סיכוני חיתום: הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ו/או בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

החברה מנהלת סיכון זה על ידי:

(1) הגבלתו של הסיכון באמצעות תהליכי חיתום המותאמים לכל סוג מוצר ביטוחי.

(2) העברתו של חלק מהסיכון למבטחי משנה.

- סיכוני רזרבה: הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספיקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטוארים על פיהם בן היתר מעריכה החברה את התחייבויותיה הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת החברה מורכבת מהסיכונים הבאים:

(1) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

(2) סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של החברה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

- סיכון קטסטרופה: חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה החברה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ-3.5% הינה כ-463 מיליון ש"ח ברוטו וכ-4 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

החברה מנהלת סיכון זה באמצעות העברתו למבטחי משנה בחו"ל במסגרת חוזה יחסי מסוג Quota Share and Surplus וחוזה לא יחסי מסוג Excess of Loss.

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר למבטח חשיפה לסיכונים הביטוחיים ראה פירוט ההתחייבויות הביטוחיות לפי סיכונים ביטוחיים להלן.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

1. תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם החברה פועלת

החברה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, רכב רכוש, דירות ובתי עסק.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" (LONG TAIL) דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסה לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבוטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב שניזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי המפקח והינו תעריף אקטוארי ובחלקו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים שנועדו לבדוק את ניסיון התביעות של המבוטח הכוללים הצגת אישור העדר תביעות ממבטח קודם במשך שלוש שנים אחרונות, הצגת אישור מיגון עדכני וכו', ומשולבים באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

ביטוחי דירות ובתי עסק מיועדים להעניק למבוטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, התפוצצות, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.
הפרשה לפרמיה בחסר.
תביעות תלויות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור 2 - מדיניות חשבונאית.

(ב) בהתאם להוראות המפקח התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. הערכת התביעות התלויות נעשתה ברמת ברוטו וברמת ביטוח משנה בנפרד.

באור 26 - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

כללי (המשך)

- (ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ובהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה.
- (ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.
- (ה) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (בברוטו ובשייר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.
- (ו) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי/בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל והפרמיה שהועברה למבטחי משנה.
- (ז) הערכת התביעות התלויות, כולל הפרשה להוצאות עקיפות בסילוק תביעות, עבור חלק החברה בפול התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.

3. פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

- הענפים בהם בוצעה הערכה על בסיס מודלים אקטואריים סטטיסטיים הינם רכב רכוש, רכב חובה ומקיף לדירות. שאר הענפים הינם קטנים בהיקפם לביצוע הערכה סטטיסטית.
- בכל הענפים (הסטטיסטיים והלא סטטיסטיים) הערכת התביעות התלויות נעשתה ברמת הברוטו וברמת המשנה בנפרד. התביעות התלויות ברמת השייר חושבו כהפרש ביניהן.

(א) ענף רכב רכוש

בענף רכב רכוש ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות תשלומי התביעות, תוך חלוקה לסוגי הכיסויים כגון מקיף/צד ג' וסוגי הנזקים כגון תאונה/גניבה. לחודשי הנזק האחרונים, שאינם בשלים, נעשה גם שימוש בשיטת הממוצעים בקביעת עלות תביעה לפוליסה.

לצורך הערכת התביעות התלויות נעשה שימוש בשיטת Link Ratio. הופעל שיקול דעת כדי לאמוד את סכומי הנזק הסופיים בתביעות שאירעו בחודשים האחרונים של שנת 2013. בהערכה עבור נזקי צד ג' הונח גורם "זנב" של 1.3%. הסכום שנלקח בחשבון הינו סכום של הערכה נפרדת של נזקי צד ג', הערכת נזק עצמי והערכת נזקי גניבה. במקביל חושב חלק מבטחי המשנה בגין ביטוח רכב יוקרה וביטוח משאיות.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

3. פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

(ב) ענף רכב חובה

בענפי רכב חובה ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות תשלומים.

בהערכת התביעות התלויות יושם מודל "סולם" ונעשה שימוש ב-4 שיטות להערכת העלות הסופית של התביעות: Chain ladder ו-1 Link Ratio לכל השנים ובשלוש שנים האחרונות. כמו כן, נעשה שימוש בשיטת BF להערכת יחס תביעות בשנים 2008 עד 2013. נתוני ה"זנב" הוערכו על בסיס נתוני רון בינה אקטוארית. הערכות פרטניות שנלקחו בחשבון: ביטוח לאומי, תביעות גדולות, סטיית תקן, הוצאות רפואיות. חלק החברה בתביעות התלויות, כולל הפרשה להוצאות עקיפות בסילוק תביעות, של הפול נלקח בהתאם לדוח שהתקבל מהפול. הערכת חלקם של מבטחי משנה בתביעות בגין חוזי עודף (EXCESS) נאמדה על בסיס מודל Log Normal.

(ג) ענף דירות

בענף דירות ההתחייבויות מחושבות על בסיס התפתחות התשלומים תוך הפרדה לתביעות גדולות ותביעות רגילות.

השיטות בהן נעשה שימוש הינן: Link Ratio לכל השנים ו-1 Link Ratio לשלוש שנים האחרונות. הופעל שיקול דעת כדי לאמוד את סכומי הנזק הסופיים בתביעות שאירעו בחודשים האחרונים של שנת 2013. לא הונח גורם "זנב".

ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

- (1) נעשה היוון לתביעות תלויות בענף רכב חובה לפי שיעור ריבית שנתי של 1.75% (אשתקד - 2.0%) - ראה סעיף 5 להלן.
- (2) נכללה תוספת בגין מרווח לסיכון (סטיית תקן) בבסיס העתודה בענף רכב חובה.
- (3) בניית התפתחות התשלומים בענף רכב חובה מוסיפה החברה "זנב" תביעות אשר מתבסס על נתוני המאגר "רון בינה אקטוארית".

4. שינויים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי

בחודש פברואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - "התקנות החדשות") וחוזר שעודכן בחודש ינואר 2014 (להלן ביחד - "התיקון") שעניינם עדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי.

התיקון ביטל את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, כאשר במקומן תבואנה התקנות החדשות. השינוי המרכזי שיחול עם כניסת התיקון לתוקף הינו ביטול החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2014, של עתודת עודף הכנסות על הוצאות (להלן - "העתודה"). העתודה מחושבת, כיום לתקופה של שלוש שנים, בענפי ביטוח כללי עם זנב תביעות ארוך (בעיקר רכב חובה וחבויות) אשר מחושבת לגביהם הערכה אקטוארית.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

4. שינויים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי (המשך)

בנוסף, כצעד משלים לשינוי, פורסמה, בחודש יולי 2012, טיוטת עמדת הממונה (להלן - "עמדת הממונה") לעניין נוהג מיטבי לאקטוארים בבואם לחשב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך הדוחות הכספיים כך שישקפו באופן נאות והולם את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה כוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

א. "רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" פרושה כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") - קרי, הסתברות של 75% לפחות - כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח.

ב. ככל שקיימת וודאות רבה יותר בהתאמת הנחות ומודלים, על האקטואר לבחור את הנחות והמודלים המתארים באופן הטוב ביותר ("Best Estimate") את צפי ההתחייבויות הביטוחיות. לכך יש להוסיף, באופן נפרד, מרווח בגין חוסר וודאות.

ג. שיעור היוון תזרים התחייבויות (מוצרים עם זנב התחייבויות ארוך).

ד. קיבוץ - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף.

בענפים שאינם סטטיסטיים, ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.

ה. קביעת גובה התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרקי זמן הסמוכים ליום הדיווח ולסיכונים לאחר יום הדיווח.

החברה בוחנת את ההשפעה הכוללת על הדוחות הכספיים של התיקון יחד עם עמדת הממונה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה שכן עמדת הממונה נמצאת בדיונים והבהרות בין חברות הביטוח לבין משרד הממונה.

5. שינוי שיעור ריבית ההיוון המשמשת בחישוב התביעות התלויות

לאור הירידה בשיעור התשואה הגלומה בתיק הנכסים החופפים להתחייבויות בביטוח כללי ולאור הירידה המתמשכת בריבית חסרת הסיכון, הופחתה ריבית ההיוון החל משנת 2013, המשמשת בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בענפים רכב חובה, צד ג' וחבות מעבידים משיעור שנתי ריאלי של 2% לשיעור שנתי ריאלי של 1.75%.

כתוצאה משינוי אומדן זה, ליום 31 בדצמבר, 2013 גדלו ההתחייבויות הביטוחיות בענפי רכב חובה, צד ג' וחבות מעבידים בשייר בסך של כ- 1.9 מיליוני ש"ח (גידול בתביעות התלויות בשייר של כ- 5.2 מיליוני ש"ח המקוזז על ידי קיטון בצבירה) וקטן באותו סכום הרווח לפני מסים על ההכנסה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013. הרווח לאחר מס לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2013 קטן בסך של כ- 1.1 מיליוני ש"ח.

6. חישוב עתודת "עודף הכנסות על הוצאות" בענף רכב חובה

ביום 31 בדצמבר, 2011 עברה החברה מחישוב עתודת "עודף הכנסות על הוצאות" בענף רכב חובה על בסיס ארבע שנתי מצטבר לשלוש שנתי מצטבר, כאמור בסעיף (ו)(1)(ד)(3).

כתוצאה משינוי זה, קטנו ההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר, 2011 בסך של כ- 41 מיליוני ש"ח וגדל באותו סכום הרווח לפני מסים על ההכנסה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011. הרווח לאחר מס לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011 גדל בסך של כ- 27 מיליוני ש"ח.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

31 בדצמבר 2013			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
751,852	134,568	617,284	בארץ
86,595	-	86,595	בחו"ל
<u>838,447</u>	<u>134,568</u>	<u>703,879</u>	סך הכל נכסי חוב

31 בדצמבר 2012			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
791,529	140,890	650,639	בארץ
120,893	-	120,893	בחו"ל
<u>912,422</u>	<u>140,890</u>	<u>771,532</u>	סך הכל נכסי חוב

ראה גם באור פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים

1.א. נכסי חוב

דירוג מקומי (*)				
31 בדצמבר 2013				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה
344,476	-	-	-	344,476
272,808	-	889	164,660	107,259
617,284	-	889	164,660	451,735
19,839	-	-	6,012	13,827
65,886	-	-	15,555	50,331
48,843	-	-	-	48,843
134,568	-	-	21,567	113,001
751,852	-	889	186,227	564,853

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:
אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב
סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם
סחירים:

פקדונות בבנקים
ובמוסדות פיננסיים
אגרות חוב קונצרניות

נכסי חוב אחרים לפי
בטחונות:
בטחונות אחרים

סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

דירוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2013				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה
8,475	-	-	-	8,475
78,120	-	-	21,984	56,136
86,595	-	-	21,984	64,611

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב
סחירים בחו"ל

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1. נכסי חוב (המשך)

דירוג מקומי (*)				
31 בדצמבר 2012				
סה"כ	לא מדורג	נמוך BBB-מ אלפי ש"ח	BBB עד A	AA ומעלה
367,809	-	-	-	367,809
282,830	-	603	156,780	125,447
650,639	-	603	156,780	493,256
25,187	-	-	5,899	19,288
67,386	-	-	-	67,386
48,317	-	-	-	48,317
140,890	-	-	5,899	134,991
791,529	-	603	162,679	628,247

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:
אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב
סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם
סחירים:

פקדונות בבנקים
ובמוסדות פיננסיים
אגרות חוב קונצרניות

נכסי חוב אחרים לפי
בטחונות:
בטחונות אחרים

סך הכל נכסי חוב
שאינם סחירים בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

דירוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2012				
סה"כ	לא מדורג	נמוך BBB-מ אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב
סחירים בחו"ל

36,189	-	-	-	36,189
84,704	-	-	5,375	79,329
120,893	-	-	5,375	115,518

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

מידע נוסף

דירוג מקומי (*)					פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
31 בדצמבר 2013					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	A ומעלה	
109,690	109,690	-	-	-	
28,318	-	-	-	28,318	השקעות פיננסיות אחרות
84,793	-	-	-	84,793	מזומנים ושווי מזומנים

דירוג מקומי (*)					פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
31 בדצמבר 2012					
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	A ומעלה	
101,891	101,891	-	-	-	
28,310	-	-	-	28,310	השקעות פיננסיות אחרות
147,335	-	-	-	147,335	מזומנים ושווי מזומנים

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

3. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בח"ל)

דירוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2013				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	A ומעלה

השקעות פיננסיות
אחרות

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

דירוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2012				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A	A ומעלה

השקעות פיננסיות
אחרות

11,035	-	-	-	11,035
--------	---	---	---	--------

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

(א) לעניין יתרות מבטחי משנה, ראה סעיף ו' (5) להלן.

(ב) לעניין יתרות פרמיות לגבייה, ראה באור 9 לעיל.

4. גיול השקעות בנכסי חוב לא סחירים

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
140,890	134,568

נכסי חוב שערכם לא נפגם

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים

31 בדצמבר 2013	
סיכון אשראי מאזני	
%	אלפי ש"ח
מסה"כ	
0.9%	7,778
0.7%	5,994
4.2%	35,079
1.7%	13,951
11.6%	97,201
1.3%	10,564
4.2%	35,521
16.9%	141,564
11.8%	99,213
4.6%	38,631
57.9%	485,496
42.1%	352,951
100%	838,447

ענף משק
ביטוח
אנרגיה
השקעה ואחזקות
תעשייה
בינוי ונדל"ן
מסחר
תקשורת ושרותי מחשב
בנקים
שירותים פיננסיים
שירותים עסקיים אחרים

אג"ח מדינה

סך הכל

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים (המשך)

31 בדצמבר 2012		
סיכון אשראי מאזני		
%		
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
0.9	8,455	ביטוח
1.0	8,737	אנרגיה
3.8	35,032	השקעה ואחזקות
1.4	13,381	תעשייה
11.6	106,041	בינוי ונדל"ן
2.2	20,105	מסחר
2.8	25,508	תקשורת ושרותי מחשב
21.1	192,133	בנקים
7.2	65,440	שירותים פיננסיים
3.7	33,592	שירותים עסקיים אחרים
55.7	508,424	
44.3	403,998	אג"ח מדינה
100.0	912,422	סך הכל

6. ביטוח משנה

החברה קשורה בהסכמים עם מבטחי משנה לצורך ניהול וגידור הסיכונים אליהם היא נחשפת במהלך פעילותה העיקרית. עם זאת, ביטוח המשנה אינו פותר את החברה מחבותה כלפי מבטחיה, ועל כן יציבות מבטחי המשנה עשויה להשפיע על תוצאות פעילותה.

החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת ע"י מנהל ביטוח משנה תוך ביצוע מעקב שוטף אחר מצבם של מבטחי המשנה בשוק העולמי, דירוגם, איתנותם, דירוגם, אופן פירעון התחייבויותיהם הכספיות, בחינת הסכמי ההתקשרות ועוד.

החברה חשופה לריכוז סיכון אשראי למבטח משנה בודד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמות המוגבלת של מבטחי משנה בעלי דירוג מספק. כמו כן, חשיפות החברה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

בהתאם להנחיית המפקח קובע דירקטוריון החברה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. במסגרת זו נקבעו מגבלות ותקרות בהיבט של דירוג מבטח המשנה, קטסטרופה, בקרה ומעקב אחר איתנות פיננסית ופעולות לביצוע במצב של הרעה, גובה השייר שמוכנה החברה ליטול וכו'.

באור 26: -

ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

6. ביטוח משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2012

חובות בפגור	נכסי ביטוח משנה		ביטוח כללי		פרמיה שטרים		תביעות תלויות		ביטוח רכב חובה ותביעות		ביטוח רכוש		ביטוח חיים		יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)		סך פרמיות למבטחי משנה		קבוצת דירוג		
	מגל שנה	בין חצי שנה לשנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה	מגל שנה			
-	-	31,781	3,918	23,155	7,386	6,871	530	(2,243)	14,650	AA ומעלה	-	-	17,304	3,299	3,819	10,241	5,310	-	1,233	10,575	A
-	-	11,753	1,008	2,965	4,579	2,459	3,310	(552)	6,015	Swiss Re AA- אחרים	-	-	60,838	8,225	29,939	22,206	14,640	3,840	(1,562)	31,240	סח"כ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

באור 26: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

6. ביטוח משנה (המשך)

הערות:

- (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפיקדונות.
- (ב) היתרות אינן כוללות יתרות של חברות ביטוח בגין ביטוח משותף.
- (ג) החברה לא הפרישה לחובות מסופקים בגין החשיפה למבטחי משנה.
- (ד) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P. במקרים בהם לא ניתן דירוג על ידי S&P, נקבע הדירוג על ידי חברת דירוג אחרת והומר לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה.
- (ה) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בהסתברות נזק של 3.5% (MPL) הינה 409 מיליוני ש"ח, ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו 182 מיליוני ש"ח.
- (ו) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה.

באור 27: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

הרכב

31 בדצמבר	
2012	2013
אלפי ש"ח	
240	500
339	1,760

חייבים ויתרות חובה - בעל שליטה (החברה האם)

יתרת חובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה

באור 27: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ג. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2011		2012		2013		
בעל שליטה (החברה) האם	צד קשור	בעל שליטה (החברה) האם	צד קשור	בעל שליטה (החברה) האם	צד קשור	
אלפי ש"ח						
-	22	-	22	-	22	הכנסות דמי שכירות ואחזקה
-	5,560	-	132	-	132	הוצאות דמי ניהול (ראה ה' להלן) שכר מקצועי
4,378	-	4,057	-	4,222	-	

ג. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים (לרבות דירקטורים) המועסקים בחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2011		2012		2013		
סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
1,221	2	1,371	2	1,331	2	הטבות לזמן קצר
143	2	144	2	146	2	הטבות לאחר העסקה
<u>1,364</u>		<u>1,515</u>		<u>1,477</u>		

ד. הטבות לצדדים קשורים ולבעלי עניין אחרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2011		2012		2013		
סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
682	2	682	2	683	2	משכורות
428	5	344	6	533	6	שכר דירקטורים
<u>1,110</u>		<u>1,026</u>		<u>1,216</u>		

ה. התקשרויות

בחודש ינואר 2008 התקשרה החברה בהסכם עם החברה האם, לפיו תשלם החברה לחברה האם עבור מתן שירותי ניהול. בחודש אוקטובר 2009 הוארכה תקופת ההסכם עד ליום 31 בדצמבר, 2010. על-פי ההסכם החדש הסכום שמשולם לחברה האם הוא 390 אלפי ש"ח לחודש בתוספת מע"מ כחוק. הסכם דמי הניהול הסתיים בחודש ינואר 2012.

באור 28: - התחייבויות תלויות

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענה אשר אושרה כייצוגית

להלן תאור בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענה ייצוגית שהוגשו נגד החברה. להערכת הנהלת החברה, בהסתמך, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה מבאי כוחה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות במקום בו נדרשו הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. הפרשות שכללה החברה אינן בסכומים מהותיים.

תובענה אשר אושרה כייצוגית

בחודש יוני 2010 הוגשה נגד החברה תביעה כספית בסך 822 ש"ח ובקשה לאישור התביעה כייצוגית. סכום התביעה הייצוגית הוערך על-ידי התובעים בכ- 5.5 מליון ש"ח שנתבעו עבור חברי קבוצת התובעים בה מיקד ב"כ התובעים את תביעתו ואשר הינם מי שאירע להם אירוע ביטוחי של גניבת רכבים או אובדן גמור לרכבם ולא קיבלו תגמולים עבור חסרון מכשיר הרדיו ברכב.

לטענת התובעים, הם התקשרו עם החברה בחוזה לרכישת ביטוח רכב מקיף, הכולל הרחבת כיסוי לרדיו, עבור שני כלי רכב שנרכשו ללא רדיו אינטגרלי המותקן ברכב. לטענת התובעים, לאחר רכישת כלי הרכב, הותקן בכל אחד מהם, על ידי התובעים, מכשיר רדיו. בכתב התביעה נטען, כי אחד מכלי הרכב נגנב בתוך תקופת הביטוח, אולם תגמולי הביטוח ששולמו בגין הגניבה לא כללו פיצוי עבור מכשיר הרדיו שהותקן ברכב.

לטענת התובעים, בכך התעשרה החברה שלא כדין, שכן מחד גיסא, היא גבתה דמי ביטוח נוספים בגין הרחבת כיסוי לרדיו ומאידך גיסא, לא פיצתה את לקוחותיה בגין אובדן מכשיר הרדיו ברכב.

בחודש אפריל, 2012, אישר בית המשפט את התביעה כתביעה ייצוגית.

בחודש ספטמבר, 2012 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר הפשרה.

בחודש אוגוסט 2013 נתן בית המשפט פסק דין במסגרתו אושר הסדר פשרה בין הצדדים.

החברה פעלה בהתאם לפסק הדין לעניין תשלום מחצית ראשונה של גמול ושכר טרחת עו"ד.

החברה יישמה את הסדר הפשרה לעניין תשלום למבוטחים שפנו בהתאם להוראות ההסדר ופנייתם נמצאה כמוצדקת. עניינם של מבוטחים שפנייתיהם לקבלת תשלום על פי הסדר הפשרה נדחו, מצוי בדיון בין באי כוח הצדדים בהתאם להוראות הסדר הפשרה.

לדעת הנהלת החברה, בהסתמך על הערכת יועציה המשפטיים, המשמעות הכספית של אישור הסדר פשרה בתובענה, כפי שגובש בין הצדדים, אינה צפויה להיות מהותית מבחינת החברה.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות

א. בחודש יולי 2008 הוגשו נגד החברה תביעה כספית (להלן - התביעה) ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן - הבקשה), בבית המשפט המחוזי בתל-אביב.

לטענת החברה התובעת, במסגרת פיצוי בגין אובדן מוחלט לרכבה, שהיה מבוטח אצל החברה, לא שיפתה אותה החברה על נזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקנו ברכב לפי דרישת החברה. סכום התביעה הוא כ-500 ש"ח.

באור 28: - התחייבויות תלויות (המשך)

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענה אשר אושרה כייצוגית (המשך)

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

א. (המשך)

בנוסף, עתרה התובעת בבקשה לאשר את תביעתה כתביעה ייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג כוללת כל אדם שזכה, החל מיום 1 באפריל, 2004, לקבל מהחברה תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה, עת היה מבוטח אצל החברה בביטוח לפי פרק א' לתוספת לתקנות הביטוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986, כולו או מקצתו, ולא קיבל את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקנו ברכב לפי דרישת החברה.

התובעת העריכה את סכומה הכולל של התביעה הייצוגית בכ- 22 מיליון ש"ח.

בחודש יולי 2012 הגישו הצדדים לבית המשפט הסדר פשרה שגובש ביניהם.

בהתאם להוראות בית המשפט מונה רו"ח בודק שהגיש חוות דעת.

בחודש דצמבר 2013 הגישה החברה בקשה לבית המשפט לשנות את הסדר הפשרה, לענין היקף ההשבה המינימלי שנקבע לה בהסדר הפשרה, לאור נתונים העולים מחוות דעת רו"ח הבודק.

בחודש ינואר 2014 אישר בית המשפט את תיקון הבקשה לאישור הסכם הפשרה.

בחודש פברואר 2014 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו להסדר הפשרה.

בית המשפט הורה לצדדים להגיב לחוות דעת הבודק ולהערות היועץ המשפטי לממשלה.

לדעת הנהלת החברה, בהסתמך על הערכת יועציה המשפטיים, סיכוייה של הבקשה והתביעה להתקבל צפויים, אולם, בין אם הסדר הפשרה יאושר על ידי בית המשפט ובין אם הבקשה והתביעה תתקבלנה, המשמעות הכספית של הפשרה ו/או התביעה אינה צפויה להיות מהותית מבחינת החברה.

ב. ביום 13 בינואר, 2013 הוגשו נגד החברה תביעה כספית ובקשה לאישור התביעה כייצוגית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב.

לטענת התובעת, היא ביטחה אופןוע במסגרת הפול. לקראת חידוש הפוליסה בשנת 2008, היא קיבלה תעודת ביטוח חובה בה נכתב: "מועד תחילת הביטוח: המועד בו הוחתמה חותמת הבנק אך לא לפני 1 באפריל, 2008". התובעת שילמה את הפרמיה ביום 7 באפריל, 2008, לאחר שביום 6 באפריל, 2008 היתה מעורבת בתאונת דרכים.

בתביעתה האישית כנגד המאגר הישראלי לביטוחי רכב חובה ("הפול") וכנגד 14 חברות ביטוח שמשותפות בפול ובהן החברה, מבקשת התובעת מבית המשפט להורות על השבת כספי הפרמיה ששילמה בגין פוליסת ביטוח רכב חובה לתקופה שמיום 1 באפריל, 2008 ועד ליום 7 באפריל, 2008, תקופה שבה, בפועל, לא היה לה כיסוי ביטוחי. סכום התביעה הייצוגית הוערך על-ידי התובעת בסך של 45 מיליון ש"ח, לכל חברי הקבוצה.

ה"קבוצה" שבשמה הוגשה התביעה והבקשה לאשרה כייצוגית, הוגדרה ככל קבוצת מבוטחי ביטוח רכב חובה בכל 15 חברות הביטוח הנתבעות, אשר שילמו את הפרמיות באיחור, דהיינו לאחר המועד הנקוב בתעודת הביטוח שהונפקה להם בתקופה בת 7 שנים שקדמו להגשת התובענה. לחלופין, ביקשה התובעת להגדיר את הקבוצה הייצוגית כקבוצת מבוטחי ביטוח רכב חובה בפול, אשר שילמו את הפרמיות באיחור, בתקופה בת 7 שנים שקדמו להגשת התובענה.

באור 28: - התחייבויות תלויות (המשך)

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענה אשר אושרה כייצוגית (המשך)

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

ג. (המשך)

ביסוד התביעה ובקשת האישור עומדת טענה, שכאשר מבוטח משלם פרמיית ביטוח במועד המאוחר למועד המונפק על-גבי פוליסת הביטוח, חייבות חברות הביטוח ליידעו כי אינו נדרש לשלם את מלוא דמי הפרמיה השנתית, אלא רק לפי החלק היחסי של הזמן שנותר עד לסיום תקופת הביטוח וכי לחלופין, נדרשות חברות הביטוח להשיב למבוטחייהן את הפרמיות העודפות ששולמו בגין האיחור.

החברה הגישה תגובה לבקשה לאישור התביעה כייצוגית. התובעת הגישה תשובה לתגובות המשיבות.

בקדם משפט שהתקיים קיבל בית המשפט את עמדת החברה וקבע כי לא קיימת יריבות בין התובעת לבין החברה (ויתר חברות הביטוח, למעט הפול).

בית המשפט אפשר לב"כ התובעת להגיש בקשה לתיקון בקשת האישור (להלן - בקשת התיקון), כך שיצורפו מבקשים/ות גם ביחס לנתבעות האחרות וקבע מועד לדיון בבקשת התיקון.

ביום 25 במרס, 2014 החליט בית המשפט למחוק את התביעה כנגד החברה, ללא צו להוצאות.

ג. טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענה ייצוגית שאושרה כנגד החברה, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		<u>תובענה שאושרה כתביעה ייצוגית</u>
5,500	1	צוין סכום המתייחס לחברה
		<u>בקשות לאישור תובענות כייצוגיות</u>
22,000	1	צוין סכום המתייחס לחברה

סכום ההפרשה הכולל בגין התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל אינו מהותי.

באור 29: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

הטלת עיצום כספי

בחודש יולי 2013, התקבלה במשרדי החברה הודעת הממונה בדבר כוונה להטיל עיצום כספי על החברה, בעקבות ממצאים שהתגלו בחברה בקשר עם יישום חוזר בעניין שמאות בביטוח רכב וצד ג', בשנים קודמות. בחודש אוגוסט 2013, העלתה החברה בפני הממונה את טענותיה לעניין הכוונה להטיל עליה עיצום כספי ולעניין סכומו. בעקבות טענות החברה הודיע לה הממונה על העמדת סכום העיצום הכספי על סך של 3 מיליון ש"ח. החברה נשאה בתשלום מלוא העיצום הכספי.

לכבוד
בעלי המניות של שירביט חברה לביטוח בע"מ

א.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

ביקרנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2013, 2012 ו-2011 ואשר נכלל כנספח לדוחות הכספיים המאוחדים. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דיעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בחוזר ביטוח 2010-1-4.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 28 לדוחות הכספיים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
27 במרס, 2014

**תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר")
לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח**

המדיניות החשבונאית שפורטה בבאור 2 בדוחות הכספיים המאוחדים בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת דוח תמציתי זה.

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - דוחות סולר), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט המפורט להלן:

מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי .

לא הוצג בדוחות כספיים אלו מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות סולר, מכיוון שאלו אינם שונים מפירוט ההשקעות הפיננסיות על בסיס הדוחות הכספיים המאוחדים, כאמור בבאור 10.

לא הוצג בדוחות כספיים אלו מידע בדבר מגזרי פעילות "סולר" מכיוון שאלו אינם שונים באופן מהותי ממגזרי הפעילות על בסיס דוחות מאוחדים, כאמור בבאור 3.

א. דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
אלפי ש"ח		
4,836	6,088	נכסים בלתי מוחשיים
28,533	36,106	הוצאות רכישה נדחות
4,241	4,143	רכוש קבוע
29,328	32,129	השקעות בחברות בנות
26,086	28,929	נדל"ן להשקעה
70,625	83,896	נכסי ביטוח משנה
18,672	26,274	נכסי מסים שוטפים
11,570	11,873	חייבים ויתרות חובה
92,925	95,936	פרמיות לגבייה
		השקעות פיננסיות:
771,532	703,879	נכסי חוב סחירים
140,890	134,568	נכסי חוב שאינם סחירים
5,926	26,330	מניות
40,836	96,191	אחרות
959,184	960,968	סה"כ השקעות פיננסיות
147,120	84,587	מזומנים ושווי מזומנים
1,393,120	1,370,929	סך כל הנכסים
		הון:
41,766	41,766	הון מניות
52,869	52,869	פרמיה על מניות
4,447	7,822	קרנות הון
92,189	98,059	יתרת רווח
191,271	200,516	סה"כ הון
		התחייבויות:
1,040,387	1,035,351	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
7,528	9,225	התחייבויות בגין מסים נדחים
12,315	10,945	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
74,098	74,667	זכאים ויתרות זכות
67,521	40,225	התחייבות פיננסית
1,201,849	1,170,413	סך כל ההתחייבויות
1,393,120	1,370,929	סך כל ההון וההתחייבויות

**תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר")
לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשד)**

ב. דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
אלפי ש"ח			
487,222	548,186	490,678	פרמיות שהורווחו ברוטו
26,863	28,655	31,532	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
460,359	519,531	459,146	פרמיות שהורווחו בשייר
13,141	68,941	39,368	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
3,369	4,270	3,742	הכנסות מעמלות
476,869	592,742	502,256	סך כל ההכנסות
372,962	509,723	441,055	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
114	19,658	41,720	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
372,848	490,065	399,335	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
73,628	74,890	81,199	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
18,719	17,301	21,929	הוצאות הנהלה וכלליות
4,228	3,519	3,146	הוצאות מימון
469,423	585,775	505,609	סך כל ההוצאות
308	579	802	חלק ברווחי חברות הנמדדות לפי שיטת השווי המאזני
7,754	7,546	(2,551)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
2,367	4,980	(481)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
5,387	2,566	(2,070)	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת
1,147	821	7,901	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
6,534	3,387	5,831	רווח נקי
			רווח כולל אחר:
28	183	19	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע
(262)	(959)	29	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
9	174	(22)	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
-	3,552	3,367	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע, נטו בחברה מוחזקת
-	(2)	21	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת, נטו בחברה מוחזקת
(225)	2,948	3,414	
6,309	6,335	9,245	סה"כ רווח כולל

**תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר")
לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשד)**

ג. דוחות על השינויים בהון

סה"כ הון	יתרת רווח	קרנות הון אלפי ש"ח	פרמיה על מניות	הון המניות	
178,627	93,161	831	52,869	31,766	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2011</u>
6,534	6,534	-	-	-	רווח נקי
28	-	28	-	-	רווח כולל אחר: הערכה מחדש לנדל"ן שהועבר מרכוש קבוע
(262)	(262)	-	-	-	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
9	90	(81)	-	-	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
(225)	(172)	(53)	-	-	סה"כ הפסד כולל אחר
6,309	6,362	(53)	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	(10,000)	-	-	10,000	הנפקת מניות הטבה
184,936	89,523	778	52,869	41,766	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2011</u>
3,387	3,387	-	-	-	רווח נקי
4,919	-	4,919	-	-	רווח כולל אחר: הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע
(962)	(962)	-	-	-	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(1,009)	241	(1,250)	-	-	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
2,948	(721)	3,669	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
6,335	2,666	3,669	-	-	סה"כ רווח כולל
191,271	92,189	4,447	52,869	41,766	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2012</u>
5,831	5,831	-	-	-	רווח נקי
4,717	-	4,717	-	-	רווח כולל אחר: הערכה מחדש בגין שערוך רכוש קבוע
57	57	-	-	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(1,360)	(18)	(1,342)	-	-	השפעת המס בגין רכיבים של רווח כולל אחר
3,414	39	3,375	-	-	סה"כ רווח כולל אחר
9,245	5,870	3,375	-	-	סה"כ רווח כולל
200,516	98,059	7,822	52,869	41,766	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2013</u>

שירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק ד' - פרטים נוספים על המבטח

לשנת 2013

תקנה 11:

השקעות בחברות בת וחברות קשורות לתאריך המאזן

שיעורי ההחזקה (% *)	ערך מאזני אלפי ש"ח	עלות אלפי ש"ח	סה"כ ע.ג. ש"ח	מספר המניות	סוג המניה	שם החברה
100	27,079	13,165	1	1,000	רגילה	וי.אר.סי. אחזקות בע"מ (להלן: "וי.אר.סי.")
				10	הנהלה 0.001 ש"ח	
100	79	318	20	200,000	רגילות א' 0.0001 ש"ח	ארגוס חברה לאומית 'ר. בע"מ (להלן: "ארגוס לאומית")
			15	150,000	רגילות ב' 0.0001 ש"ח	
			5	50,000	רגילות ג' 0.0001 ש"ח	
(** 100)	218	171	2,000	2,000	רגילה 1 ש"ח	אוצר סוכנות לביטוח (1993) בע"מ

(* שיעורי ההחזקה בניירות ערך, בהון, בזכויות הצבעה ובסמכויות למינוי מנהלים.

(** מוחזקת על ידי וי.אר.סי..

רשימת יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן:

1. שטר הון לוי.אר.סי. ליום 31 בדצמבר, 2013 עומד על סך של 1,000 אלפי ש"ח. שטר ההון אינו נושא ריבית וללא מועד פרעון.
2. שטר הון לארגוס לאומית בשנת 2013, אינו נושא ריבית ו/או הצמדה, ללא מועד פרעון. יתרת שטר ההון ליום המאזן הינו בסך 519 אלפי ש"ח.

תקנה 12:

שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות קשורות בתקופת הדוח

אין.

תקנה 13:

הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות התאגיד מהן לתאריך המאזן (באלפי ש"ח)

שם החברה	רווח לפני מס	רווח אחרי מס	דיבידנד	דמי ניהול	ריבית בינחברתית
וי.אר.סי אחזקות בע"מ	1,182	783	-	-	26
ארגוס חברה לאומית י.ר. בע"מ	19	19	-	-	-
אוצר סוכנויות לביטוח (1993) בע"מ	-	-	-	-	-

תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

לתאריך המאזן, מתן הלוואות אינו אחד מעיסוקיה העיקריים של החברה.

תקנה 20: מסחר בבורסה

מניות התאגיד אינן נסחרות בבורסה לניירות ערך.

תקנה 21: תגמולים לנושאי משרה בכירה ולבעל עניין

להלן פירוט התגמולים ששולמו לכל אחד מחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד בשליטת החברה, בקשר עם כהונתם בחברה או בתאגיד בשליטת החברה וכן תגמולים ששולמו לבעלי עניין בחברה, בשנת 2013 (באלפי ש"ח):

<u>תפקיד נושא המשרה</u>	<u>סה"כ שכר ונלוות</u>
1. מנכ"ל	879
2. דירקטור ¹	807
3. משנה למנכ"ל	595
4. דירקטור	451
5. סמנכ"ל	407

תקנה 21א: השליטה בתאגיד

מר יגאל רבנוף, הינו בעל השליטה המלאה בחברה (100%), באמצעות שירביט אחזקות בע"מ, חברה פרטית בבעלותו המלאה.

תקנה 22: עסקאות עם בעל שליטה

החברות המאוחדות שילמו בתקופת הפעילות בשנת 2013 לבעל השליטה בחברה, דמי ניהול בסך כולל של 132 אלפי ש"ח.

תקנה 24א): החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בניירות ערך של התאגיד

<u>מס'</u>	<u>שם בעל המניות</u>	<u>מס' חברה/ת.ז.</u>	<u>ע.ג. המוחזק בתאריך 24.3.14</u>	<u>שיעור ההחזקה בהון ובהצבעה</u>
1.	שירביט אחזקות בע"מ	51-197683-9	41,764,000	100%

¹ הדירקטור חדל לכהן ביום 31 במרס, 2013. הסכום כולל בונוס בסך של 250 אלפי ש"ח ומענק פרישה בסך של 288 אלפי ש"ח.

תקנה 24(ב): החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בניירות ערך של חברה מוחזקת מהותית

כל החברות המוחזקות של התאגיד, הינן חברות פרטיות בבעלותו המלאה.

תקנה 24(ד): מניות רדומות וניירות ערך המירים למניות רדומות

אין.

תקנה 24.א. הון המניות של התאגיד

ההון הרשום של התאגיד: 50,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג.
ההון המונפק של התאגיד: 41,764,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג.. כל המניות מקנות זכויות הצבעה.
אין בתאגיד מניות רדומות ואין ניירות ערך המירים.

תקנה 24.ב. מרשם בעלי המניות של התאגיד

שירביט אחזקות בע"מ, ח.פ. 9-197683-51. מס' מניות מוחזקות: 41,764,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג.
כל אחת (מהוות 100% מההון המונפק).

כתובת: יד חרוצים 18, נתניה 42161, ת.ד. 6137.

תקנה 25.א. מען רשום של התאגיד, כתובת הדוא"ל ומספרי הטלפון והפקס

ראה עמוד 6 לפרק א' - "תיאור עסקי התאגיד".

- א.**
1. שם: יגאל רבנוף;
 2. תעודת זהות: 004218095
 3. שנת לידה: 1948
 4. מענו: מושב אודים
 5. נתינות: ישראלית.
 6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: לא.
 7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: אינו חבר בוועדות דירקטוריון. מכהן כיו"ר הדירקטוריון החל מחודש מאי 2012.
 8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
 9. מכהן כדירקטור משנת: 2012.
 10. השכלה: לימודי כלכלה וסטטיסטיקה.
 11. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: מכהן כדירקטור בתאגידים הבאים: וי.אר.סי. אחזקות בע"מ; אוצר סוכנות לביטוח (1993) בע"מ; ירקון סוכנות לביטוח בע"מ; ארגוס חברה לאומית י.ר. בע"מ.
 12. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.
- ב.**
1. שם: ראובן שרוני;
 2. תעודת זהות: 0703561-1
 3. שנת לידה: 1938
 4. מענו: משמר הגבול 8 אפקה, ת"א.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: לא.
 7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת השקעות ובוועדת סולבנסיות.
 8. האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
 9. מכהן כדירקטור משנת: 2003¹.
 10. השכלה: B.A. - בוגר החוג ליחסים בינ"ל ומזרח תיכון (האוניברסיטה העברית), Shiller MBA- International Paris.
 11. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: משנת 2003 ועד 2012 שימש יו"ר הדירקטוריון של התאגיד.
 12. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

¹ כיהן כיו"ר הדירקטוריון משנת 2003 ועד שנת 2012. שב לכהן כחבר דירקטוריון בשנת 2013

- ג. 1. שם: **חן לבון**;
 2. תעודת זהות: 058233784.
 3. שנת לידה: 1963.
 4. מענו: אילנות 43, ראש העין.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: דח"צ.
 7. חברותו בועדות הדירקטוריון: חבר בועדת מאזן ובוועדת הביקורת.
 8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: לא.
 9. מכהן כדירקטור משנת: 2013.
 10. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח: בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
 11. השכלה: דוקטורנט באוניברסיטת בן גוריון במסלול מינהל עסקים, בוגר בכלכלה ומנהל עסקים באוניברסיטת בן גוריון, בעל תואר שני בכלכלה מאוניברסיטת בן גוריון.
 12. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: רואה חשבון מוסמך עצמאי; מכהן כדירקטור בתאגידים הבאים: הכשרת היישוב לישראל בע"מ; הכשרת היישוב בישראל-אנרגיה בע"מ; צמיחה אינווסטמנט האוס בע"מ.
 13. האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא.
- ד. 1. שם: **דניאל כרוסט**;
 2. תעודת זהות: 050644236.
 3. תאריך לידה: 1951.
 4. מענו: רח' זלמן שזר 2, רמת פולג, נתניה.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: לא.
 7. חברותו בועדות הדירקטוריון: אינו חבר בועדות הדירקטוריון.
 8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: לא.
 9. מכהן כדירקטור משנת 2010.
 10. השכלה: דיפלומה בבנקאות מהמכללה למנהל.
 11. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור: כיהן כסמנכ"ל שיווק, בחברת ארד טכנולוגיות מדידה בע"מ עד סוף שנת 2010. החל משנת 2011, מכהן כסמנכ"ל שיווק בחברת ניסקו טלמטיקס סיסטמס, מקבוצת ניסקו ארדן בע"מ. חבר דירקטוריון בעמותת קרן לפיתוח נתניה.
 12. האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא.

- ה. 1. שם: **בעז ליננברג**;
2. תעודת זהות: 000947705
3. שנת לידה: 1946.
4. מענו: רח' יוסף מילוא 23, ת"א.
5. נתינות: ישראלית.
6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: דח"צ.
7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת ביקורת, בוועדת מאזן ובוועדת סולבנסיות.
8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
9. מכהן כדירקטור בחברה משנת 2009.
10. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח: בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
11. השכלה: תואר Bsc בגיאולוגיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
12. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: סמנכ"ל ביטוח חיים באליהו חברה לביטוח בע"מ; דירקטור חיצוני ב"קסניה ונצ'ר קפיטל בע"מ".
13. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.
- ו. 1. שם: **אריה סביר**;
2. תעודת זהות: 064839806.
3. שנת לידה: 1946.
4. מענו: רח' בורלא 48, תל-אביב.
5. נתינות: ישראלית.
6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: לא.
7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת מאזן.
8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
9. מכהן כדירקטור משנת 2010.
10. השכלה: תואר שני במנהל עסקים ומימון מאוניברסיטת תל-אביב.
11. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט תאגידים שבהם הוא משמש דירקטור: ממלא מקום מנכ"ל בבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ. דירקטור חיצוני בחברת "פועלים סהר בע"מ". דירקטור חיצוני בחברת "מועדון 365 בע"מ" מקבוצת משביר אחזקות.
12. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

- ז. 1. שם: **רן אפרתי**
2. תעודת זהות: 028073260.
3. תאריך לידה: 1971.
4. מענו: לינקולן 5, תל אביב.
5. נתינות: ישראלית.
6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: דח"צ.
7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: חבר בוועדת השקעות, בוועדת ביקורת ובוועדת מאזן.
8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
9. מכהן כדירקטור משנת 2013.
10. השכלה: בעל תואר בוגר בניהול וכלכלה מהאוניברסיטה הפתוחה.
11. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח: בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
12. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור: משנת 2012 מנהל השקעות תיקי פלטינום בבית השקעות מיטב דש. בין השנים 2010 ועד 2012, כיהן כמנכ"ל מילניום ניהול תיקי השקעות בע"מ. בין השנים 2006 ועד 2010 כיהן כסמנכ"ל במילניום בית השקעות בע"מ. כיהן כדירקטור וחבר ועדת ביקורת בחברת מילניום גמל והשתלמות בע"מ.
13. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

- ט. 1. שם: **יוסף ג'קסון**
2. תעודת זהות: 000189662.
3. שנת לידה: 1941.
4. מענו: גלעד 4, רמת גן.
5. נתינות: ישראלית.
6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: דח"צ.
7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת.
8. האם הוא עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
9. מכהן כדירקטור משנת: 2012.
10. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח: לא.
11. השכלה: בעל תואר בוגר בפילוסופיה וגיאוגרפיה ותואר שני מהמכון להיסטוריה של המדעים.
12. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: עיתונאי באתר האינטרנט YNET של ידיעות אחרונות.
13. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

פרטים אודות דירקטור שסיים כהונתו בתקופת הדו"ח:

1. שם: **חגי שפירא**¹;
2. תעודת זהות: 051150027.
3. שנת לידה: 1952
4. מענו: מעלה הארז 1/6, מוצא.
5. נתינות: ישראלית.
6. דח"צ או דירקטור בלתי תלוי: לא.
7. חברותו בוועדות הדירקטוריון: ועדת השקעות.
8. האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין: לא.
9. מכהן כדירקטור משנת: 2007.
10. השכלה: B.A. בכלכלה ויחסים בין לאומיים מהאוניברסיטה העברית ירושלים.
12. התעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: עד חודש מאי 2012 כיהן כמנכ"ל התאגיד.
13. האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח

- א.
 1. שם: **גיל ספיר**;
 2. תעודת זהות: 022870208.
 3. שנת לידה: 1967.
 4. התפקיד בתאגיד: מנכ"ל וממונה על התחום העסקי.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינו ממלא.
 7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין: לא.
 8. השכלה: בוגר מינהל עסקים, המכללה למינהל תל-אביב.
 9. ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות: סמנכ"ל ומנהל אשכול בהפניקס חברה לביטוח בע"מ; משנה למנכ"ל ומנהל השיווק בתאגיד.
 10. תאריך תחילת כהונה: 2012.
- ב.
 1. שם: **מאיר איליה**²;
 2. תעודת זהות: 024664633.
 3. שנת לידה: 1970.
 4. התפקיד בתאגיד: מבקר פנים.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינו ממלא.
 7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין: לא.
 8. השכלה: בעל תואר שני מוסמך MBA במנהל עסקים מהמכללה למנהל ראשון לציון. בעל תואר ראשון בוגר בעסקים, חשבונאות ומימון מהמכללה למנהל בראשון לציון. בעל תואר שני במשפטים LLM מאוניברסיטת בר-אילן.
 9. ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: רואה חשבון ומבקר פנימי מוסמך.
 10. תאריך תחילת כהונה: מרץ 2013.
 11. הממונה הארגוני על המבקר הפנימי: יו"ר הדירקטוריון.

¹ חדל לכהן בדירקטוריון ביום 31.3.13.

² עד ליום 27.2.13 כיהן ר"ח יהודה אוסטרו כמבקר פנים של התאגיד. ביום 27.2.2013 מינה דירקטוריון התאגיד את ר"ח מאיר איליה כמבקר הפנימי של התאגיד החל ממרץ 2013.

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח (המשך)

- ג.
1. שם: מנשה קורוט;
 2. תעודת זהות: 56400484.
 3. שנת לידה: 1960.
 4. התפקיד בתאגיד: משנה למנכ"ל.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינו ממלא.
 7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8. השכלה: על תיכונית. מנתח טכני של שוק ההון - מכללת פסגות. מנתח מערכות - סיוון מחשבים
 9. התעסקותו בחמש השנים האחרונות: עד שנת 2011 שימש סמנכ"ל מערכות מידע בתאגיד.
 10. תאריך תחילת כהונה: 2012.

- ד.
1. שם: רונן שקד;
 2. תעודת זהות: 024371114;
 3. שנת לידה: 1969;
 4. התפקיד בתאגיד: סמנכ"ל כספים.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינו ממלא.
 7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8. השכלה: תואר ראשון במנהל עסקים התמחות בחשבונאות מהמכללה למנהל בת"א, רואה חשבון מטעם מועצת רואי החשבון בישראל.
 9. ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: מנהל ביקורת בכיר במשרד קוסט פורר גבאי את קסירר, רואי חשבון.
 10. תאריך תחילת כהונה: 2009.

- ה.
1. שם: מיכה וידבסקי;
 2. תעודת זהות: 30541411.
 3. שנת לידה: 1946.
 4. התפקיד בתאגיד: סמנכ"ל מטה החברה ומנהל משאבי אנוש.
 5. נתינות: ישראלית.
 6. התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינו ממלא.
 7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8. השכלה: תיכונית ובי"ס לניהול של כור.
 9. ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: סמנכ"ל בתאגיד.
 10. תאריך תחילת כהונה: 2000.¹

¹ משמש כסמנכ"ל בתאגיד משנת 2000 ומשנת 2012 כסמנכ"ל מטה החברה ומשאבי אנוש

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח (המשך)

- ו. 1 שם: ד"ר סטיוארט קוטס;
 2 דרכון: 099084679
 3 שנת לידה: 1944
 4 תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: אקטואר ממונה בענפי ביטוח כללי;
 5 נתינות: בריטית;
 6 התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אין.
 7 האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8 השכלה: תואר ראשון בסטטיסטיקה, לונדון, תואר שני בסטטיסטיקה, לונדון; תואר דוקטור במתמטיקה, לונדון; חבר ב- INSTITUTE OF ACTUARIES לונדון.
 9 ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: אקטואר. בין השנים 2008 - 2011 שימש אקטואר בתאגיד.
 10 תאריך תחילת כהונה: 2009.¹

- ז. 1 שם: דב רפאל;
 2 תעודת זהות: 01762535-1;
 3 שנת לידה: 1953;
 4 תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: אקטואר בריאות וחיים;
 5 נתינות: ישראלית ובריטית;
 6 התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אין.
 7 האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8 השכלה: בוגר ומוסמך למתמטיקה, אוניברסיטת קיימברידג', אנגליה, אקטואר מוסמך, חבר מלא באגודת האקטוארים בישראל.
 9 ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: ייעוץ אקטוארי עצמאי 10. תאריך תחילת כהונה: 2012.

- ח. 1 שם: אבי בר זכאי;
 2 תעודת זהות: 055487169.
 3 שנת לידה: 1958.
 4 התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנהל מערכות מידע.
 5 נתינות: ישראלית.
 6 התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינו ממלא.
 7 האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
 8 השכלה: על תיכונית, ניהול מערכות מידע בלה"ב.
 9 התעסקותו בחמש השנים האחרונות: שומרה חברה לביטוח - מנהל אבטחת מידע, יועץ לחברת TCS לפרויקטים בתחום מערכות פיננסים וביטוח.
 10 תאריך תחילת כהונה: 2011.

¹ כיהן כאקטואר ממונה משנת 2009 עם הפסקה בכהונה בשנת 2012.

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח (המשך)

- ט. 1. שם: גל סער;
2. תעודת זהות: 02268660-4
3. שנת לידה: 1966
4. התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד: יועצת משפטית.
5. נתינות: ישראלית.
6. התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינה ממלאת.
7. האם היא בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין: לא.
8. השכלה: עורכת דין, LL.B תואר ראשון במשפטים, אוניברסיטת ת"א.
9. ניסיונה העסקי בחמש השנים האחרונות: עורכת דין בתאגיד.
10. תאריך תחילת כהונה: 2012.
- י. 1. שם: מייק ברוקס;
2. תעודת זהות: 012671798.
3. שנת לידה: 1956.
4. התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנהל ביטוח משנה.
5. נתינות: ישראלית ובריטית.
6. התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינו ממלא.
7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין: לא.
8. השכלה: על תיכונית: בעל רשיון מומחה בוגר המכללה לתיירות, בוגר המכללה לבטוח, בוגר המכללה לבטוח שוויץ - בטוח משנה מתקדם.
9. התעסקותו בחמש השנים האחרונות: מנהל ביטוח משנה וביטוחי פנאי בחברה.
10. תאריך תחילת כהונה: 2000.
- יא. 1. שם: רונן נביזדה;
2. תעודת זהות: 037471786;
3. שנת לידה: 1980;
4. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנהל השקעות;
5. נתינות: ישראלית;
6. התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אין.
7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין: לא.
8. השכלה: בוגר במינהל עסקים, הקריה האקדמית אונו.
9. ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: מנהל השקעות במילניום ניהול השקעות בע"מ ובמיטב ניהול תיקים בע"מ.
10. תאריך תחילת כהונה: 2012.

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח (המשך)

- י.ב. 1. שם: מיכל רבין - גל;
2. תעודת זהות: 040206385.
3. שנת לידה: 1981.
4. תפקיד שהיא ממלאה בתאגיד: מנהלת מערך התביעות.
5. נתינות: ישראלית.
6. התפקיד שהיא ממלאה בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינה ממלאת.
7. האם היא בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
8. השכלה: עורכת דין, תואר ראשון במשפטים [LL.B], המכללה האקדמית נתניה.
9. ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות: מנהלת מחלקת תביעות חבויות בחברה, ראש צוות תביעות גוף וחבויות בשומרה חברה לביטוח בע"מ.
10. תאריך תחילת כהונה: 2013.

- י.ג. 1. שם: דוד שמואל;
2. תעודת זהות: 035795956.
3. שנת לידה: 1975.
4. תפקיד בתאגיד: מנהל סיכונים.
5. נתינות: ישראלית.
6. התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינו ממלא.
7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
8. השכלה: רואה חשבון מטעם מועצת רואי החשבון בישראל, תואר ראשון במנהל עסקים התמחות בחשבונאות, הקריה האקדמית והמרכז האקדמי רופין.
9. ניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות: מנהל סיכונים בתאגיד.
10. השנה שבה החלה כהונתו: 2006.

- י.ד. 1. שם: פנינה שת;
2. תעודת זהות: 57449357.
3. שנת לידה: 1962.
4. התפקיד בתאגיד: מנהלת מחלקת חיתום ושירות לקוחות.
5. נתינות: ישראלית.
6. התפקיד שהיא ממלאה בחברת בת של התאגיד או בבעל ענין בו: אינה ממלאת.
7. האם היא בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
8. השכלה: על תיכונית, המכללה לביטוח.
9. ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות: מנהלת מחלקת חיתום - תפעול.
10. תאריך תחילת כהונה: 2000.

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד נכון למועד פרסום הדוח (המשך)

- טו. 1. שם: אלסיה קושניר
2. תעודת זהות: 313973695;
3. שנת לידה: 1980;
4. תפקיד בתאגיד: חשבת;
5. נתינות: ישראלית;
6. התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינה ממלאת.
7. האם היא בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
8. השכלה: רואת חשבון, תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת ת"א.
9. ניסיונה העסקי בחמש השנים האחרונות: חשבת בתאגיד, מנהלת ביקורת במשרד רואי חשבון.
10. השנה שבה החלה כהונתה: 2010.

- זו. 1. שם: יוסי ברימה¹
2. תעודת זהות: 4221323-1.
3. שנת לידה: 1944.
4. התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנהל מחלקת ביטוח בריאות, חיים ומשכנתאות.
5. נתינות: ישראלית.
6. התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אינו ממלא.
7. האם הוא בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא.
8. השכלה: BA בכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים.
9. התעסקותו בחמש השנים האחרונות: יועץ להנהלה בביטוח חיים ובריאות - הכשרה חברה לביטוח, מנהל אגף בריאות וחיים בתאגיד.
10. תאריך תחילת כהונה: 2008.

תקנה 26ב': מספר מורשי החתימה העצמאיים

נכון למועד הדוח, אין מורשי חתימה עצמאיים בחברה.

תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

קוסט פורר גבאי את קסירר, רואי חשבון, רח' עמינדב 3, תל-אביב.

תקנה 28: שינויים בתזכיר או בתקנון התאגדות

בחודש מאי 2013, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, את החלפת תקנון החברה בתקנון חדש, לצורך התאמתו לנוסחו העדכני של חוק החברות, התשנ"ט-1999 וליתר הוראות הדין והרגולציה החלה על החברה, כחברת ביטוח.

¹ חדל לכהן ביום 30.9.13

תקנה 29: המלצות והחלטות הדירקטוריון

אין.

תקנה 30: החלטות החברה

אין.

גיל ספיר
מנכ"ל

יגאל רבנוף
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס, 2014

F:\W2000\w2000\52162\m\13\C12-IFRS.docx

שירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק ה' - הצהרת האקטואר בענפי הביטוח

ליום 31 בדצמבר, 2013

1. הצהרת האקטואר בענפי ביטוח כללי – דצמבר 2013

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי שירביט חברה לביטוח בע"מ (להלן - המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי הביטוח הכללי עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – ההפרשות) ליום 31 בדצמבר 2013, כפי שמפורט להלן. החל מדצמבר 2012 מוניתי לתפקיד אקטואר ממונה בביטוח כללי לצורך הערכת הרזרבות של החברה בענפי הביטוח הכללי. אינני בעל עניין במבטח ואין לי קשרים עסקיים עם בעל עניין במבטח או עם בן משפחה של בעל עניין במבטח או עם חברה קשורה במבטח.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:
 - (1) הפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיווי ("הפול") כפי שנתקבלה מהפול - הפרשה התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.
 - (2) הפרשה שחושבה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל - אין לחברה ביטוחים מסוג זה לכן לא חושבה הפרשה.
 - (3) לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. להלן הערכת סכום ההפרשות -

(1 הפרשה לתביעות תלויות וההוצאות הישירות הנובעות מהן, הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר - (כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח טרם קיבל דיווח) (Reserve for Unpaid Losses and Unpaid Allocated Loss Adjustment Expenses):

(א) ענפים סטטיסטיים:

ענף	הפרשה ברוטו (אלפי ₪)	הפרשה בשייר (אלפי ₪)
דירות	5,150	1,135
רכב רכוש	56,277	55,536
רכב חובה	617,375	589,592
סה"כ ענפים סטטיסטיים	678,802	646,263

(ב) סה"כ הערכה עבור כל ענפי הביטוח הכלולים בהערכת (לא כולל הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות):

ענף	הפרשה ברוטו (אלפי ₪)	הפרשה בשייר (אלפי ₪)
סטטיסטיים	678,802	646,263
שאינם סטטיסטיים	85,700	50,739
סה"כ סטטיסטיים ושאינם סטטיסטיים	764,502	697,002

(2 הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות הן ברמת הברוטו והן ברמת השייר - (Reserve for Unpaid Unallocated Loss Adjustment Expenses):

	הפרשה ברוטו (אלפי ₪)	הפרשה בשייר (אלפי ₪)
סה"כ	14,864	14,864

הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות הינה בגין הענפים הסטטיסטיים והלא סטטיסטיים יחד.

(3 הפרשה לפרמיה בחסר ברמת השייר, בגין ביטוחים בהם התמורה שהמבטח גובה אינה מכסה את תעריף הסיכון, העלות ליישוב תביעות וההוצאות הנלוות לביטוחים אלה (Premium Deficiency Reserve), לגבי כל אחד מענפי הביטוח הבאים:

(א) ביטוח לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970: אין צורך בהפרשה.

(ב) ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמי וצד שלישי): אין צורך בהפרשה.

(ג) ביטוח מקיף דירות: אין צורך בהפרשה.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש ומקיף דירות בוצעה הערכה אקטוארית. שאר הענפים: מקיף בתי עסק, הנדסי, ביטוח ימי, חבות מעבידים, אחריות כלפי צד ג', אחריות מקצועית ואחריות המוצר, הינם ענפים קטנים בהיקפם לביצוע הערכה סטטיסטית.

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכל כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 והתקנות לפיו;
 - ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח;
 - ג. כללים אקטואריים מקובלים.
2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 1.א.2(א), בגין הענפים הסטטיסטיים (רכב רכוש, רכב חובה, מקיף דירות) מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף סטטיסטי שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
5. סך ההפרשות המפורט בפרק ב' סעיף 1.א.2(ב), מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים הסטטיסטיים והלא סטטיסטיים במקובץ, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרשה המפורטת בפרק ב' סעיף 2.א.2, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות בגין כל שנות החיתום, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
7. ההפרשות המפורטות בפרק ב' סעיף 3.א.2, מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין פרמיה בחסר ברמת השייר (ככל שקיימת פרמיה בחסר) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח.

פרק ד' – הערות והבהרות

1. האומדנים האקטואריים מתייחסים לתוחלת התביעות ובגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, מתקיימות סטיות סביב התוחלת. אי הוודאויות הסטטיסטיות והאחרות קיימות בכל תהליך תביעה ובמיוחד בהערכת רזרבה בענף רכב חובה. אי הוודאות נובעת משינויים עתידיים בלתי צפויים בסביבה הסוציו-אקונומית והמשפטית (שינוי גיל הפרישה, פסק דין בנושא "שנים אבודות" וכו'), אשר לא ניתן לחזותן מראש. לצורך הערכת העלות הסופית של התביעות בוצע שימוש באומדן הטוב ביותר (Best Estimate) אך עלות התביעות בפועל יכולה להיות גבוהה או נמוכה יותר ולהשתנות במשך הזמן. באשר לרכב חובה, החל משנת 2010 בעקבות חוק ההסדרים, קופ"ח נושאות בעלויות ההוצאות הרפואיות על פי חוק. מציאות זו עלולה לגרום למצב בו חברות הביטוח לא תקבלנה דיווחים בגין תביעות שאירעו בעיתוי שהיה מקובל וידוע בעבר ושגולם במודלים האקטואריים. לאור שינוי זה, יכולת החיזוי של המודלים הנוכחיים עלולה להיפגע החל משנת החיתום 2010 והלאה.

2. נשמרה עקביות ביחס לשיטות האקטואריות שיושמו אשתקד וכן באשר לחלוקת הענפים הסטטיסטיים והלא סטטיסטיים. ענפים אקטואריים סטטיסטיים הינם רכב רכוש, רכב חובה ומקיף דירות. שאר הענפים קטנים בהיקפם, הטרוגניים ואינם יציבים ועקביים לביצוע עבודה אקטוארית סטטיסטית. כל תשלומי התביעות בענפים הסטטיסטיים הוצמדו לפי מדד ידוע בדצמבר 2013. ריבית היוון בה השתמשנו להיוון תביעות התלויות בענפי רכב חובה וחבויות הינה בשיעור של 1.75% לשנה מעל המדד (לעומת 2.0% אשתקד). המודלים האקטואריים בהם השתמשנו מתבססים על ההנחה שדפוס התפתחות התביעות הינו יציב. יציבות זו התערערה בעקבות שינויים משמעותיים שעברה מחלקת תביעות בהמשך לביקורת של המפקח המיוחד במהלך שנת 2013. שינויים אלה כללו שינוי במבנה מחלקת תביעות ומנהליה, שינוי בתהליך יישוב התביעות והטמעת מערכת חדשה לניהול התביעות (IFN). כל אלה גרמו לשינוי בקצב פתיחה וסילוק התביעות ומכאן לחוסר יציבות של המודלים האקטואריים. לאור השינוי חזוי באמצעות המודלים הנוכחיים מצריך ביצוע התאמות והפעלת שיקול דעת.

3. שינויים ביחס לאשתקד:

רכב רכוש

לא חל שינוי מהותי בין ההפרשות של שנה שעברה לבין השנה הנוכחית.

דירות

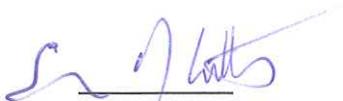
ענף קטן בהיקפו, השינוי ביחס לאשתקד הינו מינורי.

רכב חובה

עד שנת חיתום 2007 הערכות נקבעו על פי הגבוה מבין השניים: הערכה אקטוארית הכוללת את סטית התקן לבין הערכה הפרטנית על סמך דעת מומחי החברה ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים. גידול בהפרשה בגין שנות חיתום סגורות נובע בין היתר מהשינוי בריבית היוון, מגידול בהערכות המודל בעקבות שילוב תשלומי קל-כבד של הפול במשולש הבסיסי, מהצמדת והיוון הרזרבות לסוף השנה ומגידול בהערכות המודל אשר שיקף את ההתפתחות של הנתונים.

4. ענפים שאינם סטטיסטיים:

בדומה לאשתקד ראינו את כל ענפי הביטוח האחרים (מקיף לבתי עסק, הנדסי, ביטוח כלי שיט, אחריות מקצועית, חבות מעבידים, אחריות המוצר ואחריות כלפי צד ג') כענפים לא סטטיסטיים הבלתי ניתנים להערכה אקטוארית מאחר והניסיון אינו מתאים לביסוס הערכה האקטוארית. השתמשנו בהערכות הפרטניות המבוססות על סמך חוות דעת מומחי החברה ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים, כאשר בחלק מהענפים הוספנו ביטוי מסוים לפי שיקול דעתנו, כרכיב IBNR בשנים ה"צעירות" (בענפים: בתי עסק, חקלאי וכלי שיט השתמשנו בהערכות של מחלקת תביעות בלבד). בענפי החבויות (אחריות מקצועית, חבות מעבידים, אחריות המוצר ואחריות כלפי צד ג') הערכים הונו בריבית של 1.75% לשנה מעל המדד, כאשר החברה בענפים אלה מחזיקה רזרבה בשיטת היתרה הפתוחה בשלוש השנים האחרונות.

חתימה

ד"ר סטיוארט קוטס
שם האקטואר

אקטואר ממונה
תפקיד

27 מרץ 2014
תאריך

תצורת אקטואר בענפי ביטוח בריאות – דצמבר 2013
שירביט חברה לביטוח בע"מ

27 מרץ 2014

כה' אדר תשע"ד

הצהרת האקטואר בענפי ביטוחבריאות – דצמבר 2013

שיירביט חברה לביטוח בע"מ

פרק א' להצהרת האקטואר – זנות האקטואר

נתבקשתי על ידי "שיירביט" חברה לביטוח להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח הבריאות עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן – ההפרשות) "שיירביט" חברה לביטוח ליום 31/12/2013, כפי שמפורט להלן.

אני משמש יועץ חיצוני למבטח החל מתאריך 1/1/2012. איני בעל עניין במבטח ואין לי קשרים עסקיים עם בעל עניין במבטח או עם בן משפחה של בעל עניין במבטח, או עם חברה בת של המבטח או עם חברה קשורה למבטח. איני בעל עניין, עובד או יועץ קבוע של חברה בת של המבטח או של חברה קשורה למבטח או של גורם אחר המספק למבטח שירותים.

פרק ב' להצהרת האקטואר – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלמות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות בענפים המפורטים להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוט המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפקד ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח , יכולת נביית התביעות וביעות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:
- 1) ההפרישה שחוייבה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל – אין בטוחים כאלה לכן לא חושבה הפרישה.
 - 2) העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרישה הכוללת עבור כל הענפים הכלולים – לא נבדק מתאם כזה ומטעמי שמרונות הוערכה הפחתה בסכום 0.

2. נתונים המצורפים לפסקת חיקף חוות הדעת האקטוארית

א. הפרשה לתביעות תלויות והוצאות הישירות הנובעות מהן כוללת הפרשה לתביעות שעליהן תמבטח טרם קיבל דיווח (Reserve for Unpaid Losses Adjustment Expenses).

1. הפרשה לתביעות תלויות והוצאות הישירות הנובעות מהן לגבי כל אחד מענפי הביטוח הסטטיסטיים הכלולים בהערכה בבורטו ושייר היא כלהלן (לא נכללה הפרשה בגין השלמה לעודף מצטבר של הכנסות על הוצאות):

שייר	ברוטו	
2,982	3,431	בטוח נסיעות לחו"ל
519	519	בטוח תאונות אישיות קיבוצי (עמותת "חבר")

יצוין כי בטוח תאונות אישיות קיבוצי (עמותת "חבר") הגיע לסיכום בפברואר 2007 והעסקה לא חודשה. עסקה זו היא לפיכך, מ- 2007 ואילך, בתהליך של אגילת תביעות (claim run-off). תהליך זה צפוי להמשיך זמן רב משום תקופת ההתיישנות הגבוהה בעסקה (עד 10 שנים). מספר התביעות החדשות הנפתחות הולך ופוחת מדי שנה. חשוב העתודה שלנו מבוסס על התביעות התלויות הידועות והנחה כי עד תום אגילת התביעות תפתחנה עוד 7 תביעות שהן כרגע במסגרת IBNR.

2. הפרשה לתביעות תלויות והוצאות הישירות הנובעות מהן לגבי כל אחד מענפי הביטוח הלא-סטיסטיים הכלולים בהערכה ללא סכום ההפרשה בגין השלמה לעודף מצטבר של הכנסות על הוצאות בברוטו ונשייר היא כלהלן:

שייר	ברוטו	
25	259	ביטוח בריאות (ניתוחים ואשפוז)
119	1,182	ביטוח תאונות אישיות

בלהלן פירוט העתודה להוצאות עקיפות אשר מסתכמות ב- 102 אלש"ח:

ענף	עתודה בגין הוצאות עקיפות לשוב תביעות חדשות אלש"ח
בריאות	6
חבר	8
נסיעות לחול	60
תאונות אישיות	28

הפרשה הנובעת מתנאי חוזה ביטוח : אין צורך בעתודה כזאת.

הפרשה בגין השתתפות ברווחים : אין צורך בעתודה כזאת.

לא חלו שינויים בהנחות היסוד או בשיטות חישוב ההפרשות לעומת מועד הדיווח האחרון.

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענפי ביטוח : ביטוח נסיעות לח"ל , ביטוח תאונות אישיות קיבוצי (עמותת "חבר") הערכת את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתקופם ביום הדוח הכספי:

- א. הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981 והתקנות לפיו;
 - ב. הוראות והנחיות המפקח על הביטוח;
 - ג. כללים אקטואריים מקובלים.
1. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
2. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמה לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות ב בטוח נסיעות לחו"ל, בטוח תאונות אישיות קיבוצי (עמותת "חבר") (שהם "ענפים סטטיסטיים") כתוקפן ביום הדוח הכספי.
3. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בבטוח בריאות (ניתוחים ואשפוז) ובביטוח תאונות אישיות (שהם "ענפים לא סטטיסטיים") כתוקפן ביום הדוח הכספי.
4. לא חושבה הפרשה לפרמיה בחסר בגין ביטוחים בהם התמורה שהמבטח גובה אינה מכסה את תעריף הסיכוי ו, העלות ליישוב תביעות והוצאות הנלוות לביטוחים אלה (Premium Deficiency Reserve) משום שלא ידוע למבטח על ביטוחים כאלה בתיק החברה.
5. 1. בבטוח ענפים שהם עדיין לא סטטיסטיים התבססנו על אומדני מחלקת התביעות בתוספת גורמי שמרנות . לתביעות המדולות ביותר נערך מעקב שוטף של המחלקה האקטוארית בתאום עם מחלקת התביעות. המחלקה האקטוארית דואגת לזוידא שאחלקם של מבטחי המשנה בתביעה מחושב כהלכה.
2. בבטוח נסיעות לחו"ל נערכת השוואה של הערכה אקטוארית של התביעות עם הערכת מחלקת התביעות, בנפרד בתביעות רכוש ובתביעות נזקי גוף. עבור נזקי גוף, לדוח הכספי נלקח הערך המקסימלי בין הערכות אקטואריות לבין הערכות מחלקת תביעות . עבור נזקי רכוש, לדוח הכספי נלקח ות הערכות אקטואריות.כמו כן מוערך הסכום התלוי בגין תביעות גבוהות שטרם דוחו . עבור נזקי הרכוש נלקחת ההערכה האקטוארית . לא נעשו שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת. הנתונים נבדקו הן מול מחלקת התביעות והן מול הנהלת החשבונות.

פרק ד' – הערות ותבניות

3. בטוח תאוונות אישיות קיבוצי (עמותת "חבר") הגיע לסיומו בפברואר 2007 והעסקה לא חודשה. עסקה זו היא לפיכך, מ-2007 ואילך, בתהליך של איזלת תביעות (claim run-off). תהליך זה צפוי להמשיך זמן רב משום תקופת ההתיישנות הגבוהה בעסקה (עד 10 שנים). לצורך המאזן נלקחו התביעות התלויות לפי אמדן מחלקת התביעות בתוספת לאמור של IBNR (תביעות).

4. מטעמי שמרנות לא נערכו היוונים של תחזיות תשלומי תביעות.

3

<u>דב רפאל</u>	<u>אקטואר</u>	<u>27/03/2014</u>
שם האקטואר	תפקיד	תאריך
חתימה		